

BESTUURS INCLUSIEF JAARREKENING VERSLAG 2022

QUADRAAM

GELDERSE
ONDERWIJS
GROEP

Auteur

Eigenaar

Beheerder

Grafisch ontwerp

April 2023

Bestuurssecretaris

CvB

Secr. CvB

Buro Gom, Arnhem

BESTUURSVERSLAG T U U R S V E R S L A G INCLUSIEF JAARREKENING 2022

INHOUD

Voorwoord	4	3 Strategisch HRM	31
1 Beleid en organisatie	5	3.1. Inleiding	32
1.1. Over ons	6	3.2. Duurzame inzetbaarheid	32
1.2. Bestuur en beleid	10	3.3. Arbeidsmarkt, recruitment en arbeidsmarkt	33
1.3. Overige bestuurlijke aandachtspunten	11	3.4. Leiderschap	34
1.4. Interne en externe belanghebbenden	13	3.5. Ziekteverzuim	35
1.5. Meldingen en klachten	14	3.6. Wajong/Participatiewet, uitkeringslasten	36
		3.7. Perspectief 2023	36
2 Onderwijs	15	4 Verslag Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)	38
2.1. Onderwijsprestaties	16	4.1. Samenstelling GMR	39
2.2. Kwaliteitsbeleid	17	4.2. De rol van de GMR	39
2.3. Toetsing en examinering	19	4.3. Onderwerpen van de GMR in 2022	40
2.4. Onderzoek	19	4.4. Resultaten in 2022	40
2.5. Internationalisering	21		
2.6. ISK en Nieuwkomers	21	5 Verslag Raad van Toezicht	41
2.7. Toegankelijkheid en toegangsbeleid	25	5.1. Corporate governance	42
2.8. Passend Onderwijs / samenwerkingsverband	25	5.2. De Raad van Toezicht en zijn vaste commissies	44
2.9. Thema's 2022	27	5.3. Samenstelling Raad van Toezicht 2022	46
		5.4. Inhoudelijk toezicht op verantwoordelijkheidsgebieden	48
		5.5. Evaluatie bestuur en hoofdlijnen remuneratierapport	50
		5.6. Afscheid	51
		5.7. Vergoeding Raad van Toezicht	51
		5.8. Evaluatie Raad van Toezicht	52

6	Bedrijfsvoering	53	8	Jaarrekening	93
6.1	Ontwikkelingen gedurende het boekjaar	54	8.1	Balans (na resultaatverwerking)	94
6.2	Financiële positie eind 2022	55	8.2	Staat van baten en lasten (na resultaatverwerking)	95
6.3	Balans eind 2022	57	8.3	Kasstroomoverzicht	99
6.4	Resultatenrekening 2022	60	8.4	Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022	101
6.5	Treasurybeleid	66	8.5	Toelichting op de balans	114
6.6	Huisvesting	68	8.6	Toelichting op de staat van baten en lasten	128
6.7	Maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid	70	8.7	Model E: Verbonden partijen	134
6.8	Planning-en-controlcyclus 2022	71	8.8	WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	135
6.9	Thema's 2022	73	8.9	Overige gegevens	140
7	Toekomst en continuïteit	77	8.10	Controleverklaring	141
7.1	Demografische ontwikkelingen	78			
7.2	Financiële meer-jarenraming 2022	81			
7.3	Belangrijkste risico's en onzekerheden	85			
7.4	Continuïteit	91			

VOORWOORD

2022 is een jaar geweest van voortgang en van afscheid.

We hebben voortgang gemaakt met onze Uitvoeringsagenda, ons activiteitenplan dat we in 2021 hebben opgesteld nadat we onze strategische prioriteiten stelden. Hard is gewerkt aan de doelen we voor ons voor 2022 hebben gesteld. In dit verslag nemen we je hier graag in mee omdat we weer mooie resultaten hebben geboekt.

Ook hebben we, net als in 2021, veel aandacht besteed aan het Nationaal Programma Onderwijs (NPO), bedoeld om de leerlingen die het door corona lastig hebben gehad zo snel mogelijk weer back on track te krijgen. Zowel deze als andere bestuurlijke aandachtspunten, komen uitgebreid aan de orde in dit bestuursverslag.

2022 is ook een jaar van afscheid: na 9 mooie jaren bij Quadraam heeft Erika Diender afscheid genomen. Zij vervolgt haar carrière als lid College van Bestuur van de Hogeschool Windesheim. We zijn haar dankbaar voor alle energie, kennis en kunde die zij ons heeft gegeven en wensen haar veel succes en plezier bij Windesheim.

Het succes van Quadraam is gelukkig niet afhankelijk van één of meerdere personen: ik ben trots op alle collega's, Quadraambreed, die dag in, dag uit, met veel enthousiasme alles geven voor onze leerlingen. Alles wat we doen, alle plannen die we maken, het is allemaal voor hen, omdat we vinden, en denken, dat het onderwijs nog beter kan.

Onze leerlingen moeten grenzeloos kunnen leren. In hun tempo, op hun manier, binnen en buiten school, met en van elkaar.

drs. Frans Mutsaers

Voorzitter College van Bestuur *(a.i.)*

mr. Roeland Jansen

Lid College van Bestuur *(a.i.)*

1

BELEID EN ORGANISATIE

- 1.1. Over ons 6
- 1.2. Bestuur en beleid 10
- 1.3. Overige bestuurlijke aandachtspunten 11
- 1.4. Interne en externe belanghebbenden 13
- 1.5. Meldingen en klachten 14

1.1.

OVER ONS

Wij zijn Stichting Quadraam (hierna: Quadraam): een onderwijsorganisatie in het voortgezet onderwijs. Onze maatschappelijke opdracht is bijdragen aan de optimale ontwikkeling van onze leerlingen tot zelfbewuste, zelfredzame, ondernemende en maatschappelijk betrokken jongeren die een duurzame bijdrage leveren aan de samenleving. Nu en in de toekomst.

Onze organisatie

We bieden alle vormen van voortgezet onderwijs: praktijkonderwijs, vmbo, havo, vwo en gymnasium. Elke school van Quadraam heeft een eigen kleur en profiel. Van alfa tot bèta. Van (top)sport, kunst, cultuur en dans tot wetenschap (*science*), techniek, business en internationaal en tweetalig onderwijs. Van de Internationale Schakelklas en de Oekraïneschool, het Montessorionderwijs tot een Technasium en onderwijs voor hoogbegaafde kinderen (OPUS). Leerlingen en hun ouders kunnen bij Quadraam kiezen voor een school die het beste bij hen past.

Zo bieden we onze leerlingen alle kansen voor de wereld van morgen.

Kernwaarden

We hebben gezamenlijk, Quadraambreed, onze waarden onderzocht en benoemd.

Dit zijn de kernwaarden, die richtinggevend zijn in al ons handelen:

- Eerst begrijpen, dan begrepen willen worden.
- Mijn kennis is jouw kennis.
- Ruim baan voor talent.

Onze visie

Samen duurzaam groeien, met een open blik naar jezelf, de ander en de wereld.

Ons motto

Grenzeloos leren

In jouw tempo. Op jouw manier.

Binnen en buiten school. Met en van elkaar.

Kernactiviteit

- Onze kernactiviteit is het behartigen en bevorderen van voortgezet onderwijs dat aansluit op het basisonderwijs in Arnhem, de Liemers en Overbetuwe.
- Wij bieden 34 opleidingen aan op 15 scholen, waaronder een school voor Oekraïense leerlingen, onderdeel van 't Venster.

Regio De Liemers	Candea College, Liemers College, Symbion.
Arnhem-Zuid en Overbetuwe	Olympus College, Lorentz Lyceum, Rivers International School Arnhem, Probus, Maarten van Rossem, Het Westeraam, Lyceum Elst, Oekraïneschool.
Arnhem-Noord	Stedelijk Gymnasium Arnhem, 't Venster, Beekdal Lyceum, Montessori College Arnhem.

Juridische structuur

Stichting Quadraam is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41053607. De stichting is statutair gevestigd in Duiven.

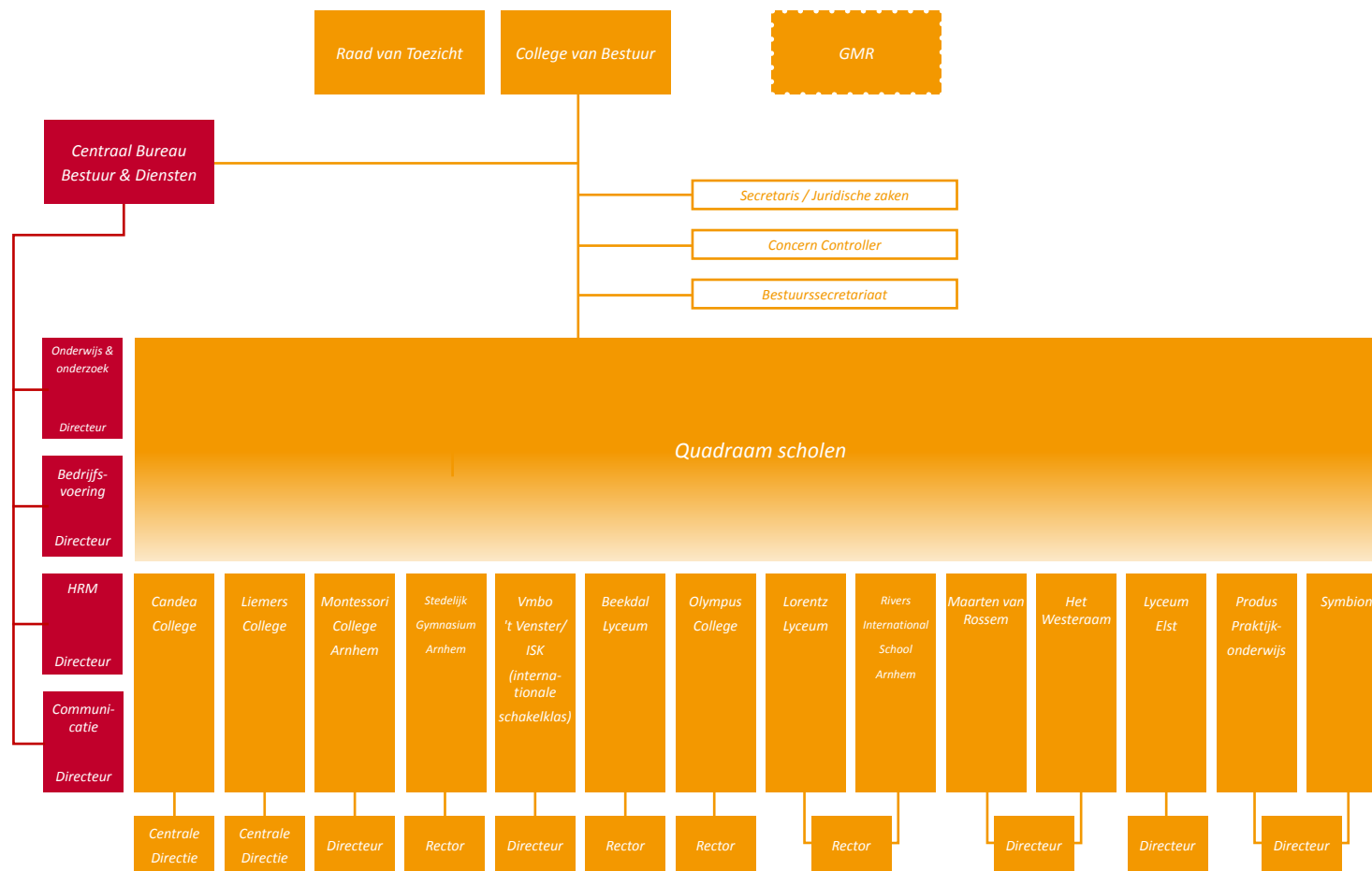
Organisatiestructuur

Quadraam wordt bestuurd door een College van Bestuur (hierna: CvB). Het interne toezicht berust bij de Raad van Toezicht (hierna: RvT). De leden van de raad zijn onafhankelijk. De scholen worden geleid door directeuren; hun mandaat is uitgewerkt in het managementstatuut.

Ter ondersteuning van het schoolmanagement kent Quadraam de diensten HRM, Bedrijfsvoering, Onderwijs & Onderzoek en Communicatie. Deze diensten worden geleid door een directeur.

De staf van het CvB bestaat uit het bestuurssecretariaat, de concern controller en de bestuurssecretaris.

Organogram

Onze dienstenstructuur ziet er als volgt uit:

Bedrijfsvoering	Onderwijs & Onderzoek	HRM	Communicatie
Financiën	Q-Highschool	Business Intelligence	Corporate communicatie
Vastgoed	Quriuz		Voorlichting
IT infrastructuur	Onderwijs en Technologie		Communicatie advies
Backoffice Financiën/HR/IT	Qoers		Marktanalyse
	Quadraam diagnostiek & advies (QD&A)		
	Onderzoek		
	Onderwijsontwikkeling en kwaliteit		

Elke dienst wordt geleid door een directeur.

1.2.

BESTUUR EN BELEID

Onze besturingsfilosofie

'Besturen als lerende opdracht'

De samenleving verandert enorm snel

Onderwijs moet ook veranderen

Wij hebben een lerende opdracht

Hoe werk je in een lerende gemeenschap?

Overlegstructuur directeuren

- Heldere positie, taken en bevoegdheden in het besluitvormings-proces. (advies aan collega's en CvB).
- Formele en informele afstemming.
- Interne bundeling en organisatie van kennis (directie-expertgroepen).

Begrotingsproces

- Quadraambegroting met deelbegrotingen.
- Gedeelde verantwoordelijkheid voor het geheel.
- Inzicht in keuzes.
- Gezamenlijk knelpunten oplossen (nieuwe overlegstructuur).

Planning & Control

- Sturing en planvorming primair op basis van jaarplannen en daaraan gelieerde begrotingen.
- Gesprekken op basis van verdiepende analyse in aanwezigheid van alle vaste adviseurs en 3 keer per jaar gesprekken met MT's en informeel contact, school-bezoeken CvB.
- Dialoog. Afspraken. Monitoring (dashboard).

Facilitering scholen door Centraal Bureau Quadraam

- Ondersteuning met accent meer op onderwijs.
- Schoolleiding en CvB hebben een gezamenlijke inhoudelijke verantwoordelijkheid. Beleidsrijke begroting CBQ (geen autonome groei staf).
- Kennis en kunde gecentraliseerd, ondersteuning vanuit centrale organisatie, operationele én strategische partners.
- Tweejaarlijkse evaluatie van CBQ.

CvB = College van Bestuur, CBQ = Centraal Bureau Quadraam

1.3.

OVERIGE BESTUURLIJKE AANDACHTSPUNTEN

We hebben in 2022 relatief veel aandacht besteed aan het volgende:

- a. de concrete uitwerking van onze onderwijsdoelen in de uitvoeringsagenda;
- b. de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO);
- c. onze strategie voor het onderwijs in Arnhem-Zuid;
- d. de oplopende kosten van het samenwerkingsverband De Verbinding (V(S)O 25.06).

Ad a. voor 2022 stelden we ons ten doel dat op elke school alle leerbehoeften van alle leerlingen in beeld zouden zijn. De scholen hebben inmiddels een beter en meer integraal beeld hebben van de leerlingen (cognitief, sociaal-emotioneel en executief). We constateren ook dat nog niet alle beelden volledig zijn: op diverse scholen worden daarom nadere analyses uitgevoerd en vindt het gesprek plaats over de kwaliteit van de informatie.

Op de meeste scholen is de gesprekscyclus met de leerlingen gemeengoed. Het gaat om een doorlopende cyclus van monitoring, rapportage, bespreking, feedback, actieplanning en specifiek aanbod met een actieve rol voor de leerling. De mate waarin de cyclus gehanteerd wordt wisselt. Sommige scholen voeren al jaren driehoeksgesprekken waarin de leerling en zijn ontwikkeling centraal staat. Op onze praktijkscholen (Symbion en Probus), Jan Ligthart (Olympus) en vmbo+ (Maarten van Rossem) was de focus op de individuele leerling al sterk ontwikkeld.

Ad b. Bij de besteding van NPO gelden is vanaf de start door scholen gekoerst op duurzame ontwikkeling. De vraag diende zich aan hoe incidenteel geld niet alleen ingezet kon worden voor het terugdringen van achterstanden in de ontwikkeling van de huidige leerlingen, maar ook voor de ontwikkeling van beleid, kennis en werkwijzen om op langere termijn de individuele ontwikkeling van leerlingen te kunnen versterken.

De wens om de individuele leerling beter te zien en te ondersteunen sloot en sluit daarnaast aan bij de strategische agenda van Quadraam én bij de ontwikkeling die de afgelopen jaren in het inspectietoezicht te zien is. De Inspectie van het Onderwijs stelt nadrukkelijker dan voorheen de vraag in hoeverre de school de individuele leerling in beeld heeft en wat de school doet als die ontwikkeling een extra impuls nodig heeft.

De hierboven geschetste ontwikkeling rond 'de leerling in beeld', door corona geïnitieerd, is blijvend. De inzet van NPO-gelden heeft ook op tal van andere vlakken impact op de doorgaande ontwikkeling van scholen en medewerkers, onder meer door:

- Professionalisering in de vorm van scholing en training;
- Ontwikkeling van maatwerk aanpakken bij specifieke achterstanden;
- Ontwikkeling van extra aanbod voor leerlingen die meer willen en kunnen;
- Doorontwikkeling van aanbod executieve functieontwikkeling;
- Meer aanbod op sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen, deels voor alle leerlingen, deels keuze-aanbod.

We stellen vast dat de inzet van de NPO middelen ons veel brengt maar zien ook een andere kant waar we zorgvuldig mee om moeten gaan.

Zo is het voor het extra aanbod soms lastig om uren van medewerkers vrij te maken, in veel gevallen is uitbreiding van uren niet meer mogelijk of wenselijk. Veel medewerkers ervaren al een hoge werkdruk. Daarnaast kennen we een gebrek aan ruimte in sommige schoolgebouwen en kan extra aanbod tot roosterproblemen leiden bij docenten en leerlingen. De NPO middelen zijn helaas niet structureel. Dat betekent dat diverse interventies kostbaar zijn en minder duurzaam: bijvoorbeeld klassenverkleining, uitbreiding van ondersteunings-teams en diverse activiteiten gericht op sociaal-emotionele ontwikkeling.

Ad c. Met onze strategie voor het onderwijs in Arnhem-Zuid willen we invulling geven aan onze maatschappelijke opdracht: Grenzeloos Leren! Concreet betekent dit dat we een duurzaam en aantrekkelijk toekomstperspectief voor het vmbo in Arnhem-Zuid willen creëren. Geen woorden, maar daden: kansengelijkheid bevorderen met onderwijs voor iedereen.

Een brede scholengemeenschap waar leerlingen hun hele middelbare schoolloopbaan kunnen blijven, ook als ze gedurende die periode kiezen voor (vakken op) een ander onderwijsniveau dan waar ze ooit mee gestart zijn; waar jongeren met andere achtergronden, talenten, karakters en onderwijsniveaus elkaar ontmoeten en van elkaar leren en waar broers en zussen en vriendjes en vriendinnen bij elkaar op school kunnen zitten, ongeacht hun onderwijsniveau.

De school die we daarbij op het oog hebben het Olympus College. Hiermee zou ons Quadraambrede strategietraject en de toekomst van het Maarten van Rossem samen kunnen komen. In 2021 is het project opgestart en in 2022 is voortvarend doorgepakt. Met een groot aantal betrokkenen binnen en buiten de scholen is een (concept) business case is opgesteld: 'Leren in de regio Zuid'.

Hierin worden de belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen uiteengezet, de lerende regio geconcretiseerd en wordt het plan in beeld gebracht: onderwijskundig, de huisvesting en financiën, de perspectieven voor medewerkers, de projectorganisatie en de risico's (en beheersmaatregelen).

In de eerste maanden van 2023 wordt het concept uitgewerkt tot een definitieve business case. Belangrijke onderdelen daarbij zijn de uitwerking van het onderwijskundig perspectief tot een concreet onderwijsontwerp; een nadere markt- en behoefteverkenning en een robuuste financiële onderbouwing.

Voor de huisvestingsmogelijkheden is het IHP dat door de gemeente Arnhem wordt opgesteld -en in 2023 zijn definitieve beslag moet krijgen- natuurlijk van groot belang. Het CvB is daar voortdurend nauw bij betrokken.

Het definitieve besluit van het CvB zal in Q2 van 2023 worden genomen.

Ad d. Doordat er veel kinderen in het VSO zitten is de bekostiging op basis van alle VSO -VO leerlingen niet meer toereikend. We zien dat het aantal leerlingen VO krimpt maar het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs stijgt. Dat betekent dat we minder inkomsten hebben en meer uitgaven. De wet bepaalt dat tekorten van het samenwerkingsverband door de besturen zelf gedragen moeten worden.

De besturen in ons samenwerkingsverband hebben in 2022 de financiële situatie geanalyseerd en hebben op basis daarvan besloten de tekorten te accepteren en (extra) bij te dragen teneinde de begroting rond te kunnen krijgen (zie paragraaf 2.8).

Alle aandacht gaat nu naar het ontwerp van een nieuw Ondersteuningsplan '24-'28 dat kostendekkend moet zijn. Dat zal moeten lukken, we zetten ons daar vol voor in. Het vraagt grote inspanningen van alle betrokken besturen en medewerkers om het passend onderwijs slim te reorganiseren en dat vast te leggen in een financieel solide ondersteuningsplan.

1.4.

INTERNE EN EXTERNE BELANGHEBBENDEN

Zowel intern als extern heeft Quadraam belanghebbenden.

Interne belanghebbenden

Het CvB heeft frequent overleg met de GMR en de RvT. De RvT vergadert geregeld op de scholen en bezoekt ze regelmatig. Hierdoor krijgt de raad een goed beeld van de organisatie. Tussen de GMR en RvT is jaarlijks overleg, bij sommige vergaderingen is een lid van de RvT als toehoorder aanwezig.

De overlegstructuur is in overeenstemming met de besturingsfilosofie. Sinds enkele jaren hebben de directeurs van de scholen en het CvB frequent (elke 2 weken) formele en informele overlegmomenten ('De Ontmoeting'). In de formele ontmoetingen wordt het CvB geadviseerd, wordt beleid geïnitieerd en besproken en wordt de implementatie van dat beleid binnen Quadraam gevolgd. De informele ontmoetingen zijn bedoeld voor ideeën-ontwikkeling en versterking van de samenwerking. Jaarlijks evalueren en verbeteren wij deze overlegstructuur. Bij de ontmoetingen is er sprake van een roulerend voorzitterschap door één van de directeurs, in 2022 was mevrouw A. (Anja) Geritz voorzitter, zij is directeur van de praktijkscholen Produs en Symbion.

De schooldirecteurs vormen, in wisselende samenstelling, Expertgroepen. De Expertgroepen adviseren de Ontmoeting en ondersteunen en adviseren de directeurs van de diensten van het Centraal Bureau van Quadraam bij

het formuleren van beleid. We zijn trots en tevreden op de wijze waarop we ons (school)management betrekken bij onze strategische besluitvorming. Net zoals in andere jaren is het CvB in 2022 regelmatig op de scholen aanwezig geweest. Het contact is vruchtbaar, zowel met de schooldirecties als met de MT's, medewerkers en leerlingen.

Externe belanghebbenden

Ook in 2022 heeft het CvB veel aandacht besteed aan de omgeving van Quadraam. Gelukkig was dat makkelijker dan in de coronajaren waarin we veel moesten improviseren.

- We konden ons Convent – de conferentieruimte die normaal gesproken een belangrijke ontmoetingsplek is voor collega's, leerlingen en externe gasten – gelukkig weer goed gebruiken.
- Het programma Sterk Techniekonderwijs vraagt nog steeds om een intensieve relatie met de omgeving.
- Verder is het CvB actief in de Liemerse Ambassade, waarbij overheid, ondernemers en onderwijs werken aan de toekomst van de Liemers.
- Het IHP wordt opgesteld door de gemeente Arnhem en is erg belangrijk voor Quadraam: goede huisvesting is immers kritisch voor het succes van goed onderwijs. Het CvB heeft uitstekende contacten met de politieke en ambtelijke top in de gemeente en is actief betrokken bij de gedachtenvorming en uitwerking van het IHP dat, zoals hiervoor aangegeven, ook van groot belang is voor de concretisering van onze strategie voor het onderwijs in Arnhem-Zuid.
- Het CvB heeft, tot slot, een actieve rol vervuld binnen de VO-raad, we nemen deel aan themacommissies en onderhouden onze relaties met het Ministerie van OCW. Landelijk is en blijft Quadraam dus goed in beeld.

1.5. MELDINGEN EN KLACHTEN

Meldingen

In 2022 zijn 23 meldingen gedaan bij de externe vertrouwenspersoon, in 2021 waren dat er 20.

	2021	2022
Werknemers	14	12
Leerlingen	1	0
Vrijwilliger	0	0
Ouders van leerlingen	5	11
Totaal	20	23

Klachten

In 2022 heeft het bestuur 14 klachten ontvangen (in 2021 waren dat er 8). Van de 14 klachten zijn er 10 naar tevredenheid opgelost. 4 klachten zijn voorgelegd aan de Landelijke Klachtencommissie. 3 daarvan zijn ingetrokken en een daarvan loopt nog.

Uitkomst

Een groot deel van de klachten (van ouders en leerlingen) had betrekking op de beoordeling van de leerlingen en de gevolgen daarvan op het gebied van bevordering en het niveau van het onderwijs.

2

ONDERWIJS

- 2.1. Onderwijsprestaties 16
- 2.2. Kwaliteitsbeleid 17
- 2.3. Toetsing en examinering 19
- 2.4. Onderzoek 19
- 2.5. Internationalisering 21
- 2.6. ISK en Nieuwkomers 21
- 2.7. Toegankelijkheid en toegangsbeleid 25
- 2.8. Passend Onderwijs / samenwerkingsverband 25
- 2.9. Thema's 2022 27

2.1. ONDERWIJSPRESTATIES

In 2022 stonden alle scholen van Quadraam onder basistoezicht van de Inspectie van het Onderwijs en hadden het oordeel voldoende.

Nadat in 2021 ten gevolge van corona de onderwijsresultaten niet meewogen bij de analyse van de inspectie, heeft de Inspectie van het Onderwijs in 2022 weer een berekend oordeel over de onderwijsresultaten gegeven. Vanwege de gevolgen van de coronaperiode tellen bij het oordeel van de onderwijsresultaten de examencijfers in schooljaar 2021-2022 niet mee. Het oordeel wordt dus op basis van drie indicatoren bepaald. Het oordeel is voldoende als ten hoogste één indicator onder de norm is.

Het berekende oordeel is vrijwel overal voldoende, alleen bij het Stedelijk Gymnasium Arnhem waren er twee indicatoren onder de norm. De Inspectie van het Onderwijs heeft het Stedelijk Gymnasium na beoordeling toch voldoende beoordeeld vanwege de vooruitgang in de opbrengsten maar met name vanwege de duidelijke verbeteringen in het onderwijsproces.

Quadraam is tevreden over de slagingspercentages van de verschillende scholen. Als we de slagingspercentages van alle Quadraamscholen optellen, scoren we boven het landelijk gemiddelde.

In 2022 hebben scholen met behulp van het NPO budget extra activiteiten ingezet op cognitief gebied, executieve vaardigheden en sociaal- emotioneel welbevinden: zie paragraaf 2.9.2.

Met het uitkomen van de Staat van het Onderwijs van de Inspectie van het Onderwijs is er een sterke focus op de basisvaardigheden komen liggen. Quadraam zet hier ook op in. Twee scholen van Quadraam hebben een subsidie voor de basisvaardigheden ontvangen. Dit geeft hen veel extra mogelijkheden. Ook wordt rondom basisvaardigheden de samenwerking tussen scholen verstrekt: ervaringen die we op doen bij de (subsidie)scholen delen we met elkaar, zo verbeteren we de basisvaardigheden op alle scholen.

Het belang van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap/ digitale geletterdheid zal worden geëxpliciteerd in het inspectiekader. Op dit moment ontwikkelen we een werkwijze hoe we, binnen Quadraam, de ontwikkeling van deze basisvaardigheden op alle scholen kunnen monitoren en hierop kunnen sturen.

2.2.

KWALITEITSBELEID

Op grond van de Wet op het voortgezet onderwijs (Wvo) is het bestuur van Quadraam aansprakelijk voor de kwaliteit van het onderwijs op de Quadraamscholen. Indien de kwaliteit ontoereikend is wordt het bestuur daarop aangesproken door de Inspectie van het Onderwijs. Het kwaliteitsbeleid is gericht op de scholen en hun onderwijs- en organisatiekwaliteit.

De kwaliteit van scholen en van het onderwijs dat ze verzorgen krijgt veel aandacht. In 2020 en 2021 heeft Quadraam een nieuwe, wendbare, waardenstrategie ontwikkeld. Daarin staan kernwaarden en ambities centraal. Het vernieuwde kwaliteitsbeleid sluit hier op aan. In het inspectiekader, en daarmee ook in ons eigen beleid, ligt het accent op ‘meten’. Voor veel indicatoren uit het inspectiekader kan precies worden bepaald in welke mate een school aan normen voldoet. Wat betreft de waardenstrategie ligt de focus op ‘weten’. In de daarop gebaseerde uitvoeringsagenda zijn richtinggevende activiteiten opgenomen. Deze zijn niet kwantitatief geformuleerd. In dialoog – tussen bestuur en school en tussen scholen onderling – kan worden bepaald of een school naar vermogen de waardenstrategie in praktijk brengt.

Het vernieuwde onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs aan bij de diversiteit aan verwachtingen ten aanzien van scholen en het onderwijs. In het toezicht wordt onderscheid gemaakt tussen basiskwaliteit en eigen aspecten van kwaliteit. De basiskwaliteit is afgeleid van de wettelijke vereisten die gelden t.a.v. voortgezet onderwijs.

De vier opbrengstindicatoren (onderwijsproces, veiligheid en schoolklimaat, onderwijsresultaten en sturing, kwaliteitszorg en ambitie) maken onderdeel uit van de basiskwaliteit. In de Quadraam waardenstrategie staan de eigen aspecten omschreven. Scholen beschrijven in hun school(jaar)plan hun ambities en/of strategische doelen die onderwerp zijn van (kwaliteits)zorg.

In het vernieuwde toezichtskader is vastgelegd dat het bestuur eindverantwoordelijk is voor het formuleren van visie en doelen, zicht op kwaliteit van het onderwijs in de scholen en het borgen van kwaliteit. In deze vernieuwde versie van het kwaliteitsbeleid is de visie van het bestuur op onderwijs en onderwijskwaliteit opgenomen.

De visie op onderwijs van Quadraam wordt geschraagd door de waardenstrategie. Dit betekent:

- dat we bij leerlingen nieuwsgierigheid, verwondering en creativiteit aanwakken. Hiermee spelen we in toenemende mate in op leerbehoeften van leerlingen en werken toe naar gepersonaliseerd leren op basis van eigen leerroutes en eigen verantwoordelijkheid van leerlingen. We zetten ict in om leerervaringen te verdiepen en te verrijken.
- Dat we voor alle leerlingen een breed en uitdagend onderwijsaanbod ontwikkelen, zowel theoretisch als praktisch. Dit kan binnen-schools, bovenschols en buitenschols plaatsvinden.
- Dat we uitgaan van een 'growth mind set': we kijken naar leerlingen vanuit kansen en mogelijkheden. Alle leerlingen in ons voedingsgebied krijgen maximale kansen; kansengelijkheid en inclusie zijn bij ons werkwoorden.
- Dat we school zien als een sociale leerwerk omgeving waarin leerlingen samen leren over zichzelf, de ander en het leven.

Daarbij is in het beleid de relatie met de Quadraam waardenstrategie en de bijbehorende strategische- en uitvoeringsagenda beschreven. Nieuw in 2022 is dat we in dit kwaliteitsbeleid gaan werken met een bestuurlijke scan kwaliteit en voor alle scholen gaan werken met een zogenaamde 'Startbrief Onderwijs' waarin we de onderwijsontwikkelingen die op stapel staan verzamelen.

De bestuurlijke scan houdt in dat jaarlijks een gesprek plaats vindt tussen CvB, O&O/ kwaliteitsmanagement en de concerncontroller. In dit gesprek wordt aan de hand van het waarderingskader voor besturen in kaart gebracht of alle verantwoordelijkheden van het bestuur voldoende afgedekt zijn. Het gesprek vindt plaats nadat de kwaliteitsscans op de scholen uitgevoerd zijn zodat de gegevens daarvan gebruikt kunnen worden.

In het voorjaar stelt de Expertgroep Onderwijs een concept Startbrief Onderwijs op. De startbrief bevat een inventarisatie van aspecten die via diverse kanalen (Ontmoeting, landelijk beleid, Inspectie van het Onderwijs) bekend zijn. Veelal betreft het specifieke accenten in landelijk beleid (bijvoorbeeld in 2022: basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschapsvorming). Het is daarmee een handvat voor scholen bij het opstellen van hun jaarplan.

2.3. TOETSING EN EXAMINERING

Ook in 2022 waren de slagingsregels nog aangepast waardoor leerlingen twee vakken mochten herkansen en er voor konden kiezen één cijfer niet mee te laten tellen (duimregeling).

Eind schooljaar '21-'22 is in de jaarlijkse scans kwaliteitsmanagement op de scholen de werking van de examencommissies geëvalueerd. Hierbij bleek dat veel scholen nog wat worstelen met de verantwoordelijkheidsverdeling tussen examencommissie, examensecretaris en het management. Om scholen daarbij te ondersteunen is er een training ingezet met focus op de taken, rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende functies maar ook breder werd gekeken naar toetsbeleid en afstemming op de visie op onderwijs. Aan deze training hebben vrijwel alle scholen deelgenomen.

2.4. ONDERZOEK

De dienst O&O en de scholen hebben samen een onderzoeksafdeling ingericht. De doelstelling voor deze onderzoeksafdeling formuleren wij volgt:

De kloof tussen wetenschappelijk onderzoek en onderwijspraktijk verkleinen; dit realiseren door kennis beschikbaar te stellen voor de onderwijsprofessionals en onderzoek uit te voeren in het kader van onderwijsinnovaties gekoppeld aan de dagelijkse onderwijspraktijk in de klas. Op deze wijze zal onderzoek bijdragen aan de kwaliteitsverbetering van het dagelijks handelen van leraren. Bij elke innovatie gaat het vooral om eenvoudig in kaart te brengen wat werkt en wat niet werkt.

In 2022 zijn hiertoe de volgende stappen gezet:

- Aan de tijdelijke structuur met een kwartiermaker onderzoek zijn toegevoegd een senior onderzoeker en een adviseur vanuit O&O. In november 2022 is afscheid genomen van de kwartiermaker.
- Vanaf september 2023 is in samenwerking met de Open Universiteit een scholing voor docenten en andere onderwijsprofessionals opgezet en uitgevoerd gericht op het uitvoeren van kleinschalig praktijkgericht onderwijskundig onderzoek. Binnen de training worden de deelnemers begeleid bij het uitvoeren van een onderzoek naar een innovatie op hun school of op een andere school. In het kader van de scholing is op zeven scholen een start gemaakt met een onderzoek.

- Samen met de Open Universiteit binnen twee grote samenwerkingsverbanden (Sterk Techniek Onderwijs en Samenwerking PO-VO in de Liemers) is onderzoek gedaan naar netwerken en innovatie van docenten in deze netwerken. Naast zicht op de mate van innovatie in vergelijking met de innovatie van docenten op andere Quadraamscholen kregen de scholen ook zicht op factoren die het innovatieve gedrag beïnvloeden: intrinsieke motivatie van docenten voor innovatie, houding, zelfvertrouwen, en de subjectieve norm (wat docenten denken dat anderen ervan vinden dat je innovatief gedrag vertoont) mate van transformatief leiderschap en sociaal kapitaal (netwerken en sociale relaties).
- De theoretische kennis rondom de thema's ontschotten en kansengelijkheid uit de Uitvoeringsagenda is mede in samenhang met de NRO-onderzoeksagenda in kaart gebracht.
- Vanuit Quadraam hebben medewerkers deelgenomen aan kennislabs in het samenwerkingsverband Sprong Voorwaarts. Quadraam is één van de trekkers van dit project.
- Vanuit deze laatste samenwerking is een NRO subsidieaanvraag ingediend met Quadraam als penvoerder, gericht op innovatie van docenten in kennisnetwerken binnen en tussen Quadraamscholen en partners buiten Quadraam.
- Diverse scholen zijn ondersteund bij (klein) onderwijskundig onderzoek. De ondersteuning vond plaats in diverse onderzoek stadia, bij het formuleren van de onderzoeksvraag, meedenken over de opzet maar ook bij het verwerken van de uitkomsten.

- Er wordt gewerkt aan een inhoudelijke samenwerking met de faculteit Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde van de Radboud Universiteit.
- In samenwerking met een aantal collega's van verschillende Quadraamscholen is een literatuurreview samengesteld in het kader van kansengelijkheid.

In 2023 wordt een onderzoeksgroep samengesteld met onderwijsprofessionals die scholen zullen ondersteunen bij het onderzoek naar innovatie. Scholen die zelf geen geschoolde onderzoekers in huis hebben of deze niet vrij kunnen maken kunnen met hulp van de onderzoeksgroep toch onderzoek naar (hun) innovatie realiseren.

Alle onderzoeksresultaten binnen Quadraam en relevant onderzoek van buiten Quadraam worden toegankelijk op het intranet.

2.5. INTERNATIONALISERING

Onze scholen kijken samen met leerlingen over de Nederlandse grenzen heen en werken zo aan het ‘wereldburgerschap’ van de leerlingen. Dat gebeurt op verschillende manieren: scholen kennen uitwisselingsprogramma’s met leerlingen: buitenlandse leerlingen worden ontvangen in Nederland, onze leerlingen zijn op hun beurt te gast in het buitenland.

Het Lorentz Lyceum kent een lange traditie van het organiseren van Model United Nations (LMUNA), waar leerlingen vergaderingen van de Verenigde Naties simuleren. Buitenlandse leerlingen bezoeken de Nederlandse LMUNA, onze leerlingen bezoeken MUN’s in andere steden.

Quadraam is ook verantwoordelijk voor het organiseren van de Nederlandse deelname aan de IJSO, de ‘International Junior Science Olympiad’. Wij doen dat samen met de HAN University of Applied Sciences, de Radboud Universiteit en SLO, het landelijke kenniscentrum voor het onderwijs. IJSO is een jaarlijks individuele en teamwedstrijd voor leerlingen onder de 16 jaar, bedoeld om de interesse van leerlingen in de exacte vakken te stimuleren en internationale contacten en vriendschap te verbeteren. De jaarlijkse Olympiade is telkens in een ander land, in december 2022 is zij georganiseerd in Colombia. Hieraan hebben 6 Nederlandse leerlingen deelgenomen.

2.6. ISK EN NIEUWKOMERS

Instroom

De ISK (internationale schakelklas) is in het afgelopen jaar flink gegroeid. In de regio zijn verschillende (nood)locaties geopend voor de opvang van asielzoekers, statushouders en Oekraïense vluchtelingen. Van een afdeling met gemiddeld zo’n 100 leerlingen, worden er nu ruim 200 nieuwkomersleerlingen tussen de 12 en 16 jaar opgevangen op de ISK. Nieuwkomersleerlingen tussen de 16 en 18 jaar worden onder de hoede genomen van ROC Rijn IJssel. Ook op deze locatie volgen meer dan 200 leerlingen ISK-onderwijs. Tot slot is in maart 2022 de Oekraïense school Arnhem opgezet. Op deze locatie volgen nog eens 100 Oekraïense leerlingen tussen de 12 en 18 jaar (gedeeltelijk) nieuwkomersonderwijs.

Hoewel de landelijke tendens is dat het voor nieuwkomerscholen steeds lastiger is om het onderwijs te organiseren vanwege het lerarentekort en het gebrek aan geschikte onderwijshuisvesting, lukt het ISK Quadraam gelukkig nog steeds om iedere leerling zo snel mogelijk een passende onderwijsplek te bieden.

Ontwikkelingen doelgroep

De leerlingenpopulatie is kleurrijk; meer dan 40 nationaliteiten volgen onderwijs onder één dak. Instroom betreft niet alleen kinderen van statushouders of asielzoekers, ook kinderen van kennis- en arbeidsmigranten volgen ISK-onderwijs. Dit betreft zo’n 40% van de leerlingenpopulatie.

Bij een deel van de aanmeldingen zien we een groeiende groep analfabete leerlingen en leerlingen die zonder hun ouders in Nederland zijn. Deze groep vraagt over het algemeen meer zorg en ondersteuning vanwege hun gebrek aan onderwijservaring en/of door ontworteling. Veel van deze leerlingen krijgen een verlenging van hun ISK-tijd, in de praktijk betekent dat, dat zij 2,5 tot 3 jaar op de ISK verblijven.

Naast deze groep leerlingen ontvangt de ISK ook steeds vaker leerlingen die al lange tijd in Nederland zijn, maar nog geen onderwijs hebben gevolgd als gevolg van de opvangcrisis in Nederland. Dit heeft voor de ISK op termijn financiële consequenties, aangezien door de overheid de datum aankomst in Nederland wordt gebruikt als peildatum voor de bekostiging. ISK-onderwijs wordt alleen extra bekostigd als leerlingen korter dan twee jaar in Nederland zijn.

Borging zorg en ondersteuning

Maatschappelijke problemen, zoals gebrek aan huisvesting, illegaliteit, armoede en een gebrek aan een sociaal vangnet hebben het afgelopen jaar impact gehad op de ISK en haar leerlingen. Om passende ondersteuning te bieden zet de ISK preventieve interventies in en is het zorgteam van de ISK uitgebreid met een orthopedagoog en vier trajectbegeleiders, met ieder een eigen expertise (bijvoorbeeld op het gebied van rouw en verlies, faalangstreductie en stressregulatie). Tegelijkertijd is gebouwd aan een netwerk rondom de school, zodat de zorg en ondersteuning een gezamenlijk verantwoordelijkheid is van de ISK én haar netwerkpartners. Netwerkpartners zijn onder andere: de wijkteams, Presikhaaf University, Empowering Nissa en Maaklab. Deze extra inzet wordt nu vanuit de NPO-gelden gefinancierd.

Kwaliteit ISK-onderwijs

Binnen de ISK wordt structureel gewerkt aan een veilige landing van de leerlingen. Een uitgebreide intake geeft zicht op het ontwikkelperspectief van een leerling, de ondersteuningsbehoefte en het onderwijsprogramma dat een leerling gaat volgen op de ISK. De klassenteams werken nauw samen en volgen de leerlingen intensief.

Maatwerk is de norm binnen de ISK. De NPO-gelden bieden de kans om onderwijsassistenten in te zetten en leerlingen in kleine groepjes extra meters te laten maken. De ISK biedt niet alleen taalonderwijs: het afgelopen jaar is er ook stevig geïnvesteerd om de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen een meer prominente plek te geven in het curriculum. De vragen ‘wie ben ik’, ‘wat kan ik’ en ‘wat wil ik’ staan centraal binnen dit curriculum. Zo krijgen leerlingen een beter beeld van hun toekomst in Nederland en ontdekken ze wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn. Buitenschools aanbod, de Q highschool, JINC en themaweken rondom integratie worden ingezet als middel om deze ontdekkingsstocht te maken.

Uitstroom

Tussen oktober 2021 en oktober 2022 zijn er 391 leerlingen ingestroomd en 224 leerlingen uitgestroomd (dit betreft alle nieuwkomersleerlingen tussen de 12 en 18 jaar). Een groot deel van de leerlingen die tussentijds is uitgestroomd, is verhuisd. In juli 2022 zijn er vanuit de ISK-afdeling van Quadraam 57 leerlingen uitgestroomd naar een vervolgschool.

De uitstroom wisselt jaarlijks, omdat de leerlingenpopulatie wisselt. Dit jaar waren er veel leerlingen die nog niet konden lezen en schrijven of weinig onderwijsachtergrond hadden. Dit is terug te zien in het percentage

leerlingen dat naar het Praktijkonderwijs en de Entree-opleiding is uitgestroomd.

Uitstroom juli 2022

PRO	32%
VMBO B/K	18%
VMBO T	4%
HAVO/VWO	7%
Entree	26%
MBO 2	12%
Inburgering	2%

De ISK volgt leerlingen nog twee jaar na uitstroom. We zien dat het Praktijkonderwijs en de Entree-opleiding voor veel leerlingen een opstap is naar een vervolgopleiding en dat zij succesvol hun onderwijs carrière voortzetten.

Begeleiding na de ISK

Voor leerlingen die de ISK verlaten is er, indien nodig, begeleiding na de ISK beschikbaar. Voor deze begeleiding wordt de doorstroomcoach ingezet. De doorstroomcoach loopt de eerste 100 dagen, tot aan de kerstvakantie, op met de leerlingen. De doorstroomcoach helpt de leerlingen hun weg te vinden in de school, coacht leerlingen om aansluiting te vinden en helpt hen te 'leren leren'.

Niet alle ISK-leerlingen hebben een doorstroomcoach nodig. Daar waar geen extra begeleiding nodig is volgt de ambulant begeleider de leerling en kan de betreffende school met vragen terecht bij hem of haar. Wanneer blijkt

dat er binnen een school een bredere vraag leeft met betrekking tot begeleiding van nieuwkomers, wordt het expertisecentrum ISK betrokken. Het Expertisecentrum ISK kan op team- of schoolniveau adviseren, trainen of begeleiden. Belangrijk hierin is dat alle begeleiding vanuit de ISK altijd maatwerk is en aansluit op de activiteiten van de school.

Nieuwkomers

Oekraïners zijn door de oorlog massaal op de vlucht, ook naar Nederland. Vanaf 4 april 2022 is de Oekraïne School Arnhem gestart op de oude locatie van het Lorentz Lyceum. Leerlingen van uiteenlopende leeftijden van 4 tot 18 jaar gaan naar deze school. Dit betekent dat naast Quadraam de PO-stichting Delta betrokken is.

De kinderen krijgen een aangepast lesprogramma: deels Oekraïens, deels in het Nederlands en een deel in het Engels. Sommige leerlingen volgen nog online les van hun school in Oekraïne, hiervoor is ook ruimte binnen het lesprogramma op de school in Arnhem.

Bij het opzetten van het onderwijs voor de vluchtelingen uit Oekraïne is gebruik gemaakt van de ervaringen die opgedaan zijn tijdens de crisis in 2015-2016 toen vele Syriërs op de vlucht sloegen.

De Oekraïne School Arnhem telt op dit moment 97 leerlingen in de leeftijd van 11 tot 18. Eind december 2022 stonden er 9 leerlingen op de wachtlijst. De leerlingen zijn verdeeld in zes niveaugroepen. Elke niveaugroep heeft een relatie met het Nederlandse onderwijsniveau. Leerlingen die zijn ingedeeld in een niveaugroep worden gevolgd in hun ontwikkeling op de onderdelen NT2, Engels, Wiskunde en op motivatie. De beoordeling van

deze onderdelen vindt systematisch plaats met een beoordeling laag/midden/hoog. Op deze wijze kan de ontwikkeling van leerlingen ingeschat worden en daarmee ook een betere inschatting gemaakt worden van het uitstroomniveau.

Momenteel wordt gewerkt aan gerichte monitoring op het gebied van NT2 zodat aan het eind van het schooljaar van elke leerling duidelijk is op welk niveau de Nederlandse taal beheerst wordt op de onderdelen spreken, luisteren, lezen en schrijven.

Ook voor rekenen en de Engelse taal wordt gestreefd dit niveau in kaart te brengen om de doorstroom te versoepelen/mogelijk te maken.

De Oekraïne School Arnhem heeft 27 lesuren van 45 minuten per week op het programma. Ongeveer een derde van de onderwijstijd wordt besteed aan NT2 onderwijs. Het volgende derde deel wordt besteed aan rekenen/wiskunde waarna de overige lesuren worden geprogrammeerd met onder meer lichamelijke opvoeding, leefstijl, mentortijd en maatschappijleer.

Op 1 november 2022 heeft er een oriënterend inspectiebezoek plaatsgevonden. Dit gesprek is goed verlopen. De Inspectie van het Onderwijs was onder de indruk van de school en heeft geen vervolgspraken gemaakt met de school ten aanzien van wettelijke vereisten. Wel zijn afspraken gemaakt om elkaar actief te informeren over ontwikkelingen.

De Inspectie van het Onderwijs heeft een aantal aanbevelingen gedaan, die zullen we opvolgen.

1. Zoek contact met het vervolgonderwijs om de aansluiting via maatwerkroutes te optimaliseren.
2. Laat het onlineonderwijs met Oekraïne plaatsvinden vanuit de school. Dit zodat er zicht is op de activiteit en er meer gestuurd kan worden op fysiek onderwijs op de school. Beter op school in beeld, dan thuis uit beeld.

2.7. TOEGANKELIJKHEID EN TOEGANGSBELEID

De scholen formuleren in hun schoolgidsen hun toegangsbeleid en een bezwaarprocedure bij eventuele weigering.

Net als in 2021 heeft het Lorentz Lyceum moeten loten voor toelating omdat het aantal aanmeldingen groter was dan het aantal beschikbare plaatsen in het eerste leerjaar. De loting is wederom uitgevoerd aan de hand van een protocol dat in overleg met de notaris is opgesteld. De notaris heeft toezien op de loting.

In 2023 wordt een loting voorzien op het Lorentz Lyceum, ook het Lyceum Elst verwacht te moeten loten.

2.8. PASSEND ONDERWIJS / SAMENWERKINGSVERBAND

De scholen van Quadraam maken onderdeel uit van het samenwerkingsverband (SWV) De Verbinding (SWV V(S)0.25.06). Het overstijgende doel van passend onderwijs is: het bieden van een passende onderwijsplek voor iedere leerling in de regio van het samenwerkingsverband. Het organiseren van een passende onderwijsplek gebeurt door de scholen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen basisondersteuning (wat iedere reguliere school minimaal aan begeleiding/ondersteuning beschikbaar moet hebben voor iedere leerling van de school) en extra ondersteuning (de begeleiding/ondersteuning die scholen bieden bovenop de basisondersteuning, gericht op het organiseren van een passend aanbod voor een kleinere groep leerlingen (dus geen generiek aanbod), zodat deze leerlingen binnen een reguliere onderwijssetting naar een diploma of een plek op de arbeidsmarkt kunnen worden begeleid.

Doelen in het kader van passend onderwijs waarvoor de middelen vanuit de lumpsum zijn uitgegeven

Binnen ons samenwerkingsverband is de afspraak gemaakt dat de schoolbesturen de basisondersteuning die iedere school moet bieden uit de lumpsum bekostigen. Hiernaast wordt van de scholen verwacht dat zij waar nodig een actieve rol spelen bij de inhoudelijke ontwikkeling op de 4 speerpunten die door het swv zijn vastgesteld:

1. Het versterken van de samenwerking binnen ons netwerk
2. Richting meer inclusief onderwijs
3. Intensiveren van de samenwerking met ketenpartners
4. In control zijn (kwaliteit en financiën)

Doelen in het kader van passend onderwijs waarvoor de middelen vanuit het samenwerkingsverband zijn uitgegeven

De middelen vanuit het swv die voor scholen beschikbaar zijn, zijn bestemd voor het organiseren van extra ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben:

- Organisatie van de ondersteuningsstructuur (aanvullend op de basisondersteuning)
- Leerlingbegeleiding individueel of groepsgewijs (coaching, trainingen, etc)
- Waar nodig aanschaf alternatieve leermaterialen, aanschaf hulpmiddelen, aanpassing gebouw
- Waar nodig afwijking van onderwijstijd en inzetten van alternatieven
- Uitvoeren van bovenschoolse arrangementen die voor leerlingen vanuit de regio van het swv toegankelijk zijn

Hoe is het samenwerkingsverband gekomen tot bovenstaande doelen?

Het swv werkt met een vierjaarlijks Ondersteuningsplan (vigerende periode: 2020-2024), vastgesteld door het bestuur van het swv. In dit ondersteuningsplan zijn de doelen voor de ondersteuningsplanperiode beschreven. Bij de totstandkoming van het Ondersteuningsplan zijn de volgende stakeholders betrokken: schoolbesturen, scholen, bureau SWV, gemeenten, uitvoerende partijen als RBL, VGGM, sociale wijkteams, samenwerkingsverbanden

PO en het MBO. Over het ondersteuningsplan wordt op 'overeenstemming gericht overleg' met gemeenten gevoerd voor definitieve vaststelling.

Hoe is geborgd dat het ondersteuningsaanbod in de school op papier aansluit op dat in de praktijk?

Scholen hebben hun ondersteuningsaanbod weergegeven in het schoolondersteuningsprofiel (SOP; minimaal vierjaarlijkse revisie). Afgeleid van het SOP stellen scholen jaarlijks een jaarplan op waarin zij beschrijven op welke wijze zij hun basisondersteuning, hun extra ondersteuning en hun ondersteuningsstructuur verder willen gaan verstevigen. Aan het eind van het schooljaar volgt een jaarverslag over de resultaten van deze inspanningen. Het bureau van het swv voert ieder jaar een jaarplangesprek met de schoolleiding en ondersteuningscoördinatoren over de resultaten en de plannen.

Laatste ontwikkelingen

Doel van dit samenwerkingsverband is om in de regio, samen met de andere onderwijsbesturen, zoveel mogelijk een passende plek voor leerlingen te vinden in het reguliere VO. De stroom leerlingen die nu naar het voortgezet speciaal onderwijs gaat (vso) is te groot, in een aantal gevallen is passend onderwijs in het regulier VO ook mogelijk.

Het is in de afgelopen jaren moeilijk gebleken om het aantal leerlingen dat doorstroomt van PO (PO/SBO/SBAO/SO) naar het VSO verder te verkleinen. Integendeel: de doorstroom naar het VSO is behoorlijk toegenomen. Deze ontwikkeling wordt voornamelijk veroorzaakt door de zogenaamde onderinstroom: de instroom van het SBO/SBAO direct naar het VSO.

Zoals we in hoofdstuk 1 hebben beschreven heeft het groter worden van de leerlingenstroom naar het VSO financiële consequenties, ook voor Quadraam (zie paragraaf 7.2).

De besturen in ons samenwerkingsverband hebben in 2022 de financiële situatie van het geanalyseerd en hebben op basis van die analyse besloten de tekorten te accepteren en (extra) bij te dragen teneinde de begroting rond te kunnen krijgen. Alle aandacht gaat nu naar het ontwerp van een nieuw Ondersteuningsplan '24-'28 dat kostendekkend moet zijn. We zullen alle zeilen bijzetten om dat te laten lukken: het vraagt grote inspanningen van alle betrokken besturen en medewerkers om het passend onderwijs slim te reorganiseren en dat vast te leggen in een financieel solide ondersteuningsplan.

2.9.

THEMA'S 2022

1. Werkdrukverlaging

In 2019 is de *Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging PO en VO 2019* tot stand gekomen. Deze regeling beoogt de scholen te ondersteunen in het nemen van maatregelen voor werkdrukverlaging en/of het aantrekkelijker maken van het beroep van leraar. In december 2019 is door Quadraam € 2 miljoen ontvangen.

Met de GMR en de Groep 25 is destijds afgesproken om deze gelden niet rechtstreeks naar de scholen over te maken maar om de gelden op (Quadraambreed) gecoördineerde wijze te besteden.

We hebben daarbij het volgende proces gevolgd. De schooldirecteuren hebben, in nauwe samenwerking met hun docenten, projectplannen ingediend (voorjaar 2021) die als doelstelling hebben de werkdruk te verlagen en/of het beroep van leraar aantrekkelijker te maken. Onderdeel van de projectplannen zijn begrotingen en planningen. Elk plan is beoordeeld aan de hand van de doelen van de regeling. Uiteindelijk heeft elke school relevante plannen ingediend die vanuit de convenantsgelden worden gefinancierd.

Schooljaar 2021/2022 was het uitvoeringsjaar. Dat betekent dat aan het eind van schooljaar '21/'22 alle plannen gerealiseerd moeten zijn.

Quadraam heeft twee collega's van de scholen voor een dag in de week ingezet om Quadraambreed sturing te geven aan de uitvoering van de

regeling: zij waren de projectleiders. Verder is afgesproken dat de resultaten van de plannen Quadraambreed gedeeld worden.

Een korte blik op de plannen

De scholen hebben schooleigen plannen ingeleverd. Die plannen varieerden van het realiseren van een digitale infrastructuur, tot een combidocent tussen PO en VO, van een heroriëntatie op de rol van de mentor tot werken aan taakbeleid en veiligheid. Opvallend is dat de meeste projecten meer onderwijskundig dan organisatorisch van aard zijn.

Op basis van de ingediende plannen en de ervaring met de totstandkoming van de projectplannen zijn er drie Quadraambrede leerkringen gestart: de Leerkring digitale toetsing; de Leerkring De Nieuwe Leerweg en de Leerkring projectleiderschap.

Wat betreft de eerste twee leerkringen: hier deden zowel alle scholen aan mee die dat in hun projectplannen hadden aangegeven als de scholen die dat niet hadden aangegeven maar hier toch mee te maken hebben. Het doel van de beide leerkringen was kennisdeling, uitwisseling, elkaars kritische reflectant zijn en kennis ophalen. Beide leerkringen zijn geleid door inhoudelijk deskundigen die informatie toevoegden en mee konden denken op schoolniveau.

Met betrekking tot de Leerkring projectleiderschap: deze heeft geen inhoudelijke component maar gaat over de wijze waarop je als docent een projectleidersrol in kunt/moet vullen. Vrijwel alle projectleiders van de scholen doen hier aan mee.

Evaluatie, januari 2023

De onderhavige regeling is vastgesteld eind 2019: dat was nog vòòr corona. De omstandigheden op onze scholen zijn door corona drastisch beïnvloed. Dit heeft uiteraard ook invloed gehad op de uitvoering en voortgang van de plannen. Door personele problemen (lockdown, quarantaine, ziekte) hebben veel scholen moeite gehad om de plannen goed uit te voeren.

Toch zijn uiteindelijk vrijwel alle plannen goed geland binnen de scholen en zijn er mooie resultaten behaald. Deze resultaten zijn voor iedereen terug te vinden op ons intranet. Dit is ook de plek waar de kennis gedeeld wordt en deze tegel zal voorlopig nog in de lucht blijven in verband met de Cao-afspraken rondom werkdrukverlaging.

Tijdens de uitvoering van een aantal projecten bleek ook dat het in het projectplan beschreven ambitieniveau te hoog was. We hebben daarop zo geïntervenieerd dat nieuwe, realistische en haalbare projectdoelen zijn geformuleerd.

Een aantal scholen heeft, op eigen verzoek, uitstel gekregen voor de realisatie van hun resultaten tot najaar 2022. Slechts één school heeft, om belangrijke redenen, uitstel gevraagd tot zomer 2023. Dit uitstel is ook toegekend.

In november 2022 hebben we het project convenantsgelden afgesloten onder de noemer van Werkdruk naar Werkgeluk. Daan Roosegaarde heeft ons hierin op wervende wijze geïnspireerd. En in een groot aantal workshops zijn de resultaten van de projecten CG gedeeld met de collega's. Er is een film gemaakt waarin het project Convenantsgelden wordt weergegeven, <https://youtu.be/qRH0Cyzv2sg>.

2. NPO

In verband met corona hebben scholen vanaf 2021 extra gelden ontvangen voor de versterking van cognitieve, executieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. Tot en met 2022 is voor Quadraamscholen in totaal € 13,3 miljoen beschikbaar. Naar verwachting zal de NPO-financiering in tranche 2 € 15,3 miljoen bedragen.

Bij de besteding van NPO-gelden is vanaf de start door scholen gekoerst op duurzame ontwikkeling. De vraag diende zich aan hoe incidenteel geld niet alleen ingezet kon worden voor het beperken van achterstanden in de ontwikkeling van de huidige leerlingen, maar ook voor de ontwikkeling van beleid, kennis en werkwijzen om op langere termijn de individuele ontwikkeling van leerlingen te kunnen versterken.

De wens om de individuele leerling beter te zien en te ondersteunen sloot en sluit daarnaast aan bij de strategische agenda van Quadraam én bij de ontwikkeling die de afgelopen jaren in het inspectietoezicht te zien is: de Inspectie van het Onderwijs stelt nadrukkelijker dan voorheen de vraag in hoeverre de school de individuele leerling in beeld heeft en wat de school doet als die ontwikkeling een extra impuls nodig heeft.

De inzet van NPO-gelden heeft ook op tal van andere vlakken impact op de doorgaande ontwikkeling van scholen en medewerkers, onder meer door:

- Professionalisering in de vorm van scholing en training;
- Ontwikkeling van maatwerkaanpakken bij specifieke achterstanden;
- Ontwikkeling van extra aanbod voor leerlingen die meer willen en kunnen;
- Doorontwikkeling van aanbod executieve functieontwikkeling;
- Meer aanbod op sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen, deels voor alle leerlingen, deels keuze-aanbod.

Quriuz en de Q-highschool ondersteunen met specifiek aanbod de ontwikkeling van medewerkers en docenten. Met betrekking tot 'leerling in beeld' is de training van startende mentoren op meerdere scholen veelgevraagd.

De Q-highschool heeft in de eerste lockdown voorzien dat veel leerlingen extra kwetsbaar zijn in hun ontwikkeling. Dat heeft geleid tot de trajecten BoostYourself en Dare2Dream, waarin leerlingen zichzelf beter leren kennen en kunnen ontwikkelen. De Q-highschool ontwikkelt inmiddels ook modules binnen scholen.

De volgende knelpunten en risico's worden door scholen gezien:

- Beschikbare menskracht: voor het extra aanbod is het soms lastig om uren van medewerkers vrij te maken: in veel gevallen is uitbreiding van uren niet meer mogelijk of wenselijk.
- Ruimtegebrek: fysiek in het gebouw en/of in het rooster van docenten en leerlingen. Scholen hebben in 2021-22 soms de ervaring opgedaan dat meer (cognitief) aanbod niet altijd haalbaar is voor leerlingen. Fysieke beschikbaarheid van ruimte speelt vooral op Lyceum Elst, MCA en Beekdal Lyceum.
- Diverse interventies zijn kostbaar en, door het tijdelijke karakter van de NPO-middelen, niet duurzaam op lange termijn. Dat geldt onder meer voor:
 - (een deel van) de klassenverkleiningen;
 - Extra formatie binnen team expertise en ondersteuning;
 - Diverse extra activiteiten gericht op sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Ervaren werkdruk, doordat veel vernieuwing wordt gevraagd van medewerkers.

Een aantal van deze risico's, zoals het tekort aan beschikbare menskracht en ruimtegebrek zijn voor de scholen thema's waar zij weinig invloed op kunnen uitoefenen. Er wordt wel, in samenwerking met de afdelingen Vastgoed en HR gezocht naar creatieve oplossingen.

De scholen streven ernaar om de ontwikkelingen die ingezet zijn met behulp van de NPO gelden te verduurzamen en daarom wordt er nu al kritisch gekeken welke interventies, na het verdwijnen van de NPO gelden, opgenomen kunnen worden in het aanbod van de school. De scholen gebruiken deze periode om hun onderwijsontwikkeling te versnellen.

Verder professionaliseren van de medewerker wordt door de scholen ingezet om deze onderwijsontwikkelingen/vernieuwingen succesvol te laten zijn en de medewerkers te ondersteunen.

Ten aanzien van de bovenschoolse inzet van de NPO-middelen in 2022: deze zijn begroot (€ 275K) en ingezet om Quadraambreed het programma uit te kunnen voeren; om dat te kunnen volgen en te kunnen verantwoorden. Het gaat om de volgende specifieke werkzaamheden en activiteiten: de administratieve verantwoording van de subsidie; de aanvullende werkzaamheden voor de controle van de accountant ten aanzien van de subsidie; de ondersteuning door projectleider NPO en de werving van tijdelijk personeel door de afdeling HRM.

3

STRATEGISCH HRM

- 3.1. Inleiding 32
- 3.2. Duurzame inzetbaarheid 32
- 3.3. Arbeidsmarkt, recruitment en arbeidsmarkt 33
- 3.4. Leiderschap 34
- 3.5. Ziekteverzuim 35
- 3.6. Wajong/Participatiewet, uitkeringslasten 36
- 3.7. Perspectief 2023 36

3.1.

INLEIDING

De strategische HRM opdracht bij Quadraam is het inhoudelijke verbinden van strategie en de maatschappelijke en onderwijskundige opdracht van Quadraam. De factor ‘mens’ met zijn kwaliteiten en mogelijkheden is hier bepalend. Het voeren van een echte dialoog, samen werken, samen leren en ontwikkelen: voor ons zijn dit voorwaarden voor verder groei van onze professionele cultuur.

De behoefte aan HRM beleidsontwikkeling - en de implementatie daarvan - wordt bepaald met de MT's en andere collega's van de scholen van Quadraam. In het jaar 2022 werd de beleidsontwikkeling gekenmerkt door het verder ontwikkelen van activiteiten in een 3-tal domeinen.

1. Duurzame inzetbaarheid: Quadraam als wendbare organisatie met veerkrachtige medewerkers.
2. Arbeidsmarkt: goede medewerkers voor nu en in de toekomst door het beter op de kaart zetten van onze scholen en van Quadraam als aantrekkelijke werkgever.
3. Leiderschap: gericht op een professionele cultuur door aanbieden van programma's en masterclasses met focus op samen werken, leren en ontwikkelen.

3.2.

DUURZAME INZETBAARHEID

Wendbare en veerkrachtige medewerkers komen ten goede aan het onderwijs. In 2022 hebben wij daarom verder geïnvesteerd in een integrale aanpak op het gebied van duurzame inzetbaarheid.

Onze aanpak op het gebied van duurzame inzetbaarheid, met het motto: 'Blijf Bevlogen!', is in 2022 verder vormgegeven door:

- ... het op scholen bespreekbaar maken en introduceren van de verschillende onderwerpen binnen het domein van duurzame inzetbaarheid;
- ... het veelvuldig onder de aandacht brengen van 'best practices' en succesverhalen op het gebied van duurzame inzetbaarheid binnen Quadraam;
- ... de toolbox verder te ontwikkelen en het aanbieden van 'Werk Bevlogen!' en 'Vitaliteits' spreekuren.
- pensioensessies als standaard programma in het terugkerend aanbod via onze huisacademie Quriuz;
- ...voor de derde keer de 'Week van de Bevlogenheid' te organiseren, waarbij we aandacht besteden aan verschillende onderwerpen binnen het domein van duurzame inzetbaarheid, zoals bijvoorbeeld, een gezond brein en mantelzorg;
- ... participeren in de 'Dag van de Mobiliteit'. In samenwerking met werkgevers in de provincie Gelderland hebben onze eigen medewerkers een kijkje kunnen nemen bij deelnemende bedrijven en hebben ook mensen van buiten onze eigen organisatie op verschillende scholen, met diverse collega's een dag mee kunnen lopen;

- ... het onderzoek naar de effectiviteit van de huidige gesprekscyclus af te ronden. De resultaten geven inzicht maar vragen ook meer uitdieping op wat specifiekere onderwerpen zoals persoonlijke ontwikkeling en persoonlijk leiderschap;

3.3.

ARBEIDSMARKT, RECRUITMENT EN ARBEIDSMARKT

Het jaar 2022 laat een toename zien van meer dan 40% in vacatures (420) en aanvragen voor externe inhuur. Dit is grotendeels veroorzaakt door het uitvoeren van de activiteiten in het NPO programma. Daarnaast worden er meer dan gemiddeld contracten opgezegd en starten beoogde nieuwe collega's niet altijd volgens onze planning en verwachting. Dit is veelal het gevolg van een keuze voor een andere schoolorganisatie: de mobiliteit is onverminderd groot.

De arbeidsmarkt in het onderwijs in Nederland staat onder druk, we kampen met een groot tekort aan deskundig en bevoegd personeel. Dat zal ook in de komende jaren nog het geval zijn: volgens de VO-raad in zijn sectorrapportage 2022 is dat zelfs tot 2031 het geval. Mede hierdoor staat de continuïteit van het onderwijs onder druk. Het is onze grote verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat we voldoende collega's hebben en houden.

Overzicht van onze belangrijkste activiteiten in 2022:

- Werven van potentiële kandidaten voor aankomende vacatures via Meet & Greets zijn online georganiseerd (voorheen organiseerden we dat fysiek). Dit werd door zowel de kandidaten als de scholen zeer positief ervaren door de tijd en ruimte voor een op een gesprekken. Vanuit de Meet & Greets zijn diverse matches gemaakt waaronder voor de schaarstevakken bedrijfseconomie, natuurkunde en wiskunde.

- Leraren In Opleiding (LIO) zijn actief benaderd en waar mogelijk gekoppeld aan scholen en vacatures. Dit heeft tot een aantal matches op vacatures geleid.
- Verbeteren van het recruitmentproces door sourcing via LinkedIn, beter gebruik van social media en het slim verzamelen en inzetten van specifieke arbeidsmarktdata, waardoor er meer planmatig op toekomstige personeelsbehoefte wordt ingespeeld (Strategische Personeelsplanning).

3.4. LEIDERSCHAP

Met de focus op samen werken, leren en ontwikkelen is ook in 2022 aandacht geweest voor het verder invullen van het strategische thema 'leiderschap'.

- In de studiedagen van de leidinggevendenden (Groep 25 en Groep 75) stonden de besturingsfilosofie, onze waardenstrategie en de strategische en uitvoeringsagenda centraal. De waardenstrategie is verder uitgewerkt: ons kompas, strategische agenda en de uitvoeringsagenda zijn bepaald. Het 'waarom' en 'wat' is duidelijk. In het tweede kwartaal van 2022 is een verdere aanzet gemaakt 'hoe' wij met de leidende principes van een lerende organisatie verder invulling gaan geven aan de strategische agenda en uitvoeringsagenda. Dit doen we door het adviseren en ondersteunen van leidinggevendenden bij het vormgeven aan duurzame inzetbaarheid van medewerkers, het begeleiden van organisatieverandering in lijn met de waardenstrategie, het organiseren van wendbaarheid door praktische toepassing van het HR beleid, maar ook door actief in te zetten op verzuimbegleiding en reïntegratie.
- De koers van Quadraam heeft ook impact op het leiderschap en vraagt om een aangescherpte visie op leiderschap/beroepsbeeld bij Quadraam. Een groep schooldirecteuren werkt hier aan, samen met het College van Bestuur en ondersteund door HRM. Deze visie zal ook van invloed zijn op de opzet en de praktische meerjarige invulling van de verschillende leiderschapsprogramma's die starten in 2023.

3.5.

ZIEKTEVERZUIM

In het kalenderjaar 2022 is het ziekteverzuimpercentage ten opzichte van het kalenderjaar 2021 gestegen naar 4,98% (t.o.v. 4,50%). Met name het lang verzuim (43 t/m 365 dagen) en het verzuim langer dan 1 jaar is gestegen, namelijk naar respectievelijk 2,48% en 0,97%. Dit vraagt in het jaar 2023 om nadere analyse: wat zijn de oorzaken (in dit post-corona jaar).

De ziekmeldingsfrequentie is in 2022 gestegen naar 1,17%.

In kalenderjaar 2022 zijn diverse acties ondernomen om het ziekteverzuim verder te beheersen.

- De samenwerking met de bedrijfsarts en de Praktijk Ondersteuner Bedrijfsarts (POB) is verder geïntensiveerd en de verschillende rollen en processen rondom verzuim zijn geanalyseerd en geoptimaliseerd.
- Leidinggevenden hebben deelgenomen aan vervoltrainingen ziekteverzuim en nieuwe leidinggevenden hebben de basistraining ziekteverzuim gevolgd.
- Intensief is uitvoering gegeven aan de detailplannen voor de aanpak per school en de ondersteuning daarvan (maatwerk).

Ziekteverzuimcijfers kalenderjaar 2019 – 2022				
	2022	2021	2020	2019
Streefcijfer ziekteverzuim	3,80%	3,80%	4,75%	3,5%
Ziekteverzuimpercentage	4,98%	4,50%	5,25%	5,75%
Streefcijfers ziekteverzuimfrequentie	1,0	1,0	1,0	1,1
Ziekmeldingsfrequentie	1,17	0,70	0,66	1,09

3.6.

WAJONG/PARTICIPATIEWET, UITKERINGSLASTEN

In het jaar 2022 had Quadraam 18 medewerkers in dienst die vielen onder de participatiewet (inclusief Wajong). In 2023 zal extra aandacht gegeven worden aan de werving in deze doelgroep.

In het jaar 2022 heeft Quadraam EUR 322.521 uitgegeven aan uitkeringen (WW en BWW). Ter vergelijking: in 2021 waren deze lasten EUR 337.000). Op dit moment is de arbeidsmarkt krap waardoor geen extra interventies nodig zijn. We blijven de arbeidsmarkt volgen en zullen waar nodig in de toekomst interventies starten om ex-werknemers te ondersteunen.

3.7.

PERSPECTIEF 2023

Duurzame inzetbaarheid, de arbeidsmarkt en leiderschap blijven de belangrijkste strategische domeinen voor de HRM opdracht.

Zoals hiervoor aangegeven zal de krapte op de arbeidsmarkt toenemen en de komende jaren aanhouden. Dat betekent dat we vanuit onze behoeften kritisch en creatief moeten blijven kijken naar bestaande structuren, de arbeidsmarkt en (regionale) samenwerking maar bijvoorbeeld ook naar de ‘bekende’ profielen van onderwijspersoneel die niet altijd goed aansluiten bij het aanbod dat we op de arbeidsmarkt zien.

Onze arbeidsmarktbewerking is niet alleen kansen gericht op het behoud van onze medewerkers, maar ook om andere doelgroepen en onbenut arbeidspotentieel te werven. We richten daartoe een structuur in met interne flexpools, bovenschools aanstellen, een actieve benadering van onze LIO's en zij-instromers en het ontwikkelen van talentenpools. Ook werken we samen met andere schoolbesturen op het gebied van detachering van medewerkers.

Daarnaast blijft het belangrijk om de meerjarige formatieplanning in relatie tot de begroting en leerlingenprognose verder te optimaliseren. Dit om de ontwikkeling in formatieve zin op kwantitatief maar vooral ook kwalitatief gebied beter te kunnen plannen en risico's te beheersen.

Quadraam wil een verdere professionele ontwikkeling doormaken naar een meer databedreven organisatie waarbij beslissingen genomen worden met ondersteuning door actuele, relevante en integrale stuur- en managementinformatie. Na een traject van voorbereiding en aanbesteding is in augustus 2022 gestart met een nieuwe tool voor stuur- en managementinformatie. Voor HRM is de data van de bezetting, verzuim en opleidingen en bevoegdheden 'vertaald' naar dashboards. Het CBQ, geautoriseerde leidinggeven- den en medewerkers van de scholen hebben daarmee *realtime* inzicht in de organisatie.

Belangrijk onderdeel in 2023 is het verbeteren van de datakwaliteit en -betrouwbaarheid, naast het optimaliseren van de basis bedrijfsprocessen met ook de verbetering en doorontwikkeling van het personeelsinformatie- & salarissysteem AFAS.

4

VERSLAG GEMEEN- SCHAPPELIJKE MEDEZEGGEN- SCHAPSRAAD (GMR)

- 4.1. Samenstelling GMR 39
- 4.2. De rol van de GMR 39
- 4.3. Onderwerpen van de GMR in 2022 40
- 4.4. Resultaten in 2022 40

4.1. SAMENSTELLING GMR

De GMR van Quadraam biedt ruimte aan 26 leden. De helft hiervan wordt gekozen door de personeelsgeledingen van de medezeggenschapsraden van de onderliggende scholen (op BRIN-niveau) en het Centraal Bureau; de andere helft door de ouder- en leerling geledingen van de medezeggenschapsraden van de onderliggende scholen.

Bij de grotere scholen en de scholen die onder één BRIN-nummer vallen, zijn er afzonderlijke deelmedezeggenschapsraden (MR) ingesteld.

Het dagelijks bestuur heeft in 2022 wijzigingen ondergaan. Na 5 jaar heeft mevrouw S. (Susanne) Reesink afscheid genomen als voorzitter van de GMR, zij werd daarbij ondersteund door secretaris mevrouw A. (Ada) Goldsmid. Susanne en Ada hebben zich jarenlang zeer vakkundig en met heel veel plezier en energie ingezet voor kwalitatief goede medezeggenschap bij Quadraam. We zijn hen daar dankbaar voor. Mevrouw A. (Annemarie) Sprokkereef heeft de voorzittershamer overgenomen, de heer G. (Geert) Versteeg is de nieuwe secretaris.

4.2. DE ROL VAN DE GMR

De GMR treedt op in plaats van de afzonderlijke medezeggenschapsraden van de scholen en/of het Centraal Bureau als het gaat om zaken van gemeenschappelijk belang voor alle scholen, de meeste scholen en/of het Centraal Bureau. In dergelijke gevallen hebben de diverse geledingen van de GMR ook instemmings- en adviesbevoegdheid.

De GMR is een belangrijke gesprekspartner van het CvB als het gaat om beleid dat geldt voor alle Quadraamscholen. Ongeveer eens in de zes weken vindt er formeel overleg plaats tussen het CvB en de GMR. Formeel geeft de GMR advies over of instemming op voorgenomen besluiten van het CvB; in de praktijk is echter afgesproken dat de GMR proactief betrokken wordt bij het beleid.

Indien van toepassing vinden er voorbesprekingen plaats met een delegatie van de GMR. Zo is er een vaste commissie HR en een vaste financiële commissie.

De GMR heeft jaarlijks, buiten aanwezigheid van het CvB, overleg met de Raad van Toezicht.

4.3.

ONDERWERPEN VAN DE GMR IN 2022

De agenda loopt parallel aan de onderwerpen die op de beleidsagenda van het bestuur staan. In de vergaderingen is derhalve uitgebreid gesproken over de besteding van de NPO-gelden, de voortgang op de besteding van de convenantsgelden/werkdrukverminderingsgelden, CAO-VO (LPB uren), het onderwijs aan Oekraïense kinderen en de ventilatie in de scholen. Daarnaast is instemming gegeven op verschillende zaken (zie Resultaten 2022).

Tijdens de bijeenkomsten met de dienst HRM kwam o.a. de evaluatie van de MATCH-overleggen (onderlinge afstemming fricties/vacatures tussen scholen) aan de orde en is uitgebreid gesproken over het HR-Beleid.

Tijdens de bijeenkomsten van de financiële commissie met de afdeling Bedrijfsvoering is de startbrief en de wijze van begroten toegelicht en besproken. Zo behoudt de GMR inzicht in de keuzes van het CvB.

4.4.

RESULTATEN IN 2022

Vergaderingen, besluiten en adviezen worden voorbereid door een dagelijks bestuur en de eerder genoemde vaste commissies (HR en Financiën).

De GMR heeft instemmingsrecht met betrekking tot de geconsolideerde begroting van Quadraam.

De raad heeft daarnaast ingestemd met:

1. Het als 'essentieel' betitelen van het primaire (onderwijs)proces en de bedrijfsvoering van de scholen; hiermee werden op het onderwijspersoneel en het onderwijsondersteunend personeel de versoepelde quarantaine-regels van toepassing;
2. Het bovenschools inzetten van de NPO-gelden;
3. Het medezeggenschapsstatuut;
4. Het kwaliteitsbeleid Quadraam;
5. De omgangs- en integriteitscode Quadraam;
6. De Examenregeling schooljaar 2022-2023;
7. Het document stages en privacy;
8. Het HR privacybeleid Quadraam;
9. De PTA's van de Q-Highschool;
10. Het profiel van de nieuw te werven voorzitter College van Bestuur.

5

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

- 5.1. Corporate governance 42
- 5.2. De Raad van Toezicht en zijn vaste commissies 44
- 5.3. Samenstelling Raad van Toezicht 2022 46
- 5.4. Inhoudelijk toezicht op
verantwoordelijkheidsgebieden 48
- 5.5. Evaluatie bestuur en hoofdlijnen
remuneratierapport 50
- 5.6. Afscheid 51
- 5.7. Vergoeding Raad van Toezicht 51
- 5.8. Evaluatie Raad van Toezicht 52

5.1.

CORPORATE GOVERNANCE

Het CvB bestuurt Stichting Quadraam. De Raad van Toezicht (RvT) houdt op zijn beurt toezicht op het bestuur, ziet toe op de naleving van de wettelijke voorschriften (waaronder die met betrekking tot de rechtmatige verwerving en doelmatige besteding van middelen) en fungeert als werkgever van het bestuur. Daarmee is sprake van een scheiding van bestuur en toezicht.

Quadraam is lid van de VO-raad en onderschrijft de Code Goed Onderwijsbestuur VO van de VO-raad.

De RvT functioneert onafhankelijk. De leden zijn aangesloten bij de Vereniging van Toezichthouders van Onderwijs Instellingen (VTOI). De VTOI heeft de cao voor bestuurders in het voortgezet onderwijs (vo) afgesloten met de werknemersvereniging van bestuurders in het vo. Quadraam volgt deze cao.

Naast de vigerende governancecode hanteren we gedragscodes op het gebied van klachten, integriteit en misstanden, mede ter voorkoming van belangenverstrengeling. De RvT ziet daarop toe.

College van Bestuur

Het CvB bestond tot 1 oktober 2022 uit mevrouw H. (Erika) Diender-van Dijk (voorzitter) en de heer P. (Patrick) Eckringa (lid), daarna was de heer Eckringa de enige bestuurder.

De heer Eckringa verlaat op 1 april 2023 Quadraam. Met ingang van 1 maart 2023 is daarom benoemd tot (interim) lid College van Bestuur de heer R.B.P. (Roeland) Jansen. Met ingang van 1 april 2023 is benoemd tot (interim) voorzitter College van Bestuur de heer F.W. (Frans) Mutsaers.

Nevenfuncties en -activiteiten van het College van Bestuur

Mevrouw H. Diender-van Dijk

Nevenfuncties:

- lid Raad van Commissarissen Stichting Delta Wonen, statutair gevestigd in Zwolle;
- vicevoorzitter Raad van Toezicht Stichting SLO, nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling, statutair gevestigd in Utrecht.

Uit hoofde van haar functie als voorzitter van het CvB vervulde mevrouw Diender-van Dijk de volgende functies:

- bestuurslid Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem, statutair gevestigd in Arnhem;
- bestuurslid Stichting Samenwerkingsverband De Verbinding VSO 25.06, statutair gevestigd in Arnhem;
- bestuurslid Stichting Playing for Succes Arnhem, statutair gevestigd in Arnhem;

- vicevoorzitter Leden Advies Raad (LAR), VO-raad, statutair gevestigd in Utrecht;
- bestuurslid Liemerse Ambassade, statutair gevestigd in Zevenaar;
- lid Raad van Advies iXperium, Center of Expertise – Leren met ICT, Arnhem.

De heer P. Eckringa

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Stichting Trainees in Onderwijs.

Uit hoofde van zijn functie als lid van het CvB vervulde de heer Eckringa de volgende functies:

- lid Bestuurlijk Overleg Samen Opleiden, Arnhem/ Nijmegen;
- lid/penvoerder Samenwerkingsverband Sterk Techniekonderwijs;
- lid dagelijks bestuur Samenwerkingsverband Lerende Regio Arnhem (LRA);
- lid bestuurlijk platform Samenwerkingsverband Lerende Regio Arnhem (LRA);
- lid bestuurlijk overleg VSV, regio Arnhem;
- lid toezichthoudend bestuur en Auditcommissie Samenwerkingsverband De Verbinding VSO 25.06, statutair gevestigd in Arnhem;
- lid stuurgroep Nationaal Onderwijslab Artificial Intelligence (NOLAI);
- bestuurslid Stichting Playing for Succes Arnhem, statutair gevestigd in Arnhem.

Evaluatie College van Bestuur

Het College van Bestuur evalueert de onderlinge samenwerking met regelmaat en neemt daar eenmaal per jaar uitgebreider te tijd voor. Die evaluaties vinden plaats in de vorm van collegiaal overleg, waarin gezamenlijke reflectie op het inhoudelijk functioneren en de onderlinge samenwerking onderwerp van gesprek zijn.

Mede met het oog op de nieuwe bestuurlijke periode heeft het college de evaluatie in 2022 laten uitvoeren door een externe adviseur. Hij heeft schooldirecteuren, de bestuurssecretaris, dienstendirecteuren en leden van de Raad van Toezicht bevraagd op het bestuurlijk functioneren van de leden van het CvB in de afgelopen vier jaar en heeft aanbevelingen gegeven voor de komende jaren. Quadraam is een lerende organisatie, waarin ook het bestuur de behoefte voelt om te blijven leren.

Belangrijke conclusie is dat in de afgelopen vier jaar een fundamentele en inspirerende ommekeer is gerealiseerd en veel is bereikt. Dat is in de organisatie gezien en is gewaardeerd. De bestuurders zijn verschillend in stijl maar ook complementair, met gedeelde waarden, maar niet uitwisselbaar. Aandachtspunten: het grote belang van bestuurlijke continuïteit in de komende bestuurlijke periode, (effectieve) besluitvorming, het verder synchroniseren van bestuurlijke stijl en het bouwen aan het professionele en menselijke netwerk dat is opgebouwd.

5.2.

DE RAAD VAN TOEZICHT EN ZIJN VASTE COMMISSIES

De RvT heeft een aantal vaste commissies (zie ook het overzicht in paragraaf 3.3). De vaste commissies adviseren de raad bij het voorbereiden (en nemen) van besluiten en adviezen, waaronder die met betrekking tot de besluitvorming over de begroting, de jaarrekening, het bestuursverslag en de waardenstrategie.

Commissie Onderwijs & Kwaliteit

De Commissie Onderwijs & Kwaliteit had tot 1 maart 2022 één lid, mevrouw S.M. (Saskia) van der Lyke. Met ingang van 1 maart zijn toegetreden mevrouw L.U. (Lucy) Wenting en de heer J.C. (Jan) Rath. Mevrouw Van der Lyke is voorzitter gebleven.

De commissie heeft steeds vergaderd in aanwezigheid van het CvB, de directeur O&O en de bestuurssecretaris en heeft diverse gasten ontvangen uit de Quadraam-organisatie. Ook andere leden van de raad zijn op uitnodiging aanwezig geweest.

Op de agenda en onderwerp van gesprek in 2022 stonden onder meer de volgende punten:

- de uitvoering van het NPO;
- de besteding van de werkdrukverminderingmiddelen;
- de positie van onderzoek binnen Quadraam;
- het systeem van kwaliteitszorg en kwaliteitsbeleid;

- de begroting en aanwending van middelen voor onderwijs en onderzoek.

Remuneratiecommissie

Deze commissie bestaat uit de heer J. (Jan) Langerhuizen (voorzitter) en de heer H. (Han) van Wijk. De commissie heeft zich in 2022 onder meer gebogen over:

- de evaluatie van het CvB;
- het vertrek en de opvolging van de voorzitter van het CvB, mevrouw Diender-van Dijk;
- de onderlinge samenwerking van het CvB;
- de arbeidsvoorwaarden van de leden van het CvB mede met het oog op de toepasselijke cao, inclusief de check op de berekening van de WNT-norm (Wet normering topinkomens) aan de hand van het aantal complexiteitspunten (vaststelling RvT dd 23 januari 2023). De check op de berekening, de juistheid en rechtmatigheid is bovendien getoetst door de accountant.

Auditcommissie

Deze commissie bestond in 2022 uit mevrouw F. (Fatimazhra) Belhirsch (voorzitter) en de heer H. (Han) van Wijk, met ingang van 7 juli 2022 is toegetreden mevrouw K. (Krisje) Hurkens, zij is tevens voorzitter geworden. Mevrouw Belhirsch is lid gebleven. De commissie heeft in 2022 onder meer geadviseerd over:

- de managementletter en het accountantsverslag;
- de samenwerking met de accountant;
- het bestuursverslag inclusief jaarrekening; (instemming RvT dd 19-5-2022)
- de kwartaalrapportages en prognoses gedurende;
- de startbrief en de meerjarenbegroting; (instemming RvT dd 15-12-2022)
- allocatievraagstukken;
- de beleggingsportefeuille;
- het nieuwe financiële beleid.

5.3.

SAMENSTELLING RAAD VAN TOEZICHT 2022

		Hoofdfunctie 2022	(Neven)functies	Benoemd /herkozen	Einde 2e termijn
Drs. H. (Han) van Wijk	Voorzitter RvT, lid Remuneratiecommissie	Manager Finance & Control Rijndam Revalidatiezorg	Vice-voorzitter Raad van Toezicht Stichting GGZ Oost Brabant / Boekel	01.01.2015	01.01.2023
			Lid Raad van Toezicht De Forensische Zorgspecialisten	01.01.2019	
			Lid Raad van Toezicht Stichting Zorgbelang Inclusief		
Mr. J. (Jan) Langerhuizen	Voorzitter Remuneratiecommissie	Of counsel Wiggers Ross Advocaten/ Belastingkundigen	Voorzitter Raad van Toezicht Samenwerkingsverband De Liemers PO	01.12.2015	01.12.2023
				01.12.2019	
Dr. S.M. (Saskia) van der Lyke	Voorzitter Commissie Onderwijs & Onderzoek	Voorzitter Raad van Bestuur Innoforte Velp	Lid Bestuurlijk Overleg VVT regio Arnhem	01.01.2017	01.01.2025
				01.01.2021	

Samenstelling Raad van Toezicht 2022 (vervolg)

		Hoofdfunctie 2022	(Neven)functies	Benoemd /herkozen	Einde 2e termijn
Mr. F. (Fatimazhra) Belhirsch LL.M.	Lid Auditcommissie (tot 7/7/2022 voorzitter)	Directeur Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF (per 1/4/2022)	Bestuursvoorzitter Insinger Stichting, Amsterdam Lid Raad van Toezicht Stichting Zorgbelang Inclusief, Arnhem / Rotterdam Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Scapino Ballet Rotterdam Bestuurslid STAK Huizenmij BV, Amsterdam	09.05.2019	
Drs. L.U. (Lucy) Wenting	Lid Commissie Onderwijs & Onderzoek	Directeur Instituut voor Interdisciplinaire Studies Universiteit van Amsterdam	Lid Raad van Toezicht Martinuscollege Grootebroek	01.03.2022	
Prof. Dr. J.C. (Jan) Rath	Lid Commissie Onderwijs & Onderzoek	Hoogleraar sociologie, Universiteit van Amsterdam	Lid Raad van Toezicht JINC Chair Metropolis International	01.03.2022	
Ir. C.A.M. (Krisje) Hurkens RC	Voorzitter Auditcommissie	Manager Zorg & Bedrijfsvoering, Ziekenhuis Gelderse Vallei	Lid Raad van Toezicht Kinderopvang 'de eerste stap' Lid Ledenraad Coöperatieve VGZ	07.07.2022	

De RvT en zijn vaste commissies vergaderden in 2022 in totaal 16 keer, inclusief de studiedag.

De vergaderingen vinden zoveel mogelijk plaats op de scholen. Zo maakt de raad niet alleen intensief kennis met het schoolmanagement – en, waar mogelijk, met leerlingen – maar is er ook een gesprek mogelijk over de betekenis van de strategie en de concrete uitvoering daarvan op de desbetreffende school. De stafdirecteuren zijn daar meestal bij aanwezig.

Samenwerking van Quadraam met andere organisaties stond eveneens op de agenda.

Naast de formele vergaderingen waren de RvT-leden aanwezig bij de jaaropening; hebben zij scholen bezocht; overleg gehad met de GMR; een studiedag bijgewoond met de leden van De Ontmoeting (schooldirecteuren en management) en hebben school- en stafdirecteuren ontvangen.

In 2022 heeft de raad uitgevoerd wat hij zich had voorgenomen naar aanleiding van de zelfevaluatie in 2021: een nieuwe agenda-opzet met meer gelegenheid voor discussies en thema's; de uitnodiging van ten minste één schoolleider of dienstendirecteur in elke vergadering voor een gesprek en een presentatie; de verbeterde informatieverstrekking met het CvB en een nadere verdieping in de werkgeversrol van de raad.

5.4.

INHOUDELIJK TOEZICHT OP VERANTWOORDELIJKHEIDSGEBIEDEN

Doelmatigheid & rechtmatigheid

In de RvT is besproken dat Quadraam aan de slag gaat met een nieuw financieel beleid. Een onderdeel daarvan is om de relatie tussen begroting en de gestelde doelen nog meer inzichtelijk te maken (doelmatigheid). Bij de meerjarenbegroting 2023-2027 is een eerste stap hierin gezet door specifiek middelen te begroten voor strategie Zuid en Noord. Daarnaast volgt de RvT de uitvoeringsagenda met daarin gestelde doelen in relatie tot onze strategie. De RvT ziet erop toe dat benodigde financiële middelen worden ingezet om de uitvoeringsagenda te realiseren. Middelen hiervoor zijn opgenomen in de meerjarenbegroting 2023-2027. De voortgang (van de projecten op) de uitvoeringsagenda is periodiek onderwerp van gesprek in de RvT vergaderingen.

De accountant toetst of uitgaven rechtmatig zijn gedaan. De RvT heeft de accountant gevraagd om verslag uit te brengen en om aan te sluiten bij de auditcommissie en de reguliere RvT vergadering. De rechtmatige besteding van middelen is onderwerp van gesprek.

Naast de beoordeling – en goedkeuring – van de (rechtmatige) verwerving en doelmatige besteding van de middelen, de begroting, de jaarrekening, het bestuursverslag en de waardenstrategie inclusief uitvoeringsagenda,

hebben in 2022 sommige onderwerpen extra aandacht gekregen in de vergaderingen:

a. de bestuurlijke continuïteit

Met het vertrek van mevrouw Diender-van Dijk als voorzitter van het CvB is de bestuurlijke continuïteit een belangrijk onderwerp van gesprek geweest. De werving van een nieuwe voorzitter is aangevangen, de raad heeft zich uitgebreid laten informeren door de heer Eckringa over de wijze van organiseren van zijn werk als éénhoofdig bestuur.

b. de implementatie van de waardenstrategie

De raad laat zich intensief informeren over de voortgang, niet alleen door het bestuur maar ook door de schooldirecteuren. Deze is positief over de uitvoering van de uitvoeringsagenda.

c. horizontale dialoog

De raad is tevreden over de wijze waarop het bestuur de dialoog voert en die heeft verankerd in zijn besluitvormingsprocessen. Deze dialoog – met schoolmanagement, docenten, ouders en de raad zelf – is immers een succesfactor voor de kwaliteit van die besluitvorming. Onderwerpen waarbij de dialoog met de omgeving een zeer belangrijke rol heeft gespeeld in 2022, hebben ook bij de raad prominent op de agenda gestaan: het NPO, het IHP, het Samenwerkingsverband, de strategie voor het onderwijs in Arnhem-Zuid,

d. onderwijsaanbod in Arnhem-Zuid

De RvT heeft zich laten informeren over de mogelijkheden om het onderwijsaanbod in Arnhem-Zuid op een andere wijze te organiseren.

e. NPO-gelden

De RvT heeft zich laten informeren over de plannen met betrekking tot de besteding van de NPO-gelden.

f. strategisch vastgoedbeleid

De RvT heeft zich laten informeren over het strategisch vastgoedbeleid, de beoordeling van de staat waarin de verschillende scholen verkeren en de eventuele verbouwings- en (re)locatieplannen.

g. conflicterende nevenfuncties

Naar het oordeel van de RvT is er geen sprake van conflicterende nevenfuncties of potentieel tegenstrijdige belangen.

h. de werkgeversrol

Tijdens een eerdere zelfevaluatie is vastgesteld dat het wenselijk is om als RvT meer aandacht te schenken aan de werkgeversrol, een rol die idealiter ook zou moeten passen binnen onze toezichtvisie (hoe houden we toezicht?) en ons toezichtkader (welke toezichtthema's en criteria hanteren we?). Kritisch is gekeken naar de huidige rol, de wijze waarop die wordt vervuld (ook gezien de governance) en de rol die we graag willen vervullen: een bredere rol dan enkele remuneratie.

Samengevat omvat deze brede rol, naast de meer traditionele werkgeverstaken (aannemen en ontslag, beloning, resultaatgerichte functionerings- en ontwikkelgesprekken) ook aandacht voor het college van bestuur als geheel en aandacht voor de mensen op werkvloer vanuit de idee dat de resultaten van de organisatie worden gerealiseerd door alle medewerkers. Een en ander lijkt aan te sluiten bij het pleidooi van de VTOI voor een meer ‘brede’ werkgeversrol van de RvT.

5.5.

EVALUATIE BESTUUR EN HOOFDLIJNEN REMUNERATIERAPPORT

Het functioneren van het bestuur is een vast onderwerp van de raad en zijn remuneratiecommissie. Deze evaluatie vindt niet alleen plaats ten behoeve van de besluitvorming omtrent bezoldiging en verlenging van de arbeidsovereenkomsten, maar betreft ook de onderlinge samenwerking en bestuurlijke ontwikkeling, zie ook paragraaf 3.8.

De arbeidsovereenkomst van de heer Eckringa is in 2022 verlengd met een periode van vier jaar. Bij de evaluatie van de bestuurders in 2022 heeft de RvT ook schooldirecteuren en stafmedewerkers betrokken. In paragraaf 3.1. zijn de uitkomsten daarvan samengevat.

Ten aanzien van de bezoldiging van de bestuurders zijn er geen bijzonderheden. De uitvoering van de bezoldiging is in overeenstemming met de daartoe gemaakte afspraken tussen raad en bestuurders. Deze afspraken komen overeen met de cao en wet- en regelgeving. De bezoldiging wordt jaarlijks getoetst op juistheid en rechtmatigheid door de externe accountant en is ook dit jaar weer in orde bevonden.

5.6. AFSCHEID

Een bijzonder woord van dank aan de heer Van Wijk, die in december 2022, defungeerde na een lidmaatschap van acht jaar. De heer Van Wijk is in al die jaren een gewaardeerd lid en voorzitter geweest van onze raad. Met zijn positieve instelling en bedrijfskundige ervaring is hij van grote waarde geweest voor de raad en de commissies waarin hij zitting had.

5.7. VERGOEDING RAAD VAN TOEZICHT

De RvT heeft in 2022 zijn vergoeding aangepast.

In 2022 bedroeg de vergoeding voor een lid € 14.868. Voor de voorzitter was de vergoeding € 22.302.

De vergoeding is passend binnen de normen van de Vereniging voor Toezichthouders van Onderwijs Instellingen (VTOI) en is, in afwijking van het VTOI-advies, inclusief reiskosten.

5.8.

EVALUATIE RAAD VAN TOEZICHT

In 2022 heeft de zelfevaluatie plaatsgevonden onder leiding van een externe adviseur. In de evaluatie is in het bijzonder aandacht besteed aan het verder uitdiepen van de verhouding van de raad tot Quadraam als waardengemeenschap: de waarden, de gekozen 'vertaling' naar de normen en uitvoeringsprincipes en de betekenis daarvan voor de bijdrage van de leden van de raad. Ook de verwachtingen van de leden ten aanzien van de raad als geheel zijn besproken.

6

BEDRIJFS- VOERING

- 6.1 Ontwikkelingen gedurende het boekjaar 54
- 6.2 Financiële positie eind 2022 55
- 6.3 Balans eind 2022 57
- 6.4 Resultatenrekening 2022 60
- 6.5 Treasurybeleid 66
- 6.6 Huisvesting 68
- 6.7 Maatschappelijk verantwoord ondernemen en
duurzaamheid 70
- 6.8 Planning-en-controlcyclus 2022 71
- 6.9 Thema's 2022 73

6.1

ONTWIKKELINGEN GEDURENDE HET BOEKJAAR

Quadraam voert een gedegen financieel beleid en zorgt voor continuïteit van de bedrijfsvoering en van goed onderwijs voor onze leerlingen en werknemers. Deze maatschappelijke verantwoordelijkheid is onze belangrijkste drijfveer.

In 2022 speelden de volgende onderwerpen in onze maatschappij die impact hadden op onze bedrijfsvoering:

- Oorlog Oekraïne; opvang ISK Oekraïne.
- Stijgende energieprijzen als gevolg van die oorlog
- Krappe arbeidsmarkt wat leidt tot hogere wervingskosten en duurder personeel
- Subsidie basisvaardigheden is toegekend aan 2 scholen en de overige scholen hebben deze niet gekregen

Onderstaande onderwerpen zijn intern van belang geweest:

- Vormgeven backoffices en de servicedesk na het ontvlechten van de integrale backoffice
- Ontwikkelen van nieuw financieel beleid met focus op meerjarenbegroting en scenario analyses
- Evaluatie van de kwaliteit van dienstverlening voor Bedrijfsvoering als dienst binnen het CBQ;

Belangrijke ontwikkelingen in de baten en lasten staan toegelicht in de meerjarenbegroting en de verschillende overzichten met kengetallen. Het huisvestingsbeleid lichten we nader toe in paragraaf 6.6. De verwachte mutaties in reserves worden toegelicht in de balans, die wordt opgenomen in de paragraaf financiële meerjarenraming 2023-2026 'Toekomst en continuïteit'.

6.2

FINANCIËLE POSITIE EIND 2022

Quadraam sluit het boekjaar 2022 af met een positief resultaat van € 2,8 miljoen (2021: €8,7 miljoen). Dit is het resultaat inclusief toevoegingen aan en uit onze bestemmingsreserves. Deze bestemmingsreserves hebben betrekking op de CAO werkdruk middelen en de verstrekte subsidies.

Als we de toevoegingen bestemmingsreserves corrigeren komen we tot het genormaliseerde resultaat. Dit resultaat is eind 2022 € 0,9 miljoen (2021: €0,6 miljoen). Ten opzichte van de begroting is dat een verschil van € 0,3 miljoen.

Uit dit resultaat vormen we nog een voorziening voor langdurig zieken van € 0,9 miljoen waarmee we tot een resultaat van €0 komen voor 2022.

Resultaat	2022	
	Resultaat inclusief mutaties bestemmingsreserves en dotatie voorziening langdurig zieken	Resultaat genormaliseerd: excl. mutaties bestemmingsreserves en dotatie voorziening langdurig zieken
Gerealiseerd	2.762.789	864.720
Begroot excl. mutaties bestemmingsreserves en dotatie voorziening langdurig zieken	603.739	603.739
Vershil	2.159.050	260.981

De overige indicatoren voldoen aan de signaleringswaarden van de Inspectie van het Onderwijs en laten een stabiel beeld zien ten opzichte van vorig jaar.

Indicator	Definitie	Wat is het?	2021	2022	Streef-waarde Quadraam	Signalerings-waarde Inspectie
Solvabiliteit 2	(Eigen vermogen + voorzieningen)/ totale passiva	Relatie eigen vermogen en voorzieningen t.o.v. totaal vermogen	63%	62%	> 55%	< 30%
Liquiditeit/ current ratio	(Vlottende activa + effecten)/ kortlopende schulden	Relatie kortlopende bezittingen t.o.v. kortlopende verplichtingen	1,4	1,4	> 1,0	< 0,75
Huisvestingsratio	(Huisvestingslasten + afschrijvingslasten gebouwen & terreinen)/totale lasten	Aandeel huisvestingslasten in totale lasten	7,0%	6,9%	< 8%	> 10%
Weerstandvermogen	Eigen vermogen/totale baten	Relatie eigen vermogen tot de totale baten	32%	32%	> 20%	< 5%
Rentabiliteit (genormaliseerd)	Totaal resultaat genormaliseerd (exclusief incidentele middelen onderwijsconvenant)/totale baten	Relatie resultaat tot de totale baten	0,5%	0,6%	0,7%	3-jarig < 0% 2-jarig < - 5% 1-jarig < -10%

Signaleringswaarde

De laatste jaren zijn de reserves in het funderend onderwijs nadrukkelijk in de (politieke) aandacht. Om te bepalen of de reserves voor een bestuur te hoog zijn, heeft de Inspectie van het Onderwijs een signaleringswaarde ontwikkeld. Hierbij wordt een normatief eigen vermogen bepaald en vergeleken met de daadwerkelijke vermogenspositie.

Quadraam (zie tabel hieronder) blijft ruim onder de signaleringswaarde van de Inspectie van het Onderwijs (ofwel het normatief eigen vermogen). Dit betekent dat er geen sprake is van bovenmatig eigen vermogen.

We zijn overigens van mening dat deze signaleringswaarde geen toegevoegde waarde heeft zonder een relatie te leggen met de context, namelijk het risicoprofiel, de grootte van de organisatie, de risico's van de organisatie en andere ratio's. Ook vanuit dat perspectief bekeken is ons eigen vermogen echter niet bovenmatig: de huidige reserves zijn nodig om bestaande risico's op te vangen en de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Aanschafwaarde gebouwen	63.623
1. Financieringsfunctie 1 (0,5 X 1,27)	40.401
2. Financieringsfunctie 2 (boekwaarde mva, excl. Gebouwen)	8.471
3. Bufferfunctie	6.729
Normatief eigen vermogen	55.601
Eigen vermogen	46.270

6.3

BALANS EIND 2022

Balans eind 2022 (na resultaatverwerking)

(bedragen in €)		12/31/2022	12/31/2021
Activa			
(1.1)	Immateriële vaste activa	228.562	-
(1.2)	Materiële vaste activa	49.361.195	51.536.385
(1.3)	Financiële vaste activa	11.045.173	11.308.749
	<u>Totaal vaste activa</u>	<u>60.634.931</u>	<u>62.845.134</u>
(1.5)	Vorderingen	3.117.411	3.648.864
(1.7)	Liquide middelen	28.445.084	16.379.903
	<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>31.562.495</u>	<u>20.028.767</u>
Totaal activa		92.197.426	82.873.901
Passiva			
(2.1)	Eigen Vermogen	45.703.837	42.938.904
(2.2)	Voorzieningen	11.315.525	9.145.994
(2.3)	Langlopende schulden	12.015.000	12.348.750
(2.4)	Kortlopende schulden	23.163.063	18.440.253
Totaal passiva		92.197.425	82.873.901

(bedragen in €)		12/31/2020	12/31/2019
Activa			
(1.2)	Materiële vaste activa	53.546.360	46.668.625
(1.3)	Financiële vaste activa	11.029.668	10.041.098
	Totaal vaste activa	64.576.029	56.709.723
(1.5)	Vorderingen	3.839.179	3.298.965
(1.7)	Liquide middelen	4.666.701	9.865.723
	Totaal vlottende activa	8.505.879	13.164.689
Totaal activa		73.081.908	69.874.412

Passiva			
(2.1)	Eigen Vermogen	34.283.068	33.389.989
(2.2)	Voorzieningen	8.947.188	8.601.106
(2.3)	Langlopende schulden	12.682.500	13.016.250
(2.4)	Kortlopende schulden	17.169.151	14.867.067
Totaal passiva		73.081.908	69.874.412

Toelichting ontwikkeling balansposten

Activa

Materiële vaste activa

In 2022 is in totaal € 2,5 miljoen geïnvesteerd; waarvan € 0,8 miljoen in huisvesting en € 1,8 miljoen in inventaris en apparatuur.

Financiële vaste activa

Deze activa hebben betrekking op vooruitbetaalde leasetermijnen voor de lease van zonnepanelen en de effectenportefeuille. In deze effectenportefeuille zitten alleen obligaties. In 2022 is € 0,3 miljoen liquiditeit vrijgekomen, voornamelijk uit aflopende obligaties.

Vorderingen

De vorderingen daalden in 2022 met € 0,5 miljoen ten opzichte van 2021. De belangrijkste reden zijn lagere vorderingen op de overige overheden van € 0,2 miljoen en een verlaging van de vordering terug te vorderen btw € 0,2 miljoen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn in 2022 toegenomen met ruim € 12 miljoen ten opzichte van 2021. Deze toename komt vooral omdat we middelen hebben ontvangen die we in latere jaren uitgeven, waaronder CAO werkdrukmiddelen en NPO subsidies.

Voor meer gedetailleerde cijfers en overzichten: zie de jaarrekening 2022.

Passiva

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen steeg in 2022 met € 2,7 miljoen ten opzichte van 2021. Deze toename kwam volledig tot stand door het behaalde resultaat in 2022. Het eigen vermogen was opgebouwd uit een algemene reserve en twee bestemmingsreserves. De bestemmingsreserve Bekostiging OCW (onderwijsconvenant), EHK en IOP zijn nagenoeg besteed.

De in 2021 gevormde bestemmingsreserve OCW (NPO) is in 2022 toegenomen met € 2,4 miljoen door de uitgifte van de tweede tranche.

In 2022 hebben we een bestemmingsreserve gevormd voor de besteding van de uitgekeerde CAO werkdrukmiddelen. Circa € 2,1 miljoen is toegevoegd aan de bestemmingsreserve CAO VO 2022.

In 2022 hebben we een wettelijke reserve gevormd binnen het eigen vermogen ter dekking van de geactiveerde immateriele activa.

Voorzieningen

De voorzieningen namen in 2022 toe met circa € 2,2 miljoen ten opzichte van 2021. De toename werd vooral veroorzaakt door:

- een toename in de voorziening jubileumgratificatie. Door een schattingswijziging is deze voorziening verhoogd met € 0,1 miljoen
- een toename in de voorziening sparen persoonlijk budget met € 1,6 miljoen
- een nieuwe voorziening langdurig zieken van € 0,9 miljoen
- een afname in de voorziening spaarverlof met € 0,3 miljoen

Quadraam is eigen risicodragers voor de WGA en we hebben dat risico niet bij een verzekeraar ondergebracht. Vandaar dat we in 2022 over zijn gegaan tot het vormen van een voorziening ter dekking van deze financiële verplichtingen.

Langlopende schulden

De langlopende schulden daalden in 2022 met circa € 0,3 miljoen ten opzichte van 2021. De reden hiervoor was een reguliere aflossing van de afgesloten lening bij de BNG voor de (gedeeltelijke) financiering van de nieuwbouw van het Lorentz Lyceum. In 2023 hopen we deze lening af te kunnen lossen en het pand over te kunnen dragen aan de gemeente. Dat zou betekenen dat we eind 2023 geen vreemd vermogen meer hebben. Het bouwen van een pand met eigen middelen was eenmalig. In 2023 verwachten we voor alle gemeenten waar Quadraam actief is een integraal Huisvestingsplan te hebben. Hierbij is ons standpunt dat de gemeenten zorgen voor onderwijsvastgoed en Quadraam voor het onderhoud daarvan.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden stegen in 2022 met circa € 4,8 miljoen ten opzichte van 2021. De belangrijkste reden was de toename van de vooruit ontvangen gelden met betrekking tot niet geoormerkte subsidies van €4,1 miljoen.

6.4

RESULTATENREKENING 2022

Staat van baten en lasten (na resultaatverwerking) 2022

(bedragen in €)		Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Baten				
(3.1)	Rijksbijdragen	134.820.331	124.770.346	128.208.209
(3.2)	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.477.923	902.146	1.195.953
(3.5)	Overige baten	4.291.835	4.154.870	3.873.518
Totaal Baten		140.590.089	129.827.362	133.277.679
Lasten				
(4.1)	Personeelslasten	107.340.641	101.052.866	97.720.511
(4.2)	Afschrijvingen	4.720.339	4.933.922	4.909.831
(4.3)	Huisvestingslasten	7.670.757	6.986.348	6.989.418
(4.4)	Overige lasten	18.342.704	16.245.188	14.979.834
Totaal Lasten		138.074.441	129.218.324	124.599.595
Saldo Baten en Lasten		2.515.648	609.038	8.678.084
(5.0)	Financiële baten en lasten	249.284	-5.299	-22.249
Totaal resultaat		2.764.932	603.739	8.655.836

Toelichting op het resultaat

Baten

De baten zijn in 2022 € 7,3 miljoen hoger dan in 2021.

Rijksbijdragen

De Rijksbijdragen zijn in 2022 € 6,6 miljoen hoger dan in 2021. De belangrijkste inkomstenbron betrof de Lumpsum bekostiging : ruim € 112 miljoen, € 2,7 miljoen hoger dan in 2021. Deze stijging komt vooral door een verhoging van de bekostiging met 3,29% voor de loon en prijsontwikkeling in 2022. Daarnaast zijn in 2022 werkdrukmiddelen uitgekeerd vanuit de CAO VO.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies en overige baten

De overige overheidsbijdragen en -subsidies waren in 2022 € 0,3 miljoen hoger dan in 2022 wat voornamelijk komt door hogere ontvangsten uit de ouderbijdragen dan in 2021.

Lasten

Personeelslasten

Onderwijs is arbeidsintensief, het meeste geld is daarom besteed aan personeel. De personeelslasten bedroegen in 2022 ca. € 107 miljoen. De lasten waren € 9,6 miljoen hoger dan in 2021, waarvan € 6,3 miljoen komt door hogere lonen en salarissen, € 2,7 miljoen uit overige personele lasten en de uitkeringen waren in 2022 € 0,6 miljoen lager.

De bruto lonen en salarissen zijn gestegen door een stijging van het aantal FTE met 14 (2022 1.210 versus 2021 1.196). Daarnaast hebben we in 2022 te maken gehad met een stijging van de lonen voortkomend uit het onderhandelaarsakkoord CAO VO 2022: loonsverhoging van 4,75% per 1 juli 2022, plus een eenmalige uitkering van 500 euro bij een volledige aanstelling. Tevens ontvangt het ondersteunend personeel in oktober een jaarlijkse uitkering van 275 euro.

De overige personele zijn in 2022 hoger geweest door de vorming van een voorziening langdurig zieken en hogere dotaties aan de andere personeelsvoorzieningen, samen € 2 miljoen. Verder hebben we in 2022 hogere kosten gehad voor inhuur personeel van € 0,4 miljoen.

Afschrijvingen en huisvestingslasten

De afschrijvingskosten daalden circa € 0,2 miljoen ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door lagere investeringen in inventaris en apparatuur en uitgestelde investeringen SUVIS.

De huisvestingslasten zijn € 0,7 miljoen hoger dan in 2021. De belangrijkste oorzaken zijn hogere huurkosten, € 0,1 miljoen, voornamelijk voor tijdelijke huisvesting in Elst, stijgende energielasten € 0,2 miljoen, hogere heffingen € 0,2 miljoen, grotendeels hogere OZB voor het Lorentzlyceum, en hogere schoonmaakkosten € 0,1 miljoen.

Overige lasten en financiële baten en lasten

De overige lasten bestonden voornamelijk uit: (i) administratie en beheer, (ii) inventaris, apparatuur en leermiddelen, (iii) dotatie aan de overige voorzieningen. De overige lasten vielen in 2022 € 3,4 miljoen hoger uit dan in 2021. De voornaamste oorzaak waren hogere lasten inzake gedetacheerde leerlingen, € 1,9 miljoen. De NPO gelden voor deze leerlingen komen binnen bij Quadraam maar die volgen de leerling naar de school waar de leerling aan gedetacheerd is.

Verder hebben we te maken met hogere lasten voor leerlingactiviteiten € 0,7 miljoen en hogere kosten voor leerlingbegeleiding € 0,2 miljoen. De kosten hiervoor waren in 2021 lager vanwege Corona.

De financiële baten en lasten zijn in 2022 € 0,2 miljoen hoger dan in 2021. Deze stijging komt voor het grootste deel door de verdiscontering van de voorziening jubileumgratificatie tegen 2,8%. Dit levert een effect op van € 0,3 miljoen.

Toelichting op kasstromen en financiering

(bedragen in €)	2022	2021
Saldo baten en lasten	2.515.648	8.678.084
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	4.720.339	4.909.831
Waardeveranderingen materiële vaste activa	-	13.084
Mutaties voorzieningen	2.494.171	198.806
Herwaardering effecten	-7.744	31.170
	7.206.766	5.152.891
Vorderingen (-/-)	561.103	219.965
Kortlopende schulden	4.722.810	1.271.102
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	5.283.914	1.491.067
Effecten	211.764	-342.125
	211.764	-342.125
Mutatie in werkkapitaal	5.495.678	1.148.942
Kasstroom uit bedrijfsoperaties:		
Ontvangen interest	22.908	54.881

(bedragen in €)	2022	2021
Beginstand 1-1-2022	16.379.903	
Eindstand 31-12-2022	28.445.084	
Mutatie LM Balans	12.065.181	
Mutatie LM Kasstroom	12.065.181	

Mutatie liquide middelen

Het kasstroomoverzicht laat een toename zien van de liquide middelen in 2022 met € 12,1 miljoen. Vergeleken met 2021 is dat een verschil van € 0,3 miljoen. Hiervan zit € 0,2 miljoen verschil in de operationele kasstroom. Belangrijkste verschillen in de operationele kasstroom zijn de hogere dotaties aan de voorzieningen € 2,3 miljoen en de ontvangsten uit de kortlopende schulden van € 3,3 miljoen en de ontvangsten uit effecten € 0,6 miljoen.

In de investeringskastroom zien we € 0,1 miljoen verschil waarbij we zien dat in 2022 € 0,4 miljoen minder is geïnvesteerd in vaste activa en € 0,2 miljoen meer is geïnvesteerd in immateriële vaste activa dan in 2021.

6.5

TREASURYBELEID

Hoofdpijnen treasurybeleid

Het treasurybeleid van Quadraam is gericht op het optimaliseren van de financieringsstructuur en het beperken van financiële risico's. Quadraam kwalificeert zich als niet-professionele belegger. In het treasurystatuut zijn de volgende randvoorwaarden voor beleggingen geformuleerd:

- Middelen die tijdelijk overtollig zijn, kunnen in een belegging worden uitgezet.
- De periode van het beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen.
- De hoofdsom van de belegging wordt door de financiële onderneming te allen tijde gegarandeerd.
- Belegd mag worden in staatobligaties van EU-lidstaten, mitst deze lidstaten aan de ratingeisen voldoen, zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCQ 2016, geldend van 19-12-2018 t/m heden'.

De beleggingsportefeuille van Quadraam bestaat volledig uit obligaties. We beleggen niet in:

- derivaten;
- achtergestelde spaarrekeningen en achtergestelde deposito's;
- aandelen of vergelijkbare producten, tenzij deze van toepassing zijn voor de uitvoering van de wettelijke taak van Quadraam.

Beleggingen worden volgens de vastgestelde uitgangspunten door de vermogensbeheerder beheerd. Quadraam ontvangt maandelijks een overzicht met de uitstaande beleggingen.

Uitvoering van het treasurybeleid

De financiële middelen van Quadraam zijn ondergebracht bij een systeembank, de Rabobank. Het CvB heeft de Rabobank mandaat gegeven voor het samenstellen van onze beleggingsportefeuille. Dit gebeurt op basis van het beleid en het profiel dat Quadraam heeft geformuleerd. De beleggingsportefeuille bestaat volledig uit obligaties. Aan het begin van 2022, zoals elk kalenderjaar, namen het CvB, de concern controller en de directeur Bedrijfsvoering gezamenlijk met de Rabobank de beleggingsportefeuille en rentevisie door.

In onderstaand overzicht staan de beleggingen van Quadraam in 2022 en 2021 met de resterende looptijd in jaren.

2022					2021				
Specificatie effectenportefeuille	Aantal (x 1.000)	Waarde in € (o.b.v. geamortiseerde kostprijs)	Resterende looptijd (in jaren)	Valt vrij in:	Specificatie effectenportefeuille	Aantal (x 1.000)	Waarde in € (o.b.v. geamortiseerde kostprijs)	Resterende looptijd (in jaren)	Valt vrij in:
Vastrentende waarden in €* 1.100	1.100	1.102	1	2023	Vastrentende waarden in €* 400	400	408	1	2022
	500	512	2	2024		900	911	2	2023
	1.750	1.784	3	2025		500	518	3	2024
	1.500	1.481	4	2026		1.750	1.795	4	2025
	1.000	1.012	5	2027		1.500	1.476	5	2026
	1.500	1.510	6	2028		1.000	1.014	6	2027
	950	985	7	2029		1.500	1.511	7	2028
	1.550	1.516	8	2030		950	990	8	2029
	600	594	9	2031		1.550	1.512	9	2030
						600	594	10	2031
Totaal vastrentende waarden	10.450	10.496			Totaal vastrentende waarden	10.650	10.729		
Alternatieve beleggingen	0	0			Alternatieve beleggingen	0	€ 0		
Totaal effectenportefeuille	10.450	10.496			Totaal effectenportefeuille	10.650	10.729		

De treasurycommissie komt periodiek bij elkaar om in ieder geval de volgende onderwerpen te bespreken:

- De liquiditeitsprognose;
- De rentevisie van de bank;
- Het renterisico en de samenstelling van de huidige portefeuille;
- Geld- en kapitaalmarktpartijen;

De treasurycommissie adviseert het CvB over de besproken onderwerpen. In 2022 zijn beleggingsvoorstellen van verschillende aanbieders met elkaar vergeleken en is besloten om bij onze huidige aanbieder (de Rabobank) te blijven.

6.6

HUISVESTING

Het vastgoedbeleid van Quadraam bestaat uit een strategische -, tactische - en een operationele uitvoeringsagenda.

1.1 Strategische uitvoeringsagenda

In 2021 heeft Quadraam een herijking van het strategisch huisvestingsplan gepresenteerd. In 2022 is hieraan gevolg gegeven op de volgende punten.

1.1.a Huisvesting in de maat

Alhoewel de leerlingkrimp van de afgelopen jaren in zowel Arnhem Zuid als ook in de Liemerse gemeenten Duiven, Zevenaar en Montferland (verenigd in de Gemeenschappelijke Regeling Voortgezet Onderwijs De Liemers/ GRHVOL) gestabiliseerd is, heeft Quadraam tot op heden wel te maken met een overmaat. Dit betekent dat de bezettingsgraad van enkele scholen van Quadraam te laag is waardoor de exploitatielast financieel gedragen moet worden uit lagere Rijksbijdragen. Dit komt bij voorbeeld tot uiting bij het Liemers College (vestigingen Zonegge en Didam) en bij het Maarten van Rossem in Arnhem Zuid.

Quadraam is met de GRHVOL in overleg getreden om locatie Zonegge met 8.001 m² bruto vloeroppervlak (BVO) af te stoten en een (kleinere) nieuwbouw te realiseren op een nieuw terrein in Zevenaar, lokaal bekend als Vestersbos. Quadraam heeft samen met de GRHVOL haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd welke deze nieuwbouw ondersteunden. Daarmee zou Quadraam de overmaat met ruim 4.000 m² terugdringen en konden we ook een extra

onderwijs-impuls genereren door een doorgaande leerlijn PO-VO te realiseren samen met Stichting Liemers Novum (primair onderwijs)b. Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 heeft het nieuwe college van de gemeente Zevenaar echter besloten een andere koers te varen op dit terrein.

Het gevolg hiervan is dat Quadraam en de GRHVOL samen in 2022 naar alternatieven hebben onderzocht waarbij drie zaken maatgevend zijn. Ten eerste moet de overmaat teruggedrongen worden. Ten tweede moet de onderwijs-huisvesting een onderwijsimpuls geven aan de door Quadraam geformuleerde strategische onderwijsdoelen rondom ontschotten en gepersonaliseerd leren waarbij een kansrijke leeromgeving wordt gerealiseerd voor iedere leerling. Ten derde moet nieuwe huisvesting er ook toe leiden dat de ecologische footprint kleiner wordt door een gebouw te creëren dat minder energie verbruikt en waar mogelijk, energie zelf opwekt door zonnepanelen.

In Arnhem Zuid heeft Quadraam de mogelijkheden onderzocht om het VMBO onderwijs meer aan te laten sluiten bij de behoefte in de stad en ook meer passend te krijgen bij een eigentijdse - en in omvang passende huisvesting. Deze onderzoeken lopen nog. In 2023 verwacht Quadraam hier concrete plannen in te presenteren.

“Huisvesting in de maat” houdt ook in dat scholen welke een groeiscenario hebben worden gefaciliteerd. Zo heeft Quadraam, samen met Stichting Wonderwijs (primair onderwijs) een huisvestingsaanvraag gedaan van

€ 17,6 miljoen bij de gemeente Overbetuwe om te komen tot een nieuw additioneel schoolgebouw voor PO en VO in de kern Elst. Inmiddels heeft ook Stichting Trivium (primair onderwijs) zich aangesloten bij deze aanvraag. We verwachten dat deze nieuwbouw in 2027 in gebruik wordt genomen en dat we dan ook afscheid kunnen nemen van de tijdelijke onderwijsvoorzieningen in deze kern.

Daarnaast heeft Quadraam in 2022 een blaashal in gebruik genomen van de gemeente Overbetuwe om het bewegingsonderwijs voor onze scholen in Elst te kunnen faciliteren. Dit is bedoeld als een tijdelijke oplossing totdat de nieuwe sporthallen en zwembad in de nabijheid van de school worden gerealiseerd in, naar verwachting, 2025/2026. Los daarvan staat de blaashal ons bewegingsonderwijs in ieder geval tot 2032 ter beschikking.

1.1.b Aansluiting bij gemeentelijke Integraal huisvestingsplannen.

Met de toekomstige wettelijke verankering van een Integraal Huisvestingsplan (IHP), zien we de behoefte bij gemeenten toenemen om toe te werken naar beleidsrijke IHP's met een doorkijk naar de langere termijn. Een aantal gemeenten waar Quadraam aanwezig is, zijn in 2022 gestart om (nieuwe) IHP's op te stellen. Quadraam wordt daar zeer nauw bij betrokken en dat doen wij vanuit onze eigen strategische agenda welke is gebaseerd op het strategisch huisvestingsplan. We verwachten dat in 2023 de IHP's van de gemeenten Zevenaar en Arnhem gereed komen. Deze IHP's geven ons dan ook de nodige houvast om onze eigen strategische doelen op het gebied van onderwijshuisvesting te behalen op de langere termijn.

1.2 Tactische uitvoeringsagenda

De tactische uitvoeringsagenda van Quadraam is met name gericht op klimaatbeheersing en ventilatie. Zo heeft Quadraam in het voorjaar/zomer van 2022 alle gebouwen en lokalen uitgerust met CO₂-meters met een zogenaamde “stoplichtfunctie”. Zodra de niveaus CO₂ in een lokaal hoog worden, wordt dit door de CO₂-meter aangegeven en kan er gestart worden met natuurlijk ventileren zodat voorkomen wordt dat een kritische waarde CO₂ in een lokaal ontstaat.

Voor sommige gebouwen kan dit bij een piekbelasting echter niet genoeg zijn. Daarom heeft Quadraam met financiële ondersteuning van de gemeenten Arnhem en Duiven en de Rijksoverheid een aanbesteding in de markt gezet om de gebouwen Montessori College, Beekdal Lyceum, Olympus College en Candea College, locatie Eltensestraat van nieuwe ventilatievoorzieningen te voorzien. Inmiddels is deze opdracht gegund en verwacht Quadraam dat deze nieuwe ventilatievoorzieningen in 2024 worden opgeleverd en in gebruik kunnen worden genomen.

Daarnaast heeft Quadraam in 2022 een nieuw meerjarenonderhoudsprogramma in gebruik genomen: O-Prognose. Dit programma stelt Quadraam in staat om meer adequaat op toekomstige huisvestingsinvesteringen te sturen.

1.3 Operationele uitvoeringsagenda

De operationele uitvoeringsagenda is met name gericht op dagelijks onderhoud, veiligheid en een schoolgebouw met een prettige werk- en leeromgeving. Daarnaast heeft Quadraam geïnvesteerd in een nieuw programma om het energieverbruik van de schoolgebouwen te monitoren en daarop te anticiperen.

6.7

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN EN DUURZAAMHEID

Quadraam is medeverantwoordelijk voor het maatschappelijk welzijn. Niet alleen hier en nu, maar ook met betrekking tot andere plaatsen op de wereld en toekomstige generaties.

Nu is goed, toekomstgericht onderwijs aanbieden op zich natuurlijk al een vorm van maatschappelijke verantwoordelijkheid, maar daarnaast besteden we aandacht aan het volgende.

- Quadraam heeft een voorbeeldfunctie voor de maatschappij als het gaat om het duurzaam omgaan met natuurlijke hulpbronnen en onze planeet. Waar dit economisch haalbaar is, voeren we op de scholen duurzaamheidsmaatregelen door. De focus ligt daarbij op het verlagen van de energiekosten via het aanbrengen van zonnepanelen en ledverlichting. Dit is grotendeels gerealiseerd. In 2022 zijn we gestart met energiemonitoring om het energieverbruik te kunnen beheersen. In 2023 hebben we een deel van het investeringsbudget beschikbaar gesteld voor energiebesparende maatregelen.

- De bijdragen die organisaties leveren aan duurzame ontwikkeling tonen de maatschappelijke verantwoordelijkheid. Daar is innovatie op sociaal, economisch en technologisch gebied voor nodig. Via goed onderwijs kunnen we mensen opleiden, zodat zij later weer kunnen bijdragen aan deze innovatie. Voor onderwijsinstellingen betekent dit het integreren van duurzaamheid in het onderwijs, onderzoek, de maatschappelijke dienstverlening en de bedrijfsvoering
- Daarnaast hebben we in ons inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgesteld dat bij elke aanbesteding aandacht moet komen voor *social return*. Dit heeft geresulteerd in gastcolleges door leveranciers en stageplaatsen voor onze leerlingen van het praktijkonderwijs.

Quadraam heeft zich aangesloten bij Groene Allianties in de Liemers. Groene Allianties werkt samen met bedrijven, overheden en onderwijs-onderzoeksinstituten aan de verduurzaming en het toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen in Duiven. In dialoog met al deze partijen zijn vijf thema's gekozen (energie, grondstof, mobiliteit, groen en samen delen) met per thema een aantal aansprekende, concrete en duurzame projecten.

6.8

PLANNING-EN-CONTROLCYCLUS 2022

Een goed functionerende planning-en-controlcyclus is voor het onderwijs en Quadraam een belangrijk sturingsmechanisme voor de bedrijfsvoering.

Door de planning-en-controlcyclus nader in te vullen, kunnen we de verschillende onderdelen een plaats geven in de tijd en de verantwoordingsmomenten en de bijbehorende documenten identificeren.

Onderdelen uit de planning-en-controlcyclus (zoals het schooljaarplan, formatieplan, de begroting, en de managementinformatie) hebben betrekking op interne beheersing. Het formatieplan en de begroting zijn belangrijke normen waaraan we de financiële uitkomsten van de processen toetsen (in de managementinformatie). Vaststelling van de betrouwbaarheid van deze normen is dan ook essentieel om Quadraam goed te kunnen besturen.

De cyclus kent verschillende onderdelen en is opgebouwd uit de volgende vier blokken. De eerste twee zijn de ‘planningsblokken’, de laatste twee ‘control-blokken’:

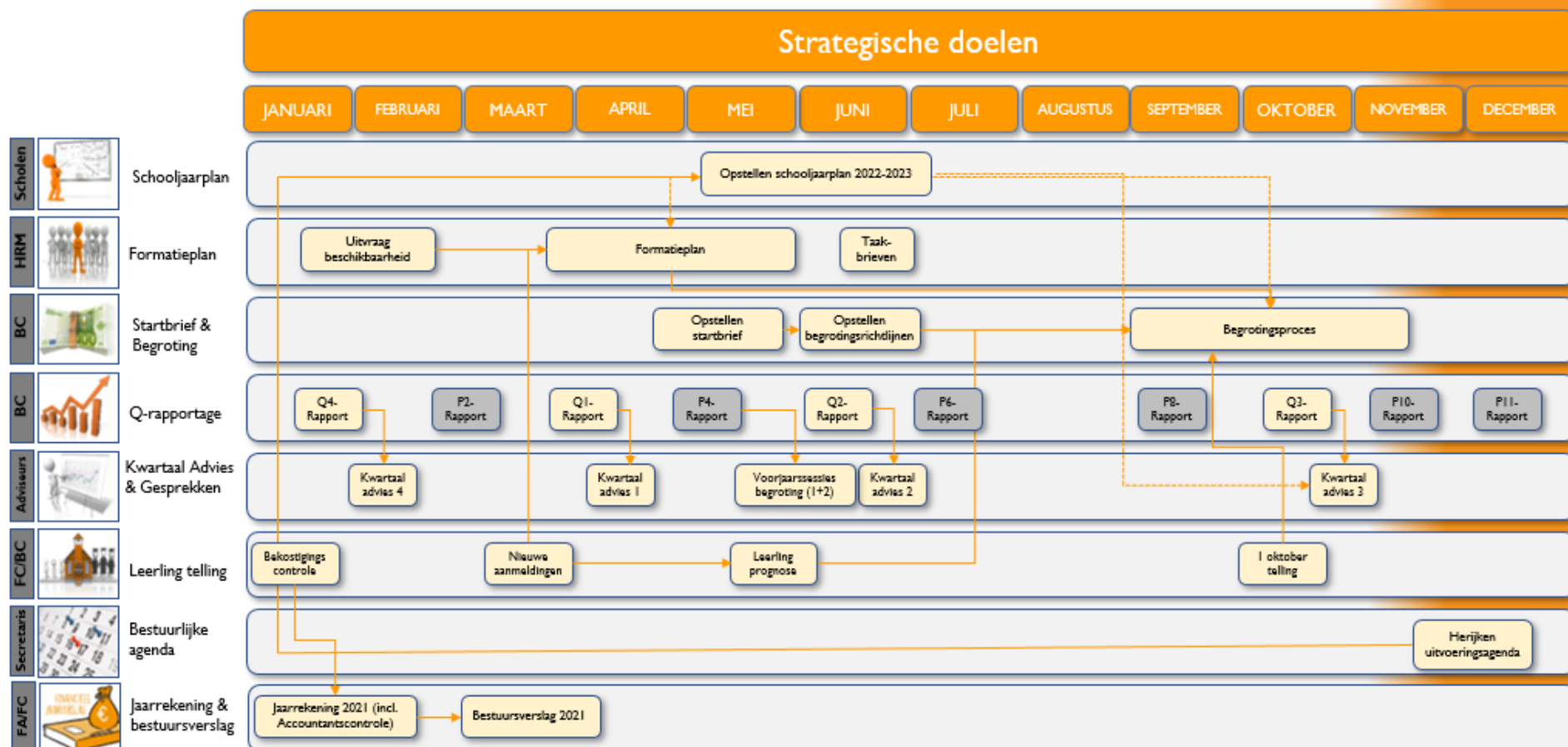
1. Een uitwerking van de strategische planning (meerjarencyclus) zijn de waardenstrategie en de strategische thema’s van Quadraam alsmede de bestuurlijke agenda.
2. Een uitwerking van de operationele planning (jaarcyclus) zijn het schooljaarplan en de startbrief.
3. Een uitwerking van de budget-control (jaarcyclus) zijn de telling van de leerlingen, het formatieplan en de begroting 2022.
4. Een uitwerking van de stuur-control (periodieke cyclus) zijn de financiële rapportages, de kwartaaladviesgesprekken, de meerjarenbegroting 2023-2026 en andere stuur en/of -gesprekken.

De financiële kwartaalrapportages voor scholen en het CvB zijn inmiddels geïntegreerd in de kwartaaladviezen (Q1-Q4). Deze adviezen geven advies en toelichting op de financiële resultaten en *forecast*, inzicht in externe ontwikkelingen, kwaliteitsaspecten, personeelsindicatie, vastgoed en portfolio- en risicomanagement.

De *forecast* wordt afgezet tegen de begroting en wordt in de kwartaalrapportage gepresenteerd, inclusief een verdiepende toelichting.

In hoofdlijnen zag de planning-en-controlcyclus er in 2022 als volgt uit:

Samenvatting P&C Kalender 2022

6.9

THEMA'S 2022

Allocatie van middelen naar schoolniveau

Allocatiemodel 2022	Inzet van middelen	
CvB, inclusief staf	7,9%	College van Bestuur en beperkte secretariële staf. Materiële lasten o.m. accountantskosten.
Functionele diensten Bedrijfsvoering Human Resource Communicatie Onderwijs en onderzoek		Professionele service organisatie met adviseurs en een back-office op het gebied van Bedrijfsvoering (Financiën, Vastgoed, ICT, Inkoop) HR, Communicatie, en Onderwijs & Onderzoek (Kwaliteitsmanagement, Q-Highschool. Quriuz, Diagnostiek en advies). Materiële lasten zijn o.m. netwerk- en werkplekbeheer, telefooninfrastructuur, licentiekosten diverse pakketten, arbodiensten, repro.
Huisvestinglasten <i>Onderhoud, GWE, Schoonmaak, Afschrijvingen gebouwen, PV panelen, financiering en adviseurs Vastgoed</i>	€ 59,84	Verbouwingen, (groot) onderhoud, gwl, schoonmaak, PV panelen, financiering en afschrijving nieuwbouw Lorentz.
Strategisch budget t.b.v. scholen	€ 150k	Tijdig en adequaat oplossen van vraagstukken in het leiderschap op scholen. Bijvoorbeeld inzet van interim schoolleider.

Net als in de afgelopen jaren wordt een bijdrage gevraagd voor het primaire proces van de Q-Highschool. Er is een tarief voor de m/h/v opleidingen en een lager tarief voor vmbo opleidingen.

Wijze van allocatie van middelen

De uitgangspunten voor het verdelen van middelen over de verschillende scholen luiden als volgt:

- De rijks bekostiging per school wordt volledig aan de scholen gealloceerd volgens de uitgangspunten van het huidige bekostigingsmodel, zoals gehanteerd door OCW.
- Gelden vanuit het samenwerkingsverband, subsidies en overige baten worden volledig gealloceerd naar de school waarop deze gelden betrekking hebben.
- Scholen investeren gezamenlijk een vast percentage van 7,9% van hun rijksbijdragen ter dekking van de kosten van het Centraal Bureau Quadraam (CBQ) en het CvB. In 2022 kwam dat bedrag uit op € 9,7 miljoen. De scholen financieren hiermee de dienstverlening door de ondersteunende diensten. Kortom, een substantieel deel van het bedrag wordt een-op-een besteed aan de scholen ten behoeve van inzet van personeel voor professionaliseringsactiviteiten, het doceren op de Q-Highschool en innovatieprojecten.
- Scholen betalen daarnaast een vast bedrag per vierkante meter als dekking voor de huisvestingslasten.
- Sinds 2021 dragen de scholen naar rato bij aan een strategisch budget voor het CvB. Het CvB kan met dit budget acteren op het moment dat er lastige situaties ontstaan in de leiderschapssfeer op scholen. **In 2021 is het budget aangewend voor dekking van leiderschapsvraagstukken op het SGA.**

Besluitvorming over allocatie van middelen

De besluitvorming over de verdeling van middelen gaat als volgt:

- Beleidsvoorstellen rondom allocatie van middelen worden voorbereid in de zogenaamde Expertgroep Bedrijfsvoering, waarin (financieel) experts van het Centraal Bureau Quadraam en een aantal schooldirecteuren zitting hebben.
- De beleidsvoorstellen worden plenair met het CvB en alle schooldirecteuren besproken. Voorstellen in het kader van de begroting en het begrotingsproces worden vastgelegd in een startbrief, die aan de GMR en de RvT wordt voorgelegd en vervolgens door het CvB wordt vastgesteld. De begroting zelf wordt eveneens ter instemming voorgelegd aan de GMR en de RvT, alvorens het CvB haar vaststelt.
- Onderdeel van het begrotingsproces is het vaststellen van een rendementseis per school. Scholen die door interne of externe ontwikkelingen geen sluitende begroting kunnen opstellen, kunnen een verzoek indienen voor verlaging van de rendementseis. De Expertgroep Bedrijfsvoering beoordeelt dit verzoek en adviseert hierover. Het CvB neemt een besluit over toekenning of afwijzing van het verzoek.

Convenantsmiddelen

Met het convenant 'Extra geld voor werkdrukverplichting en tekorten onderwijspersoneel in het funderend onderwijs 2020-2021' zijn in november 2019 extra middelen beschikbaar gesteld. In 2022 zijn de plannen daarvoor grotendeels afgerond. Van de toekenning van € 2 miljoen is eind 2022 € 1,8 miljoen besteed. Het restant zal in het schooljaar 2022-2023 worden besteed.

Nationaal Programma Onderwijs

Vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) worden middelen ter beschikking gesteld om scholen in staat te stellen leervertragingen of andere problemen aan te pakken die zijn ontstaan door Corona. Deze NPO middelen zijn in twee tranches beschikbaar gesteld. Tranche 1 omvatte € 11,8 miljoen en tranche 2 € 13,3 miljoen. Inmiddels is € 9,7 miljoen besteed waarvan € 7,7 miljoen in 2022. Hiervan is 11% besteed aan personeel niet in loondienst.

Voor de inzet van de NPO middelen hebben de medezeggenschapsraden instemming verleend.

Om de besteding te bepalen hebben de scholen een schoolscan gemaakt. Hierbij zijn leraren, ouders en leerlingen betrokken. Door middel van gesprekken en klankbord groepen zijn de interventies bepaald die nodig zijn om de achterstanden in te halen.

De meeste scholen maken gebruik van alle interventies die aangeboden zijn op de menukaart. Interventie B (effectievere inzet van het onderwijs), interventie D (ontwikkeling executieve functies) en interventie E (extra inzet van personeel en ondersteuning) worden door alle scholen ingezet.

Werkdrukmiddelen

Quadraam heeft dit jaar werkdrukmiddelen ontvangen nav de CAO VO. Deze middelen kunnen binnen de school op verschillende manieren besteed worden om de werkdruk te verlagen, passend bij de eigen opgaven van de school, het team en het individu. De helft van de werkdrukmiddelen wordt via de collectieve aanpak uitgegeven. Werknemers zijn hierbij gezamenlijk

aan zet en gaan met elkaar in overleg over het nemen van maatregelen om de werkdruk te verminderen. Scholen kunnen samen met de werknemers bepalen wat goede maatregelen zijn om de werkdruk te verminderen. Naast de collectieve maatregelen tegen werkdruk krijgen individuele werknemers een individueel keuzebudget.

School	Leerling aantallen	Oude Prestatiebox regeling	Werkdrukgeden collectief geheel	Werkdrukgeden individueel	OP 16 uur	Professionalisering schoolleider	voor de dag van het OOP	Co ₂ meters	Totaal
Tarief		121,48	160,97	160,98	56,88	10,73	7,51	7,13	525,68
Candea College	1.859	225.831	299.243	299.262	105.740	19.947	13.961	13.255	977.239
Olympus College	1.313	159.443	211.273	211.286	74.655	14.083	9.857	9.358	689.955
Symbion	171	20.773	27.526	27.528	9.726	1.835	1.284	1.219	89.891
Produs	195	23.689	31.389	31.391	11.092	2.092	1.464	1.390	102.508
Liemers College	2.169	263.490	349.144	349.166	123.373	23.273	16.289	15.465	1.140.200
Stedelijk Gymnasium	820	99.614	131.995	132.004	46.642	8.799	6.158	5.847	431.058
Lorentz Lyceum	999	121.359	160.809	160.819	56.823	10.719	7.502	7.123	525.154
AIS/Rivers	151	18.343	24.306	24.308	8.589	1.620	1.134	1.077	79.378
Maarten van Rossem	317	38.509	51.027	51.031	18.031	3.401	2.381	2.260	166.641
Het Westeraam	545	66.207	87.729	87.734	31.000	5.848	4.093	3.886	286.496
Lyceum Elst	991	120.387	159.521	159.531	56.368	10.633	7.442	7.066	520.949
Beekdal Lyceum	1.226	148.934	197.349	197.361	69.735	13.155	9.207	8.741	644.484
t Venster	414	50.293	66.642	66.646	23.548	4.442	3.109	2.952	217.632
t Venster - ISK	241	29.277	38.794	38.796	13.708	2.586	1.810	1.718	126.689
Montessori College	750	91.110	120.728	120.735	42.660	8.048	5.633	5.348	394.260
	12.161	1.477.258	1.957.476	1.957.597	691.689	130.482	91.325	86.704	6.392.532

Collectieve werkdrukmiddelen

De collectieve werkdrukmiddelen voor het jaar 2022 zijn in een bestemmingsreserve opgenomen. Voor de besteding hebben de Quadraam scholen diverse activiteiten gestart. Dit om de gewenste bestedingsdoelen op te halen bij de medewerkers. Denk hierbij aan een collectieve studiedag, aansluiten bij een lopend werkdrukproject of een aanpak in duurzame inzetbaarheid. De definitieve bestedingsdoelen zijn nog merendeels in ontwikkeling. In samenspraak met de MR worden de definitieve bestedingsdoelen bepaald. Dit zal dan opgevolgd worden door een evaluatie op proces en uitkomsten.

Individuele werkdrukmiddelen

Voor de individuele middelen geldt het volgende:

- De extra individuele werkdruggelden (23 uur van 1-1-2022 t/m 31-7-2022) zijn uitbetaald aan werknemers in december 2022.
- Voor de inzet van de individuele werkdruggelden (extra 40 uur overgangsjaar 2022-2023), maken werknemers een keuze in maart 2023.
- Voor de inzet van de individuele werkdruggelden schooljaar 2023-2024, maken werknemers de keuze in maart 2023.

Ten aanzien van de individuele werkdrukmiddelen is voor de 23 uur besloten om die uit te betalen conform de aangegeven overweging van de sociale partners. Voor het huidige schooljaar(overgangsjaar) en het nieuwe schooljaar 2023-2024 zijn de individuele werkdrukmiddelen in een tweetal sets van keuzemogelijkheden vastgesteld. Dit na een constructief proces met grote inzet vanuit de GMR. Quadraam wijkt in de aangeboden keuzes in de twee uitvragen positief af van CAO VO. De Quadraam-medewerkers krijgen (opnieuw) extra opties aangeboden ten opzichte van de in de CAO VO vermelde keuzemogelijkheden.

7

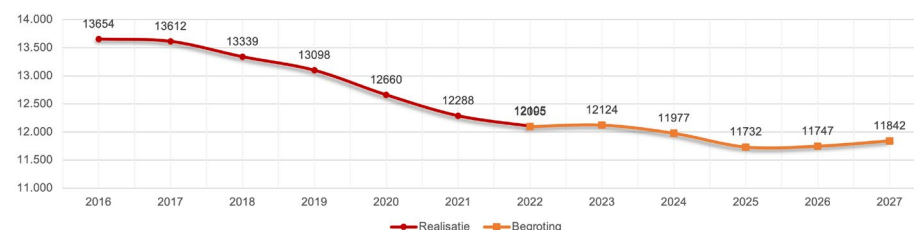
TOEKOMST EN CONTINUÏTEIT

- 7.1 Demografische ontwikkelingen 78
- 7.2 Financiële meer-jarenraming 2022 81
- 7.3 Belangrijkste risico's en onzekerheden 85
- 7.4 Continuïteit 91

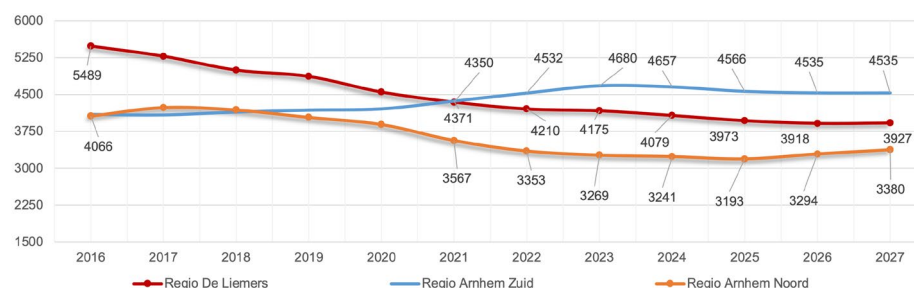
7.1

DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELINGEN

Leerlingenaantallen Quadraam

Leerlingenaantal per regio

2023: daling van leerlingaantallen vlakt af

In begrotingsjaar 2023 telt Quadraam 12.124 leerlingen (teldatum 1 oktober 2022). T.o.v. de verwachting in 2022 stijgt het leerlingaantal licht met 29 leerlingen (0,2%).

In Arnhem Zuid groeit, in tegenstelling tot de andere twee regio's, het leerlingaantal (148 leerlingen +3,3%). Behalve het Maarten van Rossem laten

alle zuid scholen groei zien. In de regio's Arnhem Noord en de Liemers is een daling te zien van respectievelijk 84 leerlingen (-2,5%) en 35 leerlingen (-0,8%) respectievelijk.

Ten opzichte van de prognose, zoals vorig jaar in de meerjarenbegroting opgenomen, (12.048) is het aantal leerlingen nu 76 leerlingen hoger. De groei in Arnhem Zuid werd toen lager ingeschat in de begroting (159). De Liemers krimpt minder dan in 2022 verwacht voor 2023 (73). Arnhem-Noord laat daar tegenover een daling zien van 156 leerlingen.

2024 en verder

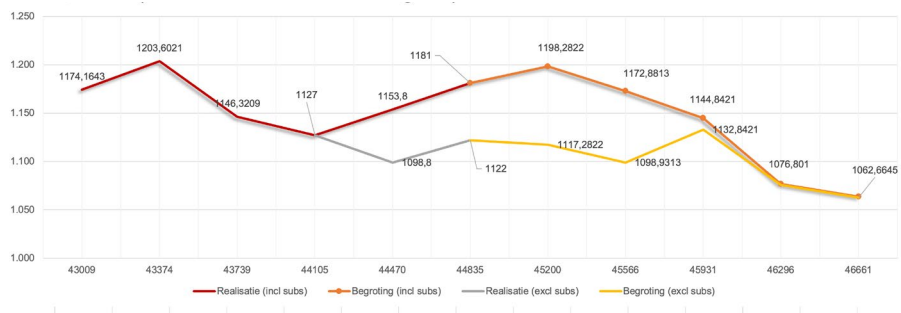
In het begrotingsjaar 2024 en 2025 zien we een verdere daling van het leerlingenaantal van tussen de 150 en 250 leerlingen. Met name in De Liemers zal de daling nog doorzetten. De scholen in deze regio hebben een subsidie van €700k toegekend gekregen voor de komende jaren om zo goed mogelijk om te kunnen gaan met deze krimp.

In de jaren 2026 en 2027 zien we de krimp afnemen naar per saldo een groei van het aantal leerlingen binnen Quadraam. De groei wordt met name verwacht bij het SGA, MCA en het Liemers College in 2027. Het Candea College verwacht in de totale begrotingsperiode een krimp van ±40 leerlingen per jaar. De scholen in Arnhem-Zuid laten vanaf 1-10-2023 een krimp zien in een hun leerlingen aantallen.

De formatie

De fte's binnen Quadraam

FTE's Quadraam (incl. en excl. formatie inzet subsidiegelden)

Formatie-omvang

Voor een gezonde bedrijfsvoering is het nodig de formatie in lijn te laten lopen met de leerlingendaling. In het schooljaar 22-23 is het leerlingaantal licht gestegen t.o.v. van het schooljaar 21-22. In combinatie met deze stijging is het aantal fte's gestegen met 17 t.o.v. vorig schooljaar. De inzet van personeel op subsidies blijft nagenoeg gelijk, ondanks de aflopende geldstromen van convenantgelden, IOP en EHK in het jaar 2022.

Formatie daalt

In de meerjarenbegroting zien we het effect van de afloop NPO gelden (juli 2025) goed terug. De totale fte's dalen vanaf 2024 tot 2026 met 81 fte. In de begroting 2025 wordt in de grafiek duidelijk zichtbaar dat de fte's inclusief en exclusief subsidies nagenoeg gelijk is. Hiermee wordt duidelijk dat de formatie mee krimpt met de afloop van de subsidiegelden.

Het meerjarenperspectief voor de formatie exclusief subsidies lijkt passend bij de leerlingen-prognose, zoals opgenomen op de vorige pagina. De ratio's liggen dan weer in lijn met de ratio's van voor de periode van de subsidie gelden (realisatie 2019 & 2020).

De meerjarige ontwikkeling van de begroting vraagt nog extra aandacht bij meerdere scholen en bij het CBQ. Dit kan gevolgen hebben voor de inzet van fte. Binnen de regio de Liemers zien we een leerling daling, dit vraagt wellicht naast de reductie van het aantal fte ook om andere vorm van vermindering van "vaste" kosten. De op de vorige pagina genoemde krimp-subsidie wordt ingezet om in samenwerking met scholen in de regio naar een passend en financieel haalbaar onderwijsaanbod te komen.

Leerling / fte ratio											
	Realisatie						Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Leerlingaantal	13.339	13.098	12.660	12.288	12.095	12.048	12.124	11.977	11.732	11.747	11.842
Reguliere fte's (incl subs)	1.174	1.204	1.146	1.127	1.154	1.181	1.198	1.173	1.145	1.077	1.064
Reguliere fte's (excl subs)	-	-	-	-	1.099	1.122	1.117	1.099	1.133	1.076	1.063
Leerling / fte (incl subs) ratio	11,4	10,9	11,0	10,9	10,6	10,4	10,1	10,2	10,2	10,9	11,1
Leerling / fte (excl subs) ratio	11,4	10,9	11,0	10,9	11,1	11,1	10,9	10,9	10,4	10,9	11,1

Uitsplitsing in categorieën

In het onderstaande overzicht zijn de fte's (inclusief de fte's voor de inzet van NPO- en convenantsgelden) uitgesplitst per categorie:

- bestuur/directie/teamleiders: circa 5% van het totale aantal fte's;
- personeel primair proces: circa 66% van het totale aantal fte's;
- ondersteunend personeel: circa 29% van het totale aantal fte's.
- Deze verhoudingen blijven in alle jaren (2020-2025) nagenoeg gelijk

Match-proces

Binnen bepaalde scholen loopt de formatie terug, waardoor sommige medewerkers met een vast contract herplaatst moeten worden binnen Quadraam. Hiervoor is het zogenoemde match-proces ingericht, dat vraag en aanbod van functies bij elkaar brengt. Op die manier kunnen medewerkers hun werk behouden.

De mobiliteit van herplaatsingskandidaten wordt op twee manieren gefaciliteerd. Ten eerste hebben deze kandidaten voorrang op nieuwe vacatures. Mochten er geen vacatures in het vakgebied zijn, dan nemen zij functies over van medewerkers met een tijdelijk contract.

	Realisatie okt-22	Begroting okt-23	Begroting okt-24	Begroting okt-25	Begroting okt-26	Begroting okt-27
Bestuur / Directie / Teamleiders	67,50	68,10	68,10	67,10	67,10	67,00
Regulier OP	768,20	769,80	748,40	705,60	700,60	702,20
LIO	10,60	8,10	8,10	8,00	8,00	8,00
Personeel primair proces	778,80	777,90	756,50	713,60	708,60	710,20
Onderwijs ondersteunend	142,70	138,60	135,10	118,10	113,00	112,00
OBP	196,90	197,40	194,20	187,00	183,00	182,80
Wajong	2,90	2,90	2,90	2,90	2,90	2,90
Stagiair	17,20	4,90	3,90	3,90	3,90	3,90
Totaal ondersteunend personeel	359,70	343,80	336,10	311,90	302,80	301,60
Totaal personeel	1206,00	1189,80	1160,70	1092,60	1078,50	1078,80

7.2

FINANCIËLE MEER-JARENRAMING 2022

Geconsolideerde meerjarenbegroting 2023-2027 (in € '000)

Staat van baten en lasten	Realisatie*			Begroting		Meerjarenbegroting		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Leerlingen aantal op t-1	12.660	12.288	12.095	12.124	11.977	11.732	11.747	11.842
Groei # leerlingen	-3,3%	-2,9%	-1,6%	0,2%	-1,2%	-2,0%	0,1%	0,8%
Baten								
Rijksbijdragen	115.710	128.503	134.820	130.526	127.825	121.956	118.801	119.533
Overige overheidsbijdragen	1.054	1.196	1.478	793	684	670	667	613
Overige baten	3.637	3.852	4.292	4.168	4.037	3.999	3.927	3.913
Totale baten	120.400	133.551	140.590	135.487	132.546	126.625	123.395	124.060
Lasten								
Personeelslasten	-93.648	-98.015	-107.341	-108.102	-106.235	-101.588	-98.476	-98.882
Afschrijvingen	-4.778	-4.910	-4.720	-4.813	-4.748	-4.350	-4.246	-4.218
Huisvestingslasten	-7.941	-8.051	-7.671	-8.571	-8.521	-8.743	-8.623	-8.620
Overige lasten	-13.113	-13.918	-18.343	-13.568	-12.827	-11.963	-11.924	-12.219
Totaal operationele lasten	-119.481	-124.894	-138.075	-135.054	-132.331	-126.645	-123.269	-123.939

Staat van baten en lasten	Realisatie*			Begroting		Meerjarenbegroting		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo baten en lasten	920	8.657	2.515	432	215	-20	126	121
Financiële baten en lasten	-27	-22	249	-33	-51	-49	-47	-47
Resultaat gewone bedrijfsvoering	893	8.635	2.764	400	165	-69	79	73
Dekkingsbijdrage VSO SWV de Verbinding				-910	-1.433	-1.471	-1.507	-1.507
Strategie Arnhem Zuid / Noord				-250	-250	-250		
Verhoogde energielasten vanaf 2024				-	-2.750	-2.750	-2.750	-2.750
Resultaat extern	893	8.635	2.764	-760	-4.268	-4.540	-4.178	-4.184
Rendement	0,7%	6,5%	2,0%	0,3%	0,1%	-0,1%	0,1%	0,1%
Personeelslasten als % totale baten	77,8%	73,4%	76,4%	79,8%	80,1%	80,2%	79,8%	79,7%
Afschrijvingen als % totale baten	4,0%	3,7%	3,4%	3,6%	3,6%	3,4%	3,4%	3,4%
Huisvestingslasten als % totale baten	6,6%	6,0%	5,5%	6,3%	6,4%	6,9%	7,0%	6,9%
Overige lasten als % totale baten	10,9%	10,4%	13,0%	10,0%	9,7%	9,4%	9,7%	9,8%
Totale lasten als % totale baten	99,2%	93,5%	98,2%	99,7%	99,8%	100,0%	99,9%	99,9%
Mutaties bestemmingsreserve								
Convenantsgelden		-509	-1.280	-180				
Nationaal programma onderwijs		7.291	2.339	1.508	-6.040	-3.010	-307	-307
Inhaal en ondersteuningsprogramma		796	-376					
Extra hulp voor de klas		450	-696					
Bestemmingsreserve BAPO			-80					
Werkdruk gelden			2.088					
Resultaat incl. bestemde subsidiegelden			4.759	568	-10.309	-7.551	-4.485	-4.491

De meerjarenbegroting is opgesteld tijdens het begrotingsproces. Destijds waren niet alle mutaties in de reserves en het eigen vermogen bekend. We kiezen ervoor deze niet aan te passen, maar het overzicht uit de begroting te presenteren.

In de geconsolideerde meerjarenbegroting bestaat het grootste gedeelte van de baten uit rijksbijdragen. Deze baten zijn jaarlijks terugkerend en zijn gebaseerd op de leerlingenaantallen. De rijksbijdragen dalen met de ontwikkeling van het leerlingenaantallen mee.

Op basis van leerlingenaantal is er formatie begroot. Hierdoor dalen de personeelslasten in de aankomende jaren. In 2025 is het effect zichtbaar de NPO stopt en dat daar de personele lasten flink dalen.

De afschrijvingslasten dalen in de aankomende jaren. Het investeringsniveau daalt mee met het aantal leerlingen. De huisvestingslasten stijgen door stijgende energieprijzen en hogere kosten voor onderhoud.

Balans Quadraam (x €1.000)	Realisatie			Begroting		Meerjarenbegroting		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Immateriële vaste activa	-	-	229	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	53.546	51.536	49.361	51.514	50.331	49.639	48.928	48.282
Financiële vaste activa	11.030	11.309	11.045	11.308	11.308	11.308	11.308	11.308
Totaal vaste activa	64.576	62.845	60.635	62.822	61.639	60.948	60.236	59.591
Vorderingen	3.839	3.649	3.117	3.600	3.600	3.600	3.600	3.600
Liquide middelen	4.667	16.380	28.445	21.432	12.806	7.040	4.125	616
Totaal vlottende activa	8.506	20.029	31.562	25.031	16.405	10.640	7.725	4.215
Totaal activa	73.082	82.874	92.197	87.853	78.044	71.588	67.961	63.806

Balans Quadraam (x €1.000)	Realisatie			Begroting		Meerjarenbegroting		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Eigen vermogen	34.283	42.939	45.701	46.536	36.227	28.677	24.191	19.700
Algemene reserve	32.050	32.826	33.365	32.747	36.227	28.677	24.191	19.700
Bestemmingsreserve	2.233	10.113	12.107	13.789	-	-	-	-
Reserve immateriële vaste activa	-	-	229	-	-	-	-	-
Voorzieningen	8.947	9.146	11.316	11.195	12.029	13.457	14.649	15.319
Langlopende schulden	12.683	12.349	12.015	11.681	11.348	11.014	10.680	10.346
Kortlopende schulden	17.169	18.440	23.165	18.441	18.439	18.440	18.441	18.441
Totaal passiva	73.082	82.874	92.197	87.853	78.044	71.588	67.961	63.806

Het investeringsbudget van Quadraam is gekoppeld aan een vast bedrag per leerling en bedraagt voor 2023 €6,1 miljoen. In dit budget is een specifieke investering opgenomen van €2,4 miljoen voor de verbetering van het luchtklimaat (deels gefinancierd door subsidies vanuit het rijk) en €1 miljoen voor verbouwingen. Door de afschrijvingstermijn van 20 jaar hebben deze investeringen (luchtklimaat en verbouwingen) geen groot effect op de afschrijvingslast.

De liquide middelen zijn eind 2022 ongebruikelijk hoog. Dit komt door de wel ontvangen, maar nog niet volledig gebruikte subsidiemiddelen. De uitvoering is gestart, maar nog niet in het tempo waarin de middelen zijn ontvangen. In de aankomende jaren wordt een inhaalslag gemaakt en daalt de liquiditeit naar een normaal niveau.

Het eigen vermogen laat in aankomende jaren een daling zien. Dit ontstaat door de inzet van middelen uit de bestemmingsreserve, de bijdrage aan het samenwerkingsverband en de hoge energielasten.

7.3

BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

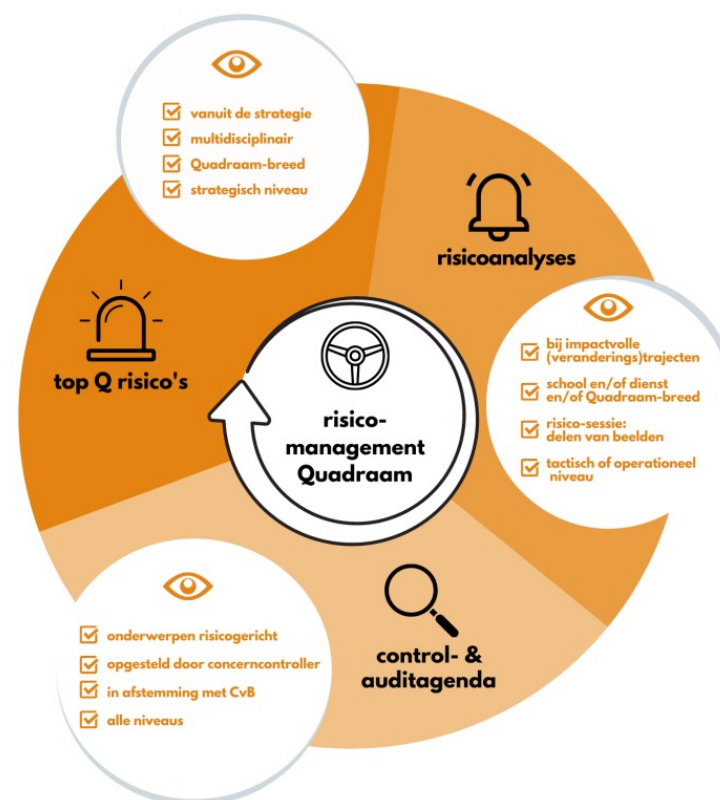
Interne risicobeheersing en controle

Het risicoprofiel van Quadraam is behoudend te noemen. Het streven is een bestendige en maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering. De continuïteit van onze dienstverlening, het geven van goed onderwijs aan leerlingen, staat hierbij voorop.

Quadraam maakt een bewuste afweging tussen doelstellingen en risico's. Risico's horen bij het ondernemen van activiteiten en onze risicobereidheid is laag tot gemiddeld. Zodra er Quadraambreed risico's worden gesignaleerd, brengt Quadraam de kans en impact ervan in kaart, om op basis daarvan te komen tot een passende risicoreactie. Per risico kan onze risicobereidheid verschillen. Zo hebben we een lage risicobereidheid als het gaat om onze financiën, de continuïteit staat hier voorop en we willen de publieke middelen van het rijk doelmatig besteden. Een gemiddelde risicobereidheid geldt voor activiteiten waarvoor we meer lef en originaliteit willen tonen, denk aan activiteiten in het kader van onze strategie 'Grenzeloos leren'.

Natuurlijk zijn er ook risico's per school. Een intern accountteam adviseert de schooldirectie over de bedrijfsvoering, inclusief de financiën en de schoolspecifieke risico's, zoals het niet halen van doelstellingen of situaties die mogelijk leiden tot een lager dan begroot rendement. De risico's en beheersmaatregelen zijn onderdeel van de doorlopende dialoog met de

schooldirecteuren en tussen het CvB en de MT's van de scholen tijdens de kwartaalbesprekingen.

Begin 2022 heeft het CvB het nieuwe risicomanagementbeleid vastgesteld. Het doel van risicomanagement is het realiseren van onze strategie en het aanbrengen van managementfocus. Het beleid bestaat uit de volgende onderdelen:

Top Q risico's

Dit zijn de top risico's van Quadraam met de strategie als uitgangspunt. In 2022 zijn de top Q risico's voor het eerst vastgesteld. In december 2022 zijn de top Q risico's geactualiseerd met behulp van een sessie waaraan diverse disciplines binnen Quadraam deelnamen.

- **Risicoanalyses**
Het uitgangspunt is dat een risicoanalyse helpt bij de sturing van een (veranderings)traject en bij het maken van keuzes, bijvoorbeeld inzet van middelen.
In 2022 is een frauderisicoanalyse uitgevoerd en een risicoanalyse voor het project Stuurinformatie.
- **Control- en auditagenda**
De concern controller stelt een control- en auditagenda op in afstemming met het CvB. In deze agenda staan onderwerpen die risicogericht worden gekozen.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

De top risico's van Quadraam (top Q) staan in onderstaande tabel vermeld. Per risico is een inschatting gemaakt van de kans dat het zich voordoet en de impact ervan ('hoog', 'middel' of 'klein'). Bij het maken van die inschatting zijn we uitgegaan van een situatie zonder beheersmaatregelen. De beheersmaatregelen om de kans en impact te verkleinen zijn per risico in beeld gebracht.

Strategische risico's

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	Beheersmaatregelen
1. Tekort aan personeel	De huidige arbeidsmarkt is krap. Het imago van het “werken in het onderwijs”, de wijze waarop het onderwijs georganiseerd is (lesrooster) en het salaris speelt een rol bij het vullen van vacatures. Het tekort aan personeel kan leiden tot een hoge werkdruk, ziekteverzuim of uitval van personeel. Daarnaast heeft dit een direct effect op de kwaliteit van onderwijs en onze ambities op het gebied van onderwijsontwikkeling.	H	H	- Strategische personeelsplanning - Professionalisering aantrekkelijk werkgeversmerk - Vergroten zichtbaarheid op social media - Onboarding programma en doorontwikkeling hiervan - Eerder potentiële kandidaten in beeld via ATS - Externe inhuur via inhuurmeesters - LIO's opleiden en inzet op binden & boeien - Extra inspanningen op behoud van personeel (zie het risico: 3. onvoldoende leiderschap)
2. Onvoldoende kwaliteit en potentie bij het huidige personeel	Het realiseren van de strategische ambities met als doel grenzeloos leren vraagt om een hoge kwaliteit van onderwijsprofessionals en professionals die bijdragen aan de ondersteuning van het onderwijs. Oorzaken: niet opgeleid voor deze verandering, onvoldoende bereidheid en mentale ruimte om te leren, grenzen aan competenties, bestaande gedragspatronen, onvoldoende draagvlak voor de strategie.	M	H	- Uitvoeringsagenda: elke school en het CBQ hanteert een professionaliseringsbeleid - Beroepsbeeld 2.0 hanteren door Qoers (samenwerkingsverband met 3 lerarenopleidingen) samen met HR - CompetentieProfiel ontwikkelen: leren en lesgeven met ICT - Projectmanagementvaardigheden versterken binnen scholen en CBQ - Inrichting en aanbod van Quriuz actualiseren aan de hand van bovenstaande ontwikkelingen
3. Onvoldoende leiderschap	Het risico bestaat dat leidinggevendenden onvoldoende in staat zijn om de strategische ambities waar te maken. Oorzaken: onvoldoende bekwaamheid en competenties van individuele leidinggevendenden, ontbreken van gezamenlijkheid/richting/gedeeld leiderschap in groep 25 en 75, leidinggevendenden in MT's op scholen vullen elkaar onvoldoende aan.	M	H	- Studiedagen, inzet op professionalisering en leiderschapsontwikkeling. - Leiderschap met oog en aandacht/waardering voor personeel in het kader van het behoud van personeel (zie risico 1). Stap 1. analyse van het verloop van personeel. Stap 2. Gerichte acties.
4. De strategie is onbekend en gaat niet “leven”	De strategie geeft ruimte aan de scholen om een doorvertaling te maken op hun eigen school. Het risico bestaat dat deze doorvertaling onvoldoende lukt of dat onvoldoende eigenaarschap wordt gevoeld. Hierdoor leeft de strategie niet op de scholen bij personeel, leerlingen, ouders. De druk op het primaire proces maken doorvertaling moeilijk. Tegelijkertijd bestaat het risico dat de ruime formulering van de strategische thema's ervoor zorgt dat de richting onvoldoende helder is: welke verandering en welk resultaat hebben we voor ogen?	M	H	- Met de groep 25 wordt regelmatig teruggekeken en vooruitgekeken naar de strategie en uitvoeringsagenda (feedbackloops). - In diverse studiedagen (groep 75, centraal bureau) is aandacht en ruimte voor de strategie incl uitvoeringsagenda. - We ontwikkelen een leiderschapsprogramma voor groep 25 en groep 75.

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	Beheersmaatregelen
5. Onvoldoende draagvlak voor onze strategie bij één of meerdere stakeholders	Het is mogelijk dat stakeholders invloed uitoefenen vanuit een ander belang dat zorgt voor een remmende werking op de uitvoering van onze strategie.	L	M	Doorlopend (bestuurlijk) acteren op verschillende belangen van stakeholders. Zorgen voor duidelijkheid, zichtbaarheid en draagvlak.
6. Onvoldoende continuering onderwijsaanbod met bedrijfsleven	Grenzeloos leren is het uitgangspunt met daarbij onderwijs in samenwerking met het bedrijfsleven of andere organisaties. Het risico bestaat dat de continuïteit van het (gezamenlijk ontwikkelde) onderwijsaanbod onvoldoende geborgd is.	M	M	- Het borgen van de opbrengsten van Sterk Techniek Onderwijs (STO). - Het ondersteunen en faciliteren van een praktijkgericht programma (vervolg op De Nieuwe Leerweg) voor gemengde, theoretische leerweg en eventueel HAVO en VWO.
7. Kansengelijkheid leerlingen	In onze maatschappij speelt het risico op kansengelijkheid. Eén van de oorzaken is privaat onderwijs en extra onderwijs (zoals huiswerkbegeleiding en examentraining). Dit is niet voor iedereen betaalbaar en beschikbaar.	M	M	- Project kansengelijkheid met ontwikkeling van een menukaart - Vervolgacties inzetten naar aanleiding van notitie onderwijsraad Publiek Karakter Voorop dd dec 2021.
8. Onvoldoende bestuurlijke continuïteit	Om de strategie tot uitvoering te brengen is bestuurlijke continuïteit en visie vanuit het toezicht daarop essentieel. In 2022 heeft de voorzitter CvB een andere baan aanvaard bij een andere organisatie. De huidige bestuurder zit in de tweede termijn.	H	M	- Goede (warme) overdracht van diverse dossiers en vastlegging hiervan door de bestuurder (inwerkdossier). - Tussenstand opmaken op belangrijke dossiers door de bestuurder. - Tijdige tijdelijke vervanging (rol RvT). - Spoedige structurele vervanging (rol RvT). - Concern controller heeft gesprek met RvT op geformaliseerde momenten. - Groep 25 is cultuurdrager en ambassadeur voor de strategische dossiers.
9. Welzijn van leerlingen onder druk	Het welzijn van leerlingen staat onder druk. Armoede in de thuissituatie van leerlingen heeft een negatieve impact om grenzeloos te kunnen en willen leren. De kans hierop neemt toe vanwege inflatie en recessie naar aanleiding van de Oekraïne oorlog en geopolitieke spanningen.	H	M	- Besteding van NPO middelen voor welzijn van leerlingen en sociale emotioneel welzijn (binnen NPO extra focus). - Goede structurele samenwerking met gemeente opzetten.
10. Werknemer neemt de regie (over)	De arbeidsmarkt verandert vanwege krapte op de arbeidsmarkt en komst van een nieuwe generatie. Het risico bestaat dat werknemers buiten proporties eisen stellen op het gebied van: werkwijze, inhoud van het werk, arbeidsvoorwaarden. Dit heeft impact op het waarmaken van onze strategie met gezamenlijke ambities.	H	M	- Zie beheersmaatregelen risico 1 (tekort aan personeel) en risico 3 (onvoldoende leiderschap) - Aantrekkelijk arbeidsvoorwaardenbeleid, met daarin opnemen van grenzen met wat we wel en wat we niet bieden aan (nieuwe) medewerkers. - Intensiveren van regionale samenwerking.

Financiële risico's (incl verslaggevingsrisico's)

Risico	Omschrijving risico	Kans	Impact	Beheersmaatregelen
11. Gemeente Arnhem maakt onvoldoende middelen vrij voor het gebouw Lorentz Lyceum	Gemeente Arnhem neemt het gebouw Lorentz Lyceum tegen een lager bedrag over (ondanks haar eerdere intentie), waardoor Quadraam de nieuwbouw (voor een groter deel) zelf blijft financieren en te maken krijgt met een hogere jaarlijkse afschrijvingslast.	M	M	Proactief borgen van de afspraken in de contacten tussen Quadraam en de gemeente Arnhem.
12. Financiële impact op (meerjarige) exploitatie door nieuwe regelgeving voor voorziening Groot Onderhoud	Wet- en regelgeving geeft aan dat vanaf boekjaar 2024 de opbouw van de voorziening Groot Onderhoud verandert. Dit heeft impact op de hoogte van de voorziening Groot Onderhoud, de wijze van activeren en het afschrijvingsniveau.	H	L	- Schouwen van de panden en op basis daarvan meerjarige onderhoudsplanning op componentenniveau in beeld houden. - Ontwikkelingen op het gebied van regelgeving volgen en de mogelijke impact bepalen.
13. Onvoldoende compensatie van het rijk voor de hogere energielasten	In 2024 sluit Quadraam een nieuw energiecontract af. We verwachten op dat moment fors hogere lasten voor energie. Het rijk heeft middelen vrijgemaakt om onderwijsinstellingen te compenseren. Op dit moment is het onduidelijk of deze compensatie structureel toereikend zal zijn.	M	M	- Ontwikkelingen op het gebied van energie compensatie volgen. - Energiebesparende maatregelen: monitoring, extra investeringsruimte voor energiebesparende aanpassingen in gebouwen, beïnvloeden van gedrag van gebruikers
14. Hogere deelname van leerlingen aan het VSO dan het scenario waar het samenwerkingsverband meerjarig rekening mee houdt.	De financiële middelen van het samenwerkingsverband voor Passend Onderwijs in de regio zijn beperkt. De oorzaak hiervan is een hogere deelname aan het Voortgezet Speciaal onderwijs dan gemiddeld in Nederland. Het tekort aan financiële middelen wordt opgevangen door de aangesloten schoolbesturen.	M	M	- Uitstroom van VO naar VSO beperken en doorstroom van PO naar VSO zoveel mogelijk voorkomen. - Pro-actief bestuurlijk handelen van bestuurder Quadraam en toezichhoudend bestuur Samenwerkingsverband.
15. Onvoldoende gelden in IHP gemeente Arnhem voor noodzakelijke investeringen in huisvesting (incl duurzaamheid)	Gemeente Arnhem stelt een Integraal Huisvestingsplan op. Het risico bestaat dat onvoldoende geïnvesteerd wordt in noodzakelijke investeringen in schoolgebouwen voor het Voortgezet Onderwijs. Denk aan: vervangen oude gebouwen, voldoen aan (onderwijs)eisen, gezond binnenklimaat, voldoen aan duurzaamheidsambities klimaatakkoord.	H	M	- Pro-actief bestuurlijk handelen van bestuurder Quadraam richting de gemeente en het rijk (via VO raad). - Actief en op het juiste moment deelnemen aan het proces totstandkoming IHP.
16. Onvoldoende bekostiging van het rijk voor explosief stijgende loonkosten	De huidige CAO loopt tot 1 mei 2023. Gezien de huidige marktomstandigheden is het denkbaar dat onderhandelingspartijen uitkomen op een forse stijging van de lonen. Het risico bestaat dat het rijk de bekostiging onvoldoende bijstelt.	M	M	Ontwikkelingen op het gebied van bekostiging in relatie tot CAO afspraken volgen.

Overige risico's (incl. operationele en wetgevingsrisico's)

Risico	Omschrijving risico	Kans	Impact	Beheersmaatregelen
17. Wispelturige sturing vanuit het ministerie van Onderwijs Cultuur & Wetenschap	De sturing vanuit OC&W ervaren wij als wispelturig. Beleidsrijk meerjarig sturen wordt moeilijk doordat de overheid geen heldere lijn trekt. Dit zien we als volgt terug: sturing dmv doelsubsidies, beperking autonomie van de schoolbesturen, de incidentele middelen nemen toe terwijl structurele middelen nodig zijn voor een meerjarig gezonde bedrijfsvoering.	H	M	· Gestructureerd volgen van dossiers op landelijk en gemeentelijk niveau. · Bestuurlijk handelen op sectorniveau (via VO Raad). · Doordacht koersvast eigen beleid neerzetten/uitvoeren. · Inspelen op politieke besluitvorming en op veranderingen in de maatschappij (public affairs)
18. Platleggen systemen door cybercriminaliteit	Het risico bestaat dat cybercriminelen toegang krijgen tot interne systemen met een gevolg op verstoring van de werkprocessen of het platleggen van systemen.	M	H	· Continue updaten van zowel technische als procesmatige maatregelen. · In beeld brengen van zwakke plekken middels een PENTest door ethisch hackers. · Plan van aanpak opstellen en uitvoeren n.a.v. PENTest door ethisch hackers.

7.4

CONTINUÏTEIT

A1 Kengetallen 2022,2023,2024,2025

Zie paragraaf 7.1

A2. Meerjarenbegroting 2022,2023,2024,2025

Zie paragraaf 7.2

B1. Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

In paragraaf 7.3 staat beschreven hoe het interne risicobeheersings-systeem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert. Daarbij wordt aangegeven welke resultaten hiermee zijn bereikt en welke aanpassingen we mogelijk doorvoeren in de komende jaren.

B2. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Zie paragraaf 7.3

B3. Rapportage toezichthoudend orgaan

Zie paragraaf 7.3

Quadraam is financieel gezond. Het positieve resultaat van 2022 komt ten gunste van het eigen vermogen. In de meerjarenbegroting zien we druk ontstaan op het rendement. De financiële gezondheid komt niet direct in gevaar maar het betekent wel dat we in 2023 plannen moeten maken om onze bedrijfsvoering aan te passen bij de beschikbare bekostiging.

In de tabel hieronder zijn alle indicatoren inclusief de streefwaarde van Quadraam en de signaleringswaarde van de Inspectie van het Onderwijs opgenomen.

Een toelichting per indicator:

- **De solvabiliteit** is goed. Quadraam kan aan haar langlopende verplichtingen voldoen.
- **De current ratio** is tot en met 2024 boven de 1,5 door de ontvangen middelen uit NPO. Na besteding van deze gereserveerde middelen neemt de liquiditeit af tot rond de 1. Quadraam heeft voldoende liquide middelen (inclusief de effectenportefeuille) om aan haar kortlopende verplichtingen te kunnen voldoen.
- **De huisvestingsratio** (het aandeel huisvestingskosten) ligt tussen de 6% en de 7%. We zien deze stijgen door de energielasten en stijgende onderhoudslasten. We blijven wel onder de eigen streefwaarde.
- **Weerstandsvermogen:** het vermogen om onverwachte tegenvallers op te vangen, ligt boven de streefwaarde tot en met 2025. Daarna zien we deze onder de streefwaarde komen. In 2023 beoordelen wat nodig is om dit te voorkomen.
- **De rentabiliteit** neemt de laatste jaren af. Door stijgende kosten en tekorten bij het samenwerkingsverband komt de rentabiliteit onder druk te staan. In 2023 starten we met diverse plannen om de bedrijfsvoering passend te krijgen bij de beschikbare bekostiging.

Ratio's		2023	2024	2025	2026	2027	Streefwaarde Quadraam	Signaleringswaarde Inspectie
Solvabiliteit 2	Relatie eigen vermogen en voorzieningen t.o.v. totaal vermogen	63%	59%	56%	54%	52%	>55%	<30%
Rentabiliteit, genormaliseerd	Relatie resultaat tot de totale baten	0,3%	0,1%	-0,1%	0,1%	0,1%	1,0%	N.v.t
Weerstandsvermogen	Relatie eigen vermogen tot de totale baten	34%	27%	22%	19%	16%	>20%	N.v.t
Liquiditeit / Current Ratio	Relatie kortlopende bezittingen(incl. effecten) t.o.v. kortlopende verplichtingen	1,9	1,5	1,2	1,1	1,0	>1,0	<0,75 en < € 100.000
Huisvestingsratio	Aandeel huisvestingslasten in totale lasten	6,3%	6,4%	6,9%	7,0%	7,0%	<8%	N.v.t

8

JAARREKENING

- 8.1 Balans (na resultaatverwerking) 94
- 8.2 Staat van baten en lasten (na resultaatverwerking) 95
- 8.3 Kasstroomoverzicht 99
- 8.4 Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022 101
- 8.5 Toelichting op de balans 114
- 8.6 Toelichting op de staat van baten en lasten 128
- 8.7 Model E: Verbonden partijen 134
- 8.8 WNT: Wet normering bezoldiging
topfunctionarissen 135
- 8.9 Overige gegevens 140
- 8.10 Controleverklaring 141

8.1

BALANS (NA RESULTAATVERWERKING)

(bedragen in €)		12/31/2022	12/31/2021
Activa			
(1.1)	Immateriële vaste activa	228.562	-
(1.2)	Materiële vaste activa	49.361.195	51.536.385
(1.3)	Financiële vaste activa	11.045.173	11.308.749
	<u>Totaal vaste activa</u>	<u>60.634.931</u>	<u>62.845.134</u>
(1.5)	Vorderingen	3.117.411	3.648.864
(1.7)	Liquide middelen	28.445.084	16.379.903
	<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>31.562.495</u>	<u>20.028.767</u>
Totaal activa		92.197.426	82.873.901
Passiva			
(2.1)	Eigen Vermogen	45.703.837	42.938.904
(2.2)	Voorzieningen	11.315.525	9.145.994
(2.3)	Langlopende schulden	12.015.000	12.348.750
(2.4)	Kortlopende schulden	23.163.063	18.440.253
Totaal passiva		92.197.425	82.873.901

8.2

STAAT VAN BATEN EN LASTEN (NA RESULTAATVERWERKING)

(bedragen in €)		Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Baten				
(3.1)	Rijksbijdragen	134.820.331	124.770.346	128.208.209
(3.2)	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.477.923	902.146	1.195.953
(3.5)	Overige baten	4.291.835	4.154.870	3.873.518
Totaal Baten		140.590.089	129.827.362	133.277.679
Lasten				
(4.1)	Personeelslasten	107.340.641	101.052.866	97.720.511
(4.2)	Afschrijvingen	4.720.339	4.933.922	4.909.831
(4.3)	Huisvestingslasten	7.670.757	6.986.348	6.989.418
(4.4)	Overige lasten	18.342.704	16.245.188	14.979.834
Totaal Lasten		138.074.441	129.218.324	124.599.595
Saldo Baten en Lasten		2.515.648	609.038	8.678.084
(5.0)	Financiële baten en lasten	249.284	-5.299	-22.249
Totaal resultaat		2.764.932	603.739	8.655.836

Genormaliseerd resultaat

Resultaat	2022			2021		
	Resultaat incl. mutaties bestemmingsreserves en vorming voorziening WGA	Begroot	Verschil	Resultaat incl. mutaties bestemmingsreserves	Begroot	Verschil
Exploitatieresultaat	2.764.932	-444.261	3.209.193	8.655.836	-1.222.515	9.878.351
Middelen onderwijsconvenant	1.205.669	1.215.000	-9.331	508.577	2.006.000	-1.497.423
Middelen subsidie nationaal programma onderwijs	-2.339.274	-1.212.000	-1.127.274	-7.290.834	-	-7.290.834
Middelen subsidie Extra Hulp voor de Klas	333.225	835.000	-501.775	-795.669	-	-795.669
Middelen subsidie Inhaal- en Ondersteuningsprogramma's	140.605	210.000	-69.395	-449.551	-	-449.551
Middelen CAO VO 2022	-2.087.958	-	-2.087.958	-	-	-
Vorming nieuwe voorziening WGA	852.365	-	852.365	-	-	-
Genormaliseerd resultaat	869.563	603.739	265.824	628.359	783.485	-155.126

Het exploitatieresultaat is gecorrigeerd voor bestede middelen vanuit de bestemmingsreserves Convenantsmiddelen, Extra Hulp voor de Klas (EHK) en Inhaal- en ondersteuningsprogramma's (IOP). Deze middelen zijn in eerdere jaren ontvangen. Tevens is het resultaat gecorrigeerd voor ontvangen/bestede middelen vanuit de subsidieregeling Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en niet-bestede middelen vanuit het onderhandelaarsakkoord cao vo 2022. Ten slotte is het exploitatieresultaat gecorrigeerd voor de lasten inzake de vorming van de voorziening WGA (werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten).

Convenantsmiddelen

In het convenant 'Extra geld voor werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel in het funderend onderwijs 2020-2021' van oktober 2019 is onder andere afgesproken dat voor investeringen in het voortgezet onderwijs € 150 miljoen extra beschikbaar komt in 2019. Hiervoor is de Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging PO en VO 2019 in het leven geroepen. In december 2019 hebben we een bedrag van circa € 2,0 miljoen ontvangen en als baat in de jaarrekening verwerkt. Bij de resultaatsbestemming van 2019 is ervoor gekozen om een bestemmingsreserve te vormen, zodat helder is dat aan de middelen een specifieke bestedingsmogelijkheid is gegeven. In 2022 heeft Quadraam € 1,2 miljoen van deze middelen aangewend.

Middelen NPO

Het NPO is een steunpakket om schade als gevolg van corona te herstellen. Voor deze gelden is de Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging uitvoering Nationaal Programma Onderwijs PO en VO in het leven geroepen. Quadraam heeft in 2021 uit hoofde van deze regeling een bedrag van € 9,4 miljoen ontvangen en als baat in de jaarrekening verwerkt. De hiervan niet-bestede middelen ad € 7,3 miljoen zijn in 2021 opgenomen als een bestemmingsreserve, zodat helder is dat aan de middelen een specifieke bestedingsmogelijkheid is gegeven. In 2022 hebben we vanuit het NPO een aanvullend bedrag ontvangen van € 9,8 miljoen en € 7,4 miljoen uitgegeven.

Middelen EHK

Het ministerie van OCW heeft ten behoeve van een tijdelijke capaciteitsverhoging de subsidieregeling Extra Hulp voor de Klas (EHK) opgesteld. Doel was de continuïteit van het onderwijs tijdens de coronapandemie te waarborgen. Hiervoor is landelijk een bedrag van € 450 miljoen beschikbaar gesteld. Quadraam heeft uit hoofde van deze subsidieregeling in 2021 € 1.5 miljoen ontvangen en daarvan € 704.331 besteed. Hiermee is voldaan aan de subsidievoorwaarden. De nog niet bestede middelen ad € 795.669 zijn in 2021 opgenomen als een bestemmingsreserve, zodat het nog niet aangewende deel van de subsidie besteed kan worden aan activiteiten die passen bij het doel van deze regeling. In 2022 heeft Quadraam € 333.225 van deze middelen aangewend.

Middelen IOP

Met de subsidie IOP kunnen onderwijsinstellingen extra begeleiding bieden aan leerlingen en studenten met een leerachterstand of studievertraging als gevolg van de coronapandemie. Uit hoofde van deze subsidieregeling

heeft Quadraam in 2020 en 2021 in totaal een bedrag van € 2,3 miljoen ontvangen en daarvan in totaal € 1,8 miljoen besteed. Hiermee is voldaan aan de subsidievoorwaarden. De nog niet bestede middelen ad € 449.551 zijn opgenomen als een bestemmingsreserve, zodat het nog niet aangewende deel van de subsidie besteed kan worden aan activiteiten die passen bij het doel van deze regeling. In 2022 heeft Quadraam € 140.605 van deze middelen aangewend.

Middelen cao vo 2022

In de cao vo 2022 zijn afspraken gemaakt over inzet van werkdrukgeden voor schooljaar 2022-2023. Quadraam heeft deze gelden ontvangen in 2022 en als baat verantwoord in de jaarrekening over 2022. Bij de resultaatsbestemming van 2022 is ervoor gekozen om de nog niet bestede middelen ad € 2,0 miljoen toe te voegen aan een bestemmingsreserve, zodat helder is dat deze middelen een specifiek bestedingsdoel hebben.

Voorziening WGA

Quadraam heeft een nieuwe voorziening gevormd inzake de WGA-lasten van de langdurig zieke ex-medewerkers ad € 852.365. In deze voorziening zijn de lasten opgenomen van de toekomstige WGA-lasten.

Genormaliseerd resultaat ten opzichte van begroting

Het genormaliseerd resultaat laat het beeld zien zonder de ontvangst en besteding van de volgende gelden: NPO, EHK, IOP, convenantsmiddelen, werkdrukgeden cao vo 2022 en vorming van de voorziening WGA. Het resultaat is positief, namelijk € 869.563. Dit is 0,6% van de totale baten. Begroot was een resultaat van € 603.739 (0,5% van de totale begrote baten). Hiermee komt het genormaliseerd resultaat € 265.824 boven de begroting uit.

Zowel de baten als de lasten zijn hoger dan begroot. Per saldo vallen de lasten ten opzichte van de begroting lager uit dan de baten opzichte van de begroting. Belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting worden hieronder toegelicht, gesorteerd op volgorde, zoals opgenomen in de staat van baten en lasten:

- De totale rijksbijdragen OCW zijn hoger, met name door indexaties van de onderwijsbekostiging en door hogere subsidiebedragen dan opgenomen in de begroting. Impact: € 10,0 miljoen hogere baten.
- De overige overheidsbijdragen en -subsidies zijn hoger, wat grotendeels wordt verklaard door de gemeentelijke bijdragen inzake het NPO. Impact: € 575.777 hogere baten.
- De overige baten zijn hoger, omdat enkele incidentele baten niet waren opgenomen in de begroting. Impact: € 136.965 hogere baten.
- De lonen en salarissen zijn hoger dan begroot, vooral vanwege inzet vanuit subsidiegelden en loonstijgingen voortkomend uit het onderhandelaarsakkoord cao vo 2022. Impact: € 3,7 miljoen hogere lasten.
- De overige personele lasten en uitkeringen zijn hoger dan begroot. Dit komt grotendeels door hogere dotatiekosten aan de personele voorzieningen en meer inhuur van extern personeel dan begroot. Impact: € 2,6 miljoen hogere lasten.
- De afschrijvingslasten zijn lager dan begroot, aangezien in 2022 minder investeringen zijn gedaan dan opgenomen in de begroting. Impact: € 213.582 lagere lasten.
- De huisvestingslasten zijn hoger dan begroot, vooral vanwege hogere huurlasten in Elst, hogere gemeentelijke heffingen inzake het pand aan de Metamorfosenallee 100 en hogere onderhoudslasten door meer storingsposten en meer kleine aanschaffingen huisvesting. Impact: € 684.408 aan hogere lasten.
- De overige lasten zijn hoger dan begroot, vooral vanwege hogere overdrachtsgelden gedetacheerde leerlingen inzake de subsidie nieuwkomers ad € 1,9 miljoen, een hogere dotatie aan de voorziening groot onderhoud ad € 343.000, hogere lasten inzake activiteiten voor leerlingen ad € 663.000 en hogere kosten inzake leerlingbegeleiding ad € 243.000. Er was daarentegen sprake van lagere kosten van inhuur van personeel vanuit subsidiegelden ad € 1,7 miljoen.

8.3

KASSTROOMOVERZICHT

(bedragen in €)	2022	2021
Saldo baten en lasten	2.515.648	8.678.084
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	4.720.339	4.909.831
Waardeveranderingen materiële vaste activa	-	13.084
Mutaties voorzieningen	2.494.171	198.806
Herwaardering effecten	-7.744	31.170
	7.206.766	5.152.891
Vorderingen (-/-)	561.103	219.965
Kortlopende schulden	4.722.810	1.271.102
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	5.283.914	1.491.067
Effecten	211.764	-342.125
	211.764	-342.125
Mutatie in werkkapitaal	5.495.678	1.148.942
Kasstroom uit bedrijfsoperaties:		
Ontvangen interest	22.908	54.881
Betaalde interest	-68.358	-75.263
	-45.451	-20.381

(bedragen in €)	2022	2021
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	15.172.640	14.959.536
Investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa (-/-)	-2.540.285	-2.912.940
Investerings in immateriële vaste activa (-/-)	-233.425	
Overige investeringen in FVA (-/-)	-	357
	-2.773.710	-2.912.583
Totaal kasstroom uit Investeringsactiviteiten	-2.773.710	-2.912.583
Financieringsactiviteiten		
Aflossing langlopende schulden (-/-)	-333.750	-333.750
	-333.750	-333.750
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-333.750	-333.750
Mutaties liquide middelen	12.065.181	11.713.202
Mutaties liquide middelen	12.065.181	
Beginstand 1-1-2022	16.379.903	
Eindstand 31-12-2022	28.445.084	
Mutatie LM Balans	12.065.181	
Mutatie LM Kasstroom	12.065.181	

8.4

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE JAARREKENING 2022

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

Stichting Quadraam (hierna: 'Quadraam') met statutaire zetel te Duiven, kantoorhoudende Saturnus 5, 6922 LX Duiven onder Kamer van Koophandel-nummer 41053607, stelt zich ten doel de behartiging en de bevordering van het voortgezet onderwijs aansluitend aan het basisonderwijs, in de regio's De Liemers, Overbetuwe en Arnhem.

Verbonden partijen

Als verbonden partijen worden alle rechtspersonen, natuurlijke rechtspersonen en andere maatschappijen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover die niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht. De verbonden partijen worden in Model E: 'Verbonden partijen' nader toegelicht.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek

2 BW, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) en de Beleidsregels toepassing WNT van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. De inschatting van Quadraam is dat er sprake is van continuïteit van de onderwijsactiviteiten. Quadraam is financieel gezond en heeft voldoende buffers en liquiditeit. De bekostiging van de overheid voor het onderwijs loopt door.

Vergelijking met voorgaande jaren

De waardering van activa, passiva en van de resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening, worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2022, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2022. De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De jaarrekening is opgesteld in hele euro's, de functionele valuta van de instelling. De algemene grondslag voor de waardering van activa en passiva, alsmede voor het bepalen van het resultaat, zijn de historische kosten. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderwijsorganisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke

verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Positieve resultaten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's zijn overgedragen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college van bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva, en van baten en lasten. De belangrijkste schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van immateriële en materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening voor groot
- onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor herziening gevolgen heeft. Indien voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in obligaties, debiteuren, overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, crediteuren en overige te betalen posten. Quadraam maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten) en houdt geen handelssportefeuille aan.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of nominale waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de staat van baten en lasten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Gekochte obligaties

Gekochte obligaties ten aanzien waarvan Quadraam de intentie heeft deze tot het einde van de looptijd aan te houden, en hiertoe ook in staat is, worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Gekochte obligaties die niet worden aangehouden tot het einde van de looptijd worden tevens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Vooruitbetaalde operational leasetermijnen

De vooruitbetaalde operational leasetermijnen worden gewaardeerd op kostprijs en hebben een looptijd gelijk aan de looptijd van de leasecontract. Het deel dat betrekking heeft op het lopende jaar wordt in de staat van baten en lasten verantwoord. Het deel dat betrekking heeft op het komende jaar wordt onder de kortlopende vorderingen verantwoord.

Vorderingen en schulden

Debiteuren, overige vorderingen, geldmiddelen, leningen, overige financieringsverplichtingen, crediteuren en overige te betalen posten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, dus rekening houdend met de tijdswaarden van geld,

verminderd met bijzondere waardevermindering. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Risico's financiële instrumenten

Quadraam maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten met markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen, heeft Quadraam een beleid en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van Quadraam te beperken.

Kredietrisico

Quadraam loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, debiteuren en overige vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico dat Quadraam loopt concentreert zich voornamelijk bestaande op debiteuren en overige vorderingen. Met de meeste tegenpartijen bestaat een lange relatie, zij hebben in het verleden aan hun betalingsverplichtingen voldaan.

Renterisico en kasstroomrisico

De organisatie loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en schulden en herfinanciering van bestaande financieringen. Voor vorderingen en schulden met variabel rentende renteafspraken loopt de organisatie risico ten aanzien van toekomstige kasstromen en met betrekking tot vast rentende leningen reële waarde risico.

Prijsrisico

Als gevolg van beleggingen in beursgenoteerde obligaties loopt de organisatie prijsrisico. Fluctuaties in de koers hebben een beperkte impact op het resultaat en op het eigen vermogen van Quadraam.

Liquiditeitsrisico

Quadraam bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet erop toe dat voor Quadraam steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar is.

Toelichting bij balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs bestaat uit de ontwikkelingskosten om de activa in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Uitgaven inzake softwareprojecten worden afgeschreven middels een afschrijvingspercentage van 25% per jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

Soort Materiële vaste activa	Afschrijvingstermijn
Grond	0%
Gebouwen	2,5%
Zonnepanelen /Led	4%
Verbouwingen	5%
Inventaris en apparatuur	10%
Netwerken, servers en smartboards	20%
Boeken	25%
ICT	25%
Wifi	33%

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Voor de uitgaven van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans. Zie hiervoor de grondslag onder het kopje 'Voorzieningen'. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Overgangsregeling voorziening groot onderhoud

Quadraam hanteert voor de voorziening groot onderhoud een methodiek waarbij de uitgaven over het gehele onderhoudsplan van de onderwijspannen worden bepaald en deze worden vervolgens gedeeld door de looptijd van het onderhoudsplan. Deze systematiek leidt ertoe dat er jaarlijks weliswaar een min of meer gelijkblijvende dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt gedaan, maar dat deze te laag of te hoog van omvang kan zijn in vergelijking met de RJ-methodiek. Er wordt namelijk beperkt rekening gehouden met individuele onderhoudscomponenten met onderhoudscycli die doorlopen tot na de periode van de huidige onderhoudsplanung. Quadraam maakt gebruik van de overgangsregeling. De tijdelijke regeling in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is van toepassing op besturen die voor verslagjaar 2017 een methode van kostenegalatie voor groot onderhoud hanteerden zoals hierboven beschreven.

Financiële vaste activa

De grondslagen voor overige financiële vaste activa, zijnde vorderingen en vooruitbetalingen op de operational leasetermijnen van de zonnepanelen met een looptijd langer dan één jaar, zijn opgenomen bij de grondslagen onder het kopje 'Financiële instrumenten'.

Vanaf 2019 zijn de effecten gerubriceerd van de vlottende activa naar de financiële vaste activa. De grondslagen voor de waardering van effecten zijn beschreven bij de grondslagen onder het kopje 'Financiële instrumenten'.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingsverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies.

In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waarde wijzigingen in de staat van baten en lasten of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de organisatie toekomend bedrag onder voorwaarden die de organisatie anders niet zou hebben overwogen of aanwijzingen dat een debiteur failliet zal gaan.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door Quadraam worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere

waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken. Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt Quadraam historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als Quadraam van oordeel is dat de huidige, economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren. Een bijzonder waardeverminderingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

Vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarden. Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van Quadraam, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de wettelijke reserves en de eventuele bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen gepresenteerd, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. De wettelijke reserve is onderdeel van het eigen vermogen, maar dient op grond van wet- en regelgeving aanwezig te zijn. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze verplichting zelf opheffen. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door

een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds. De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van Quadraam. Deze wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijke lasten (in geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht)'.

Voorzieningen

Voorzieningen worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. Indien het effect van de tijds waarde van geld materieel is, dient de voorziening te worden gewaardeerd tegen de contante waarde. Wanneer de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is, is het toegestaan om de verplichting tegen nominale waarde op te nemen.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorziening WGA

Quadraam heeft mede op advies van de accountant een nieuwe voorziening gevormd inzake de WGA- lasten van de langdurig zieke ex-medewerkers ad EUR 852.365. In de voorziening zijn de lasten opgenomen van de toekomstige WGA-lasten. Bij de berekening van de voorziening wordt een inschatting gemaakt voor het aantal jaren dat ex-medewerkers gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn en daardoor een WGA uitkering ontvangen.

Voorziening jubileumgratificatie

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileum-uitkeringen. In RJ 271.206 zijn concrete uitgangspunten beschreven om tot de beste schatting te komen voor de hoogte van de jubileumvoorziening. Hierbij is de voorziening bepaald op basis van het huidig personeelsbestand, de salariëring per medewerker, de ambtsjaren per medewerker, de blijfjaren per medewerker en een toekomstige loonontwikkeling. De voorziening wordt contant gemaakt tegen een rentepercentage van 2,8% op basis van het rendement op de 10-jarige staatsobligatie d.d. 01-01-2023.

Voorziening mobiliteit

De voorziening mobiliteit is gevormd voor het actief inzetten op mobiliteit van de bestaande formatie. De voorziening is bepaald op basis van een inschatting van de bedragen voor de vaststellingsovereenkomsten voor medewerkers waar gesprekken in het kader van mobiliteit mee hebben plaatsgevonden.

Voorziening sparen persoonlijk budget

In de CAO VO 2022 is vastgesteld dat iedere medewerker het recht heeft op een persoonlijk budget per jaar. Dit budget vormt onderdeel van het

Levensfase Bewust Personeelsbeleid. Met dit budget kan de medewerker keuzes maken die passen binnen de levensfase en die de persoonlijke situatie en duurzame inzetbaarheid van de medewerker vergroten. Ten opzichte van de CAO VO 2021 zijn er enkele zaken gewijzigd inzake het Levensfase Bewust Personeelsbeleid en schooljaar 2022-2023 wordt gezien als een overgangsjaar. Voor het overgangsjaar heeft de medewerker allereerst een basisbudget van 50 klokuren gekregen en heeft hiervoor in het voorjaar van 2022 een keuze gemaakt hoe dit budget ingezet dient te worden in het schooljaar 2022-2023. Voor de gespaarde uren is een voorziening gevormd. Tevens heeft de medewerker vanuit de CAO VO 2022 nog recht gekregen op een additionele 40 uur. 5/12 deel van voorgenoemde 40 uur is toegevoegd aan deze voorziening, omdat de besteding van dit budget nog niet bekend is.

De uren worden vermenigvuldigd met het uurtarief en een opslagpercentage. Het opslagpercentage wordt gebruikt om het interne uurtarief te verhogen, zodat dit vergelijkbaar is met een extern tarief. Wanneer medewerkers verlof opnemen is inhuur (met een extern tarief) in de meeste gevallen noodzakelijk.

Voorziening (Boven)Wettelijke Werkloosheidsuitkering

Medewerkers die werkloos worden, hebben meestal recht op een Werkloosheidsuitkering. Daarnaast komen zij onder voorwaarden in aanmerking voor een Bovenwettelijke Werkloosheidsuitkering. Werkgevers in de sector Onderwijs zijn verplicht eigenrisicodrager voor de Werkloosheidswet (WW).

Daarnaast betalen werkgevers ook mee aan de Bovenwettelijke Werkloosheidsuitkering (BWW). Bij de berekening van de voorziening wordt een inschatting gemaakt voor het aantal jaren dat ex-medewerkers met een bestaande werkloosheidsuitkering niet actief zijn op de arbeidsmarkt en daardoor een beroep zullen doen op een WW-uitkering of een BWW-uitkering.

Voorziening spaarverlof

In de CAO VO 2022 is afgesproken dat medewerkers met een vast dienstverband de mogelijkheid hebben om 60 uur te sparen per jaar, ongeacht de betrekkingsomvang. De medewerker werkt in het schooljaar dan 60 uur meer dan zijn betrekkingsomvang om deze uren op een later moment op te nemen. Voor de gespaarde uren is een voorziening opgenomen. Daarnaast zijn in deze voorziening goedgekeurde overuren opgenomen. De gespaarde uren worden vermenigvuldigd met het uurtarief en een opslagpercentage. Het opslagpercentage wordt gebruikt om het interne uurtarief te verhogen, zodat dit tarief vergelijkbaar is met een extern tarief. Wanneer medewerkers verlof opnemen is inhuur (met een extern tarief) in de meeste gevallen noodzakelijk.

Voorziening groot onderhoud

Voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen is het voor onderwijsinstellingen tot 1 januari 2024 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode

bestaat, voor zover deze methode reeds in 2017 werd toegepast en indien is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. Quadraam maakt, net als in 2021, gebruik van deze tijdelijke regeling.

De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag voor groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud. De inschatting van activiteiten groot onderhoud is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening. De voorziening groot onderhoud is bepaald op basis van de te verwachte onderhoudskosten voor de komende tien jaar.

Voorziening compensatie verlofuren tijdens zwangerschaps- en bevallingsverlof

In artikel 14.1 lid 7 CAO VO 2021 is opgenomen dat een docent die zwangerschaps- en/of bevallingsverlof heeft gedurende de zomervakantie, dit vakantieverlof op een later moment kan opnemen. Samenloop van andere schoolvakanties met zwangerschaps- en bevallingsverlof werd echter niet gecompenseerd. De Hoge Raad heeft op 6 november 2020 geoordeeld dat bovengenoemd artikel in strijd is met het verbod op discriminatie tussen mannen en vrouwen. Voor Quadraam betekent dit dat Quadraam als werkgever vanaf bovengenoemde datum alle vakanties moet compenseren. Hiervoor heeft Quadraam in 2020 een voorziening gevormd. Met terugwerkende kracht kunnen (ex-)medewerkers alsnog een claim indienen voor compensatie voor de ten onrechte niet genoten vakantiedagen. De verlofuren worden vermenigvuldigd met het uurtarief en een opslagpercentage. Het opslagpercentage wordt gebruikt om het interne uurtarief te

verhogen, zodat dit tarief vergelijkbaar is met een extern tarief. Wanneer medewerkers verlof opnemen is inhuur (met een extern tarief) in de meeste gevallen noodzakelijk.

Voorziening Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)

Per 1 januari 2020 is de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) in werking getreden, waardoor medewerkers met arbeidscontracten voor bepaalde tijd die niet worden verlengd, recht kunnen hebben op een transitievergoeding. Standaard krijgen alle nieuwe medewerkers een tijdelijk arbeidscontract bij aanvang van hun indiensttreding, maar het personeelsbeleid van Quadraam is erop gericht om dit na de eerste periode om te zetten in een vast dienstverband, ook gelet op het lerarentekort. Tevens heeft Quadraam geconstateerd dat het slechts om een gering bedrag gaat als er een voorziening gevormd zou worden, derhalve heeft Quadraam besloten om geen voorziening voor deze verplichting te vormen.

Langlopende schulden

De waardering van langlopende schulden is toegelicht onder het kopje 'Financiële instrumenten'.

Kortlopende schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa. Schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen, waaronder de (geoordeelde) subsidies OCW en nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede

gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Positieve resultaten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze baten betrekking hebben op een specifiek doel dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de personele en materiële exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW. De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft (in het jaar van toewijzing) volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Niet-geoormerkte OCW-subsidies (subsidies die volledig vrij besteedbaar zijn) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (G1-doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekening-clausule heeft) worden naar rato van de voortgang (%) van de gesubsidieerde activiteiten verwerkt in de staat van baten en lasten. De subsidies waarvoor per balansdatum nog niet (alle) activiteiten (prestaties) zijn verricht, worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen.

Geoormerkte OCW-subsidies (G2-doelsubsidies met verrekening-clausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de werkelijke subsidiabele lasten komen (naar rato van de aan het verslagjaar toe te rekenen werkelijke subsidiabele uitgaven). Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen. Niet-bestede middelen worden verantwoord als schuld aan het Ministerie van OCW onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn (subsidietijdvak) is verlopen.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder verhuur) worden

toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat regulier onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het jaar zijn gespreid.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door Quadraam. Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van bonusbetalingen worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd.

Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Pensioenen

De voor het onderwijs van toepassing zijnde pensioenvoorziening is ondergebracht bij het ABP. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. De actuele dekkingsgraad van het ABP bedraagt per 31 december 2022 110,9%.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de staat van baten en lasten, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Vreemde valuta

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Kosten en opbrengsten worden omgerekend tegen koers op transactiedatum.

Leasing

Quadraam kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten.

Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten worden geclassificeerd als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Financiële leases

Als Quadraam optreedt als lessee in een financiële lease, wordt het leaseobject (en de daarmee samenhangende verplichting) bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waardes worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject. De grondslagen voor de vervolgwaardering van het leaseobject zijn beschreven onder het kopje 'Materiële vaste activa'. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat Quadraam eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object. De minimale leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend aan elke periode dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende netto-verplichting met

betrekking tot de financiële lease. Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Operationele leases

Als Quadraam optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het lease-object niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van financial leasing zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

8.5

TOELICHTING OP DE BALANS

In deze paragraaf verduidelijken we de balanspost via een toelichting. Deze omvat een verdiepende cijfermatige specificatie, indien deze een beter beeld schetst van de balanspost. Verder geven we een tekstuele toelichting als de afwijking ten opzichte van de begroting en/of de realisatie van 2021 groter is dan 10% of kleiner dan -10%. Achtereenvolgens behandelen we de balansposten, zoals die zijn weergegeven in de balans. Rubrieken worden alleen weergegeven indien er een bedrag aan gekoppeld is.

Activa

(1.1) Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

Verloopoverzicht	Kosten van ontwikkeling	Totaal
Stand per 1 januari 2022		
Aanschafwaarde	-	-
Cumulatieve afschrijving	-	-
Boekwaarde	-	-
Conversie		
Investerings	233.425	233.425
Afschrijvingen	4.863	4.863

Verloopoverzicht	Kosten van ontwikkeling	Totaal
Totaal mutaties	228.562	228.562
Stand per 31 december 2022		
Aanschafwaarde	233.425	233.425
Cumulatieve afschrijving	4.863	4.863
Boekwaarde	228.562	228.562

In 2022 heeft Quadraam twee softwareprojecten verricht en voltooid. De uitgaven in de ontwikkelingsfase van deze softwareprojecten zijn opgenomen onder de immateriële vaste activa.

(1.2) Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

Verloopoverzicht	1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.2.4 In uitvoering en vooruit-betalingen	Totaal
Stand per 1 januari 2022				
Aanschafwaarde	59.189.897	30.976.784	16.194	90.182.876
Cumulatieve afschrijving	16.763.937	21.882.554	-	38.646.491
Boekwaarde	42.425.959	9.094.231	16.194	51.536.385
Conversie				
Investerings	674.592	1.847.672	18.021	2.540.285
Ingebruikname	3.580	12.614	-16.194	-
Afschrijvingen	1.810.583	2.904.893	-	4.715.476
Totaal mutaties	-1.132.411	-1.044.607	1.826	-2.175.191
Stand per 31 december 2022				
Aanschafwaarde	59.868.069	32.837.071	18.021	92.723.161
Cumulatieve afschrijving	18.574.520	24.787.447	-	43.361.967
Boekwaarde	41.293.548	8.049.624	18.021	49.361.194

De WOZ-waarde van de gebouwen en terreinen in eigendom bedraagt € 14,8 miljoen (peildatum 1 januari 2021). De verzekerde waarde van de gebouwen per 1 januari 2022 bedraagt € 28,9 miljoen.

(1.3) Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

Verloopoverzicht	1.3.2.Obligaties	1.3.2.Obligaties	1.3.7 Overige vorderingen	Totaal
	Staats obligaties	Overige obligaties	Zonnepanelen Lease	
Stand per 1 januari 2022				
Boekwaarde	3.760.614	6.968.687	579.448	11.308.749
Mutaties 2022				
Investerings	195.980	-	-	195.980
Desinvestering	-	-407.744	-	-407.744
Herwaardering	-6.128	-16.033	-	-22.161
Vrijval vooruitbetaalde termijnen	-	-	-29.650	-29.650
Totaal mutaties	189.852	-423.777	-29.650	-263.575
Stand per 31 december 2022				
Boekwaarde	3.950.466	6.544.909	549.798	11.045.173

Effecten

Sinds het boekjaar worden de effecten als financieel vast actief aangemerkt. De effecten worden gepresenteerd onder de financiële vaste activa, zie rubriek 1.3.2 Obligaties.

Overige vorderingen

Onder de overige vorderingen zijn vooruitbetaalde leasetermijnen voor de lease van zonnepanelen opgenomen. De vordering loopt af na een periode van 25 jaar, gelijk aan de looptijd van het leasecontract.

(1.5) Vorderingen

(bedragen in €)		12/31/2022	12/31/2021
1.5.1	Debiteuren	981.548	1.075.632
1.5.6	Overige overheden	378.922	618.870
1.5.7	Overige vorderingen	571.634	887.011
1.5.8	Overlopende activa	1.224.943	1.101.923
1.5.9	Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	-39.637	-34.572
Totaal 1.5 Vorderingen		3.117.411	3.648.864

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

Overige overheden

Onder de overige overheden zijn vorderingen opgenomen op gemeenten ad € 242.109. Daarnaast is er een vordering vanuit de subsidieregeling Europees Sociaal Fonds (ESF) en React-EU ad € 136.813 voor gemaakte kosten in schooljaar 2021-2022.

Overige vorderingen

Onder de overige vorderingen zijn posten opgenomen die Quadraam nog dient te ontvangen, maar die wel betrekking hebben op het boekjaar 2022. Hierin zijn onder andere opgenomen: de vordering inzake nog terug te ontvangen btw uit de jaren 2016-2021 ad € 166.749; de nog te verzenden verkoopfacturen ad € 94.060; betaalde waarborgsommen ad € 57.000; de te vorderen rente ad € 49.425 en een vordering op het UWV inzake compensatie voor betaalde transitievergoedingen ad € 40.488.

Overlopende activa

De overlopende activa bestaat grotendeels uit vooruitbetaalde inkoopfacturen die betrekking hebben op 2023 en daaropvolgende jaren.

AF: voorzieningen wegens oninbaarheid

Dit betreft een voorziening dubieuze debiteuren. Eind 2022 bedraagt de voorziening € 39.637. In 2021 heeft in verband met een betaling een onttrekking plaatsgevonden voor een bedrag van € 1.600. Daarnaast heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 6.664.

(1.7) Liquide middelen

(bedragen in €)		31-12-2022	31-12-2021
1.7.1	Kasmiddelen	516	187
1.7.2	Tegoeden op bankrekeningen	28.059.068	16.276.187
1.7.4	Overige liquide middelen	385.500	103.529
Totaal 1.7 Liquide middelen		28.445.084	16.379.903

Alle liquide middelen staan ter directe beschikking van Quadraam.

Onder 'overige liquide middelen' valt de bankrekening behorende bij de beleggingsrekening.

Kasmiddelen

De kasmiddelen betreffen incidentele contante ontvangsten die door de scholen nog moeten worden afgestort bij de bank.

Tegoeden op bankrekeningen

De toename hangt hoofdzakelijk samen met vooruitontvangen middelen in 2022 die niet volledig zijn besteed. De besteding hiervan zal plaatsvinden in de komende jaren. De toename komt tevens doordat Quadraam in 2022 significant minder heeft geïnvesteerd dan begroot. De resterende toename vloeit voort uit de bedrijfsactiviteiten.

Passiva

(2.1) Eigen vermogen

(bedragen in €)		Stand per 1-1-2022	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2022
2.1.1	Algemene reserve	32.825.503	17.198	-224.511	32.618.190
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	10.113.401	2.747.734	-4.051	12.857.084
2.1.3	Wettelijke reserve immateriële vaste activa	-	-	228.562	228.562
Totaal 2.1 Eigen Vermogen		42.938.904	2.764.932	-	45.703.837

De bestemmingsreserve is als volgt verdeeld:

Bestemmingsreserves

(bedragen in €)	Stand per 1-1-2022	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2022
Bestemmingsreserve BAPO	80.354	-	-80.354	-
Bestemmingsreserve bekostiging OCW (onderwijsconvenant)	1.496.993	-1.205.669	-75.015	216.309
Bestemmingsreserve bekostiging OCW (Nationaal Programma Onderwijs)	7.290.834	2.339.274	-	9.630.108
Bestemmingsreserve subsidie Extra hulp voor de klas	795.669	-333.225	-362.673	99.772
Bestemmingsreserve subsidie Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	449.551	-140.605	-236.009	72.937
Bestemmingsreserve CAO VO 2022	-	2.087.958	-	2.087.958
Bestemmingsreserve Strategie Arnhem-Noord en Arnhem-Zuid	-	-	750.000	750.000
Totaal 2.1.2 Bestemmingsreserve	10.113.401	2.747.734	-4.051	12.857.084

Bestemmingsreserve BAPO

Medewerkers hadden de mogelijkheid om uren op te nemen met gedeeltelijke doorbetaling van de werkgever bij een leeftijd van 52 jaar en minimaal vijf dienstjaren binnen het onderwijs. De mogelijkheid om zogenoemde 'BAPO-uren' (Bevordering Arbeidsparticipatie Ouderen) te sparen, is per 1 augustus 2009 komen te vervallen in de cao. Op dat moment is een bestemmingsreserve gevormd voor de gespaarde BAPO-uren van vóór 1 augustus 2009. Gezien de geringe omvang van deze bestemmingsreserve is in 2022 de bestemmingsreserve BAPO vrijgevalle ten gunste van de algemene reserve.

Bestemmingsreserve OCW (convenantsmiddelen)

In het convenant Extra geld voor werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel in het funderend onderwijs 2020-2021 van oktober 2019 is onder andere afgesproken dat voor investeringen in het vo € 150 miljoen extra beschikbaar kwam in 2019. Hiervoor is de Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging PO en VO 2019 in het leven geroepen. In december 2019 ontving Quadraam een bedrag van circa € 2,0 miljoen, dat als baat in de jaarrekening is verwerkt. Bij de resultaatsbestemming van 2019 hebben we ervoor gekozen om een bestemmingsreserve te vormen, zodat helder is dat aan de middelen een specifieke bestedingsmogelijkheid is gegeven. In 2022 heeft Quadraam € 1,2 miljoen van deze middelen aangewend. Eind 2022 staat er nog een gering bedrag in de bestemmingsreserve; deze middelen zullen worden besteed in 2023.

Middelen NPO

Het NPO is een steunpakket om schade als gevolg van corona te herstellen. Voor deze gelden is de Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging uitvoering Nationaal Programma Onderwijs PO en VO in het leven geroepen. Quadraam heeft in 2021 uit hoofde van deze regeling een bedrag van € 9,4 miljoen ontvangen en als baat in de jaarrekening verwerkt. De hiervan niet bestede middelen ad € 7,3 miljoen zijn in 2021 opgenomen als een bestemmingsreserve, zodat helder is dat aan de middelen een specifieke bestedingsmogelijkheid is gegeven. In 2022 hebben we vanuit het NPO een aanvullend bedrag ontvangen van € 9,8 miljoen en € 7,4 miljoen uitgegeven.

Middelen EHK

Het ministerie van OCW heeft ten behoeve van een tijdelijke capaciteitsverhoging de subsidieregeling 'Extra Hulp voor de Klas' opgesteld. Doel was de continuïteit van het onderwijs tijdens de coronapandemie te waarborgen. Hiervoor is landelijk een bedrag van € 450 miljoen beschikbaar gesteld. Quadraam heeft uit hoofde van deze subsidieregeling in 2021 € 1,5 miljoen ontvangen en daarvan € 704.331 besteed. Hiermee is voldaan aan de subsidievoorwaarden. De nog niet bestede middelen ad € 795.669 zijn in 2021 opgenomen als een bestemmingsreserve, zodat het nog niet aangewende deel van de subsidie besteed kan worden aan activiteiten die passen bij het doel van deze regeling. In 2022 heeft Quadraam € 333.225 van deze middelen aangewend. Eind 2022 staat er nog een gering bedrag in de bestemmingsreserve; deze middelen zullen worden besteed in 2023.

Middelen IOP

Met de subsidie IOP kunnen onderwijsinstellingen extra begeleiding bieden aan leerlingen en studenten met een leerachterstand of studievertraging. Hierbij gaat het om achterstanden vanwege de coronapandemie. Uit hoofde van deze subsidieregeling heeft Quadraam in 2020 en 2021 in totaal een bedrag van € 2,3 miljoen ontvangen en daarvan in totaal € 1,8 miljoen besteed. Hiermee is voldaan aan de subsidievoorwaarden. De nog niet bestede middelen ad € 449.551 zijn opgenomen als een bestemmingsreserve, zodat het nog niet aangewende deel van de subsidie besteed kan worden aan activiteiten die passen bij het doel van deze regeling. In 2022 heeft Quadraam € 140.605 van deze middelen aangewend. Eind 2022 staat er nog een gering bedrag in de bestemmingsreserve; deze middelen zullen worden besteed in 2023.

Middelen cao vo 2022

In de cao vo 2022 zijn afspraken gemaakt over inzet van werkdrukgeden voor schooljaar 2022-2023. Quadraam heeft deze gelden ontvangen in 2022 en als baat verantwoord in de jaarrekening over 2022. Bij de resultaatsbestemming van 2022 is ervoor gekozen om de nog niet bestede middelen ad € 2,0 miljoen toe te voegen aan een bestemmingsreserve, zodat helder is dat deze middelen een specifiek bestedingsdoel hebben.

Strategieën Arnhem-Noord en Arnhem-Zuid

De leerlingendaling op het vmbo, de praktijkscholen en in de regio Arnhem-Noord vraagt extra aandacht. Om de totale bedrijfsvoering en de financiële gezondheid te kunnen waarborgen, start Quadraam een onderzoek. Hiervoor oormerken we middelen vanuit de algemene reserve ad € 750.000 met een jaarlijkse besteding van € 250.000, startend in 2023.

(2.2) Voorzieningen

(bedragen in €)	2.2.1 Personeelsvoorzieningen							2.2.3 Overige voorzieningen	otaal 2.2 Voorzieningen
	Voorziening jubileum-gratificatie	Voorziening mobiliteit	Voorziening sparen persoonlijk budget	Voorziening BWW	Voorziening spaarverlof	Voorziening compensatie verlofuren	Voorziening WGA	Voorziening groot onderhoud	
Stand per 1-1-2022	899.843	88.981	4.513.301	336.554	1.117.456	186.616	-	2.003.242	9.145.994
Dotaties	488.254	-	2.428.126	255.752	80.357	-	852.365	1.074.963	5.179.815
Onttrekkingen	66.624	88.981	808.070	300.790	307.536	6.342	-	1.087.101	2.665.444
Vrijval	-	-	-	19.846	-	354	-	-	20.200
Oprenting en/of verandering disconteringsvoet	-324.640	-	-	-	-	-	-	-	-324.640
Stand per 31-12-2022	996.832	-	6.133.357	271.670	890.277	179.920	852.365	1.991.103	11.315.525
Kortlopend deel < 1 jaar	124.286	-	382.500	271.670	120.000	179.920	397.479	463.882	1.939.737
Langlopend deel > 1 jaar	872.546	-	5.750.857	-	770.277	-	454.885	1.527.222	9.375.787

De voorziening jubileumgratificatie is contant gemaakt conform het model van de VO-raad tegen een rentevoet van 2,8%. De overige voorzieningen zijn gewaardeerd op nominale waarde.

Voorziening jubileumgratificatie

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband. De voorziening is grotendeels langlopend.

Voorziening mobiliteit

Deze geheel kortlopende voorziening is gevormd om de mobiliteit binnen de bestaande formatie te versterken. Na gesprekken met medewerkers over dit onderwerp zijn de bedragen voor de vaststellingsovereenkomsten geschat; deze schattingen vormden de basis voor de hoogte van de voorziening.

Voorziening sparen persoonlijk budget

In de cao vo 2022 is vastgesteld dat iedere medewerker recht heeft op een persoonlijk budget per jaar. Dit budget vormt onderdeel van het Levensfase Bewust Personeelsbeleid. Hiermee kan de medewerker keuzes maken die passen bij diens levensfase, die de persoonlijke situatie verbeteren en duurzame inzetbaarheid vergroten. Ten opzichte van de cao vo 2021 zijn op dit vlak enkele zaken gewijzigd; schooljaar 2022-2023 wordt beschouwd als overgangsjaar. Voor dit overgangsjaar kreeg elke medewerker allereerst een basisbudget van 50 klokuren; elk individu koos in het voorjaar van 2022 hoe dit budget ingezet zou gaan worden in schooljaar 2022-2023. Voor de gespaarde uren is een voorziening gevormd. Tevens kreeg elke medewerker vanuit de cao vo 2022 recht op een additionele 40 uur, waarvan 5/12 deel is toegevoegd aan de voorziening, omdat de besteding van het budget nog niet bekend is. De voorziening is voor een deel kortlopend en voor een deel langlopend.

Voorziening (boven)wettelijke werkloosheidsuitkering

De voorziening is gevormd voor een bijdrage vanuit Quadraam aan de (boven)wettelijke werkloosheidsuitkering. De voorziening is voor een deel kortlopend en voor een deel langlopend.

Voorziening spaarverlof

De voorziening spaarverlof heeft betrekking op de niet-opgenomen verlofuren van medewerkers en is grotendeels langlopend.

Voorziening compensatie verlofuren zwangerschaps- en bevallingsverlof

Deze voorziening is gevormd voor de compensatie verlofuren tijdens zwangerschaps- en bevallingsverlof. De voorziening is geheel kortlopend.

Voorziening WGA

Quadraam heeft een nieuwe voorziening gevormd inzake de WGA-lasten van de langdurig zieke ex-medewerkers. In de voorziening zijn de lasten opgenomen van de toekomstige WGA-lasten. De voorziening is voor een deel kortlopend en voor een deel langlopend.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud houdt verband met toekomstig groot onderhoud aan de panden en installaties. De voorziening is voor een deel kortlopend en voor een deel langlopend.

(2.3) Langlopende schulden

(bedragen in €)	2.3.3 Kredietinstellingen	Totaal 2.3 Langlopende schulden
Stand per 1-1-2022	12.682.500	12.682.500
Aangegane leningen	-	-
Aflossingen	333.750	333.750
Stand per 31-12-2022	12.348.750	12.348.750
Kortlopend deel <1 jaar	333.750	333.750
Looptijd > 1 jaar	12.015.000	12.015.000
Rentevoet	0,52%	0,52%

Langlopende schulden kredietinstellingen

In 2019 is een langlopende lening afgesloten bij de BNG Bank van € 13,35 miljoen voor de (gedeeltelijke) financiering van de nieuwbouw van het Lorentz Lyceum. De looptijd van de lening bedraagt 40 jaar en 223 dagen met ingang van 22 mei 2019. De rente bedraagt 0,52% per jaar en staat vast tot 31 december 2026. De aflossing bedraagt € 83.437 per kwartaal en startte in 2020. De gemeente Arnhem staat garant voor deze lening (akte van borgtocht) voor een bedrag van € 13,35 miljoen, vermeerderd met boeten, kosten en renten.

(2.4) Kortlopende schulden

(bedragen in €)	12/31/2022	12/31/2021
2.4.3 Crediteuren	1.675.853	2.059.445
2.4.4 OCW	92.150	70.418
2.4.7 Belastingen en premies soc. verzekeringen	5.162.613	4.505.478
2.4.8 Schulden ter zake van pensioenen	1.413.848	1.389.354
2.4.9 Overige kortlopende schulden	22.264	22.289
2.4.10 Overlopende passiva	7.573.344	7.255.715
2.4.11 Vooruitontvangen subsidies OCW	6.889.243	2.803.802
2.4.12 Kortlopend deel langlopende BNG-lening	333.750	333.750
Totaal 2.4 Kortlopende schulden	23.163.063	18.440.253

Crediteuren

Het crediteurensaldo is eind 2022 afgenomen. Eind december 2022 stonden er namelijk minder inkoopfacturen op de openstaande postenlijst dan in december 2021.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn ofwel verplichtingen die gedurende het jaar 2022 zijn opgebouwd en pas in 2023 worden betaald ofwel bedragen die vooruitontvangen zijn en waarvoor de prestaties pas in 2023 of in een van de daaropvolgende jaren worden verricht.

Vooruitontvangen subsidies OCW

Het saldo van vooruitontvangen subsidies OCW is hoger dan in 2021. In 2022 bestaat deze post grotendeels uit het vooruitontvangen bedrag inzake de subsidieregeling verbetering basisvaardigheden ad € 3,5 miljoen en de subsidieregeling Sterk Techniekonderwijs (STO) ad € 2,5 miljoen.

De tabel hieronder specificeert de twee meest omvangrijke rubrieken uit bovenstaand overzicht (2.4).

(bedragen in €)		12/31/2022	12/31/2021
2.4.7.1	Loonheffing	3.817.458	3.273.935
2.4.7.3	Premies sociale verzekeringen	1.345.155	1.231.543
Totaal 2.4.7 Belastingen en premies soc. verzekeringen		5.162.613	4.505.478

(bedragen in €)		12/31/2022	12/31/2021
2.4.10.4	Vooruitontvangen termijnen	1.818.371	1.602.016
2.4.10.5	Vakantiegeld- en dagen	3.008.450	2.809.816
2.4.10.6	Accountants- en administratiekosten	54.204	38.366
2.4.10.8	Overige	2.692.319	2.805.517
Totaal 2.4.10 Overlopende passiva		7.573.344	7.255.715

Model G (Geormerkte subsidies)

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt			
Omschrijving	Toewijzing/Kenmerk	Datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Subsidie Vrijroosteren Leraren 2017-2019 13554	VRL17010	31.08.2017	Ja
Subsidie voor studieverlof 19/20	1007485	20.09.2019	Nee
Subsidie voor studieverlof 19/20	1007884	20.09.2019	Nee
Subsidie voor studieverlof 20/21	1091489	20.09.2020	Nee
Subsidie voor studieverlof 20/21	1091741	20.09.2020	Nee
Subsidie voor studieverlof 21/22	1165049	20.08.2021	Ja
Subsidie voor studieverlof 21/22	1177133	21.09.2021	Ja
Subsidie voor studieverlof 21/22	1165092	20.08.2021	Ja
Subsidie voor studieverlof 21/22	1177366	21.09.2021	Ja
Subsidie voor studieverlof 21/22	1165921	20.08.2021	Ja
Subsidie voor studieverlof 21/22	1177504	21.09.2021	Ja
Subsidie voor studieverlof 22/23	1278256	23.08.2022	Nee
Subsidie voor studieverlof 22/23	1285801	23.11.2022	Nee
Subsidie voor studieverlof 22/23	1278381	23.08.2022	Nee
Subsidie voor studieverlof 21/22	1211712	23.02.2022	Ja
Subsidie voor studieverlof 22/23	1277766	23.08.2022	Nee
Subsidie voor studieverlof 21/22	1211738	23.02.2022	Ja
Subsidie voor studieverlof 22/23	1278401	23.08.2022	Nee
Subsidie voor studieverlof 22/23	1281777	21.10.2022	Nee

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing/Kenmerk	Datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Subsidie voor studieverlof 22/23	1278724	23.08.2022	Nee
Studieverlof	1166205	20.08.2021	Ja
Subsidie voor studieverlof	1123216	20.02.2021	Ja
Subsidie zij-instroom	1189690	22.12.2021	Nee
Subsidie zij-instroom	1189649	22.12.2021	Nee
Subsidie zij-instroom	1180655	20.10.2021	Nee
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 03RR	1183854	22.11.2021	Ja
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 05FF	1183853	22.11.2021	Ja
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 03RR	1284227	23.11.2022	Nee
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 05FF	1284224	23.11.2022	Nee
Subsidieregeling Schoolkracht	SK20-05FF	21.05.2021	Nee
Subsidieregeling Schoolkracht	SK20-12NW	21.05.2021	Nee
Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden	VBV22-VO-5174	11.11.2022	Nee
Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden	VBV22-VO-4195	11.11.2022	Nee
Subsidieregeling Capaciteitentesten	CAP22-13554	29.03.2022	Ja
Subsidieregeling Heterogene brugklassen 16SK01	SHB210049	08.02.2022	Nee
Subsidieregeling Heterogene brugklassen 03RR00	SHB210099	08.02.2022	Nee
Subsidieregeling Heterogene brugklassen 05FF00	SHB210130	08.02.2022	Nee
Subsidieregeling structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo 2021-2023	VOZ22030	27.05.2022	Nee
Subsidieregeling structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo 2021-2023	VOZ21140	09.06.2021	Ja
Subsidie Doorstroomprogramma PO-VO	POVO21175	21.07.2021	Ja

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar									
Omschrijving	Toewijzing/ Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Saldo per 31 december verslagjaar
Subsidie Sterk techniek onderwijs STO19055HH	STO19055HH	11.06.2020	1.850.000	1.008.696	768.464	240.232,35	419.565,20	408.745,61	251.051,94
Subsidie Sterk techniek onderwijs STO19061HH	STO19061HH	11.06.2020	6.216.500	3.389.490	1.514.068	1.875.422,22	1.409.852,46	967.111,22	2.318.163,46
Subsidie Subsidieregeling incidentele middelen leerlingen- daling vo 2020	IML21036	31.08.2021	697.846	139.569	-	139.569,20	139.569,20	72.504,72	206.633,68
Totaal			8.764.346	4.537.756	2.282.532	2.255.223,77	1.968.986,86	1.448.361,55	2.775.849,08

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Leasing

Leasing	Looptijd korter dan 1 jaar	Looptijd > 1 jaar < 5 jaar	Looptijd > 5 jaar
Autoleasing : Wassink	2.504	-	-
Kluisjes: Noki Lock	94.116	376.465	90.095
IT hardware: Econocom	25.656	19.259	-
Zonnepanelen: Slim Opgewekt duurzaamheidsfonds B.V.	297.405	1.189.619	4.758.477
Totaal	419.681	1.585.343	4.848.572

Aanbestedingscontracten

Quadraam heeft diverse contracten afgesloten waaruit een afnameverplichting voortvloeit. Hieronder een overzicht van deze contracten.

Contracten	12/31/2022
Looptijd korter dan 1 jaar	5.344.370
Looptijd langer dan 1 jaar en korter dan 5 jaar	2.728.154
Looptijd langer dan 5 jaar	840.670
Totaal	8.913.194

Dienst	Looptijd t/m	Contractwaarde totale looptijd
Beheersdienstverlening BI	3/31/2023	3.401
Licentieovereenkomst Adobe	5/27/2023	12.403
Examendienst	7/31/2023	21.182
Serverbeheer	7/31/2023	25.248
Netwerkbeheer	7/31/2023	71.685
Skilled Servicedesk	7/31/2023	85.300
Huurovereenkomst grond t.b.v. tijd. noodlok. Lyceum Elst V.O.F. Westeraam II	7/31/2023	35.773
Beheer en onderhoud camera's	8/31/2023	22.814
Schoolloket	10/31/2023	31.630
Accountancydiensten	12/31/2023	78.091
Levering gas	12/31/2023	288.306
Levering elektriciteit	12/31/2023	416.320
Verzuimdienstverlening	12/31/2023	232.692
Sanitaire voorzieningen	1/31/2024	168.861
Reguliere schoonmaak perceel 3	1/31/2024	913.134
Reguliere schoonmaak perceel 1 en 2	1/31/2024	1.458.900
Begrotingstool Capisci	5/31/2024	46.945
Licentiekosten SOMtoday ELO	8/31/2024	142.558
Licentiekosten LAS	8/31/2024	247.988
Werkplekbeheer	9/30/2024	261.317
IDM IAM	9/30/2024	257.107
Wifi as a Service	10/31/2024	360.661

Dienst	Looptijd t/m	Contractwaarde totale looptijd
Huur Utrechtseweg 72a	12/31/2024	82.881
Beheer en Onderhoud E&W	12/31/2024	482.741
Beheer en Onderhoud E&W	12/31/2024	408.173
Raamovereenkomst onderhoud brandmeldinstallaties, inbraakinstallaties en meldkamer VDP Quadraam	12/31/2024	56.247
Switches	11/20/2025	18.345
Licentieovereenkomst Microsoft	12/31/2026	575.793
Beheer elektrameter en meetdiensten	1/31/2029	182.814
Huur transformator	1/31/2029	179.762
Netbeheer gas	12/31/2031	370.207
Netbeheer elektriciteit	12/31/2031	1.373.917
		8.913.194

Garantstelling gemeente Arnhem

De gemeente Arnhem staat borg voor de financiering bij de BNG Bank ten behoeve van de nieuwbouw van het Lorentz Lyceum. De nieuwbouw is gestart in 2019 en afgerond in 2020. De gemeente Arnhem neemt de vraag van Quadraam (vervangende nieuwbouw voor het Lorentz Lyceum) mee bij het opstellen van een nieuw Integraal Huisvestingsplan (IHP), waarbij de toekenning uiterlijk in 2026 wordt geëffectueerd. Op moment van toekenning vervalt de garantstelling.

Verpanding Rabobank

In 2021 heeft Quadraam samengewerkt met de Rabobank ten behoeve van Rabobank Trade-tests. Ten behoeve van het uitvoeren van deze tests zijn twee bankrekeningen geopend. Gedurende deze tests zijn alle bedragen weer tegengeboekt. Beide bankrekeningen zijn inmiddels gesloten.

8.6

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten

(3.1) Rijksbijdragen

(bedragen in €)		Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	112.454.928	101.078.347	109.769.198
3.1.2	Overige subsidies OCW	14.621.238	16.106.780	10.710.981
3.1.4	Ontvangen doorbetalin- gen rijksbijdrage SWV	7.744.165	7.585.219	7.728.030
Totaal 3.1 Rijksbijdragen		134.820.331	124.770.346	128.208.209

Rijksbijdragen OCW

In 2022 zijn de rijksbijdragen OCW ad € 11,4 miljoen hoger dan de begroting. Dit komt grotendeels doordat Quadraam in 2022 een bedrag ad € 9,7 miljoen heeft ontvangen uit de Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging uitvoering Nationaal Programma Onderwijs PO en VO. Daarnaast is de basisbekostiging VO verhoogd met 3,29% op basis van de kabinetsbijdrage voor de loon- en prijsontwikkeling in 2022 en heeft er een incidentele verhoging plaatsgevonden van 0,16% voor de loonontwikkeling in 2021. Ten

slotte heeft Quadraam een bedrag ontvangen van € 202.000, omdat de vo-instellingen € 15 miljoen teveel hebben betaald inzake het collectieve deel van de uitkeringskosten.

Ten opzichte van 2021 zijn de rijksbijdragen OCW € 2,6 miljoen hoger. Dit wordt grotendeels verklaard door bovengenoemde verhoging van de basisbekostiging.

De post 'overige subsidies OCW' uit bovenstaand overzicht (3.1) is hieronder nader gespecificeerd.

(bedragen in €)	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3.1.2.1.1 Geormerkte subsidies	2.521.454	1.580.635	3.412.902
3.1.2.2.1 Niet-geormerkte subsidies	12.099.794	14.526.144	7.298.079
Totaal 3.1.2 Overige subsidies OCW	14.621.248	16.106.780	10.710.981

Overige subsidies OCW

In 2022 zijn de overige subsidies OCW € 1,4 miljoen lager dan de begroot. De verklaring hiervoor luidt:

- In de begroting zijn subsidiebedragen separaat zichtbaar gemaakt onder de noemer 'mutatie bestemmingsreserves' en dus niet onder de post 'overige subsidies OCW'. Impact: € - 9 miljoen.
- Ontvangst extra werkdrukgeden vanwege afspraken in de cao vo 2022. Impact: € + 4,9 miljoen.
- Ontvangst extra middelen subsidieregeling nieuwkomers. Impact: € + 1.7 miljoen.
- Hogere besteding subsidie STO dan begroot. Impact: € + 811.000.

Ten opzichte van 2021 zijn de overige subsidies OCW € 3,9 miljoen hoger. Dit komt grotendeels door:

- Ontvangst extra werkdrukgeden vanwege afspraken in de cao vo 2022. Impact: € + 4,9 miljoen.
- Ontvangst extra middelen subsidieregeling nieuwkomers. Impact: € + 1,8 miljoen.

In 2021 zijn meer gelden ontvangen inzake de subsidies NPO, IOP en EHK. Impact: € -3,2 miljoen.

(bedragen in €)	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en -subsidies	1.166.707	479.774	751.075
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	311.216	422.372	444.877
Totaal 3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.477.923	902.146	1.195.953

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

De gemeentelijke bijdragen en -subsidies zijn in 2022 € 575.000 hoger dan begroot. Dit komt grotendeels doordat de gemeentelijke bijdragen inzake het NPO niet waren opgenomen in de begroting. Daarnaast zijn de overige overheidsbijdragen € 111.000 lager. Dit wordt verklaard door een daling in de subsidie voor de zonnepanelen, vanwege een stijging van de energieprijzen.

(3.5) Overige baten

(bedragen in €)	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3.5.1 Verhuur	351.529	331.430	302.379
3.5.2 Detachering personeel	679.639	669.072	706.910
3.5.4 Sponsoring	6.401	2.000	-
3.5.5 Ouderbijdragen	2.663.020	2.981.203	2.225.669
3.5.6 Overige	591.246	171.165	638.560
Totaal 3.5 Overige baten	4.291.835	4.154.870	3.873.518

Verhuur

In 2022 zijn de verhuurbaten € 20.099 hoger dan begroot, aangezien er meer ruimtes zijn verhuurd op de scholen. Ten opzichte van 2021 zijn de verhuurbaten € 49.150 hoger. In 2021 hebben de huurders namelijk minder gebruikgemaakt van de faciliteiten, onder meer vanwege de coronapandemie.

Ouderbijdragen

In 2022 waren de ouderbijdragen € 318.183 lager dan begroot. Dit komt door lagere baten uit hoofde van bijdrage reizen en excursies ad € 251.213 en lagere baten uit hoofde van bijdrage voor de algemene schoolzaken ad € 66.970. Ten opzichte van 2021 laten de ouderbijdragen een stijging zien van € 437.351. Dit komt met name door hogere baten uit hoofde van bijdrage reizen en excursies.

Overige

In 2022 was de post 'Overige' van de overige baten € 420.000 hoger dan begroot. Dit komt grotendeels door hogere baten inzake overdrachtsgelden leerlingen ad € 180.000 en incidentele baten die niet zijn opgenomen in de begroting ad € 187.000.

Lasten

(4.1) Personeelslasten

(bedragen in €)	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.1.1 Lonen en salarissen	99.921.838	96.223.291	93.585.713
4.1.2 Overige personele lasten	7.829.878	4.369.845	5.094.792
4.1.3 Uitkeringen	-411.075	459.730	-959.994
Totaal 4.1 Personeelslasten	107.340.641	101.052.866	97.720.511

Onderstaand is de post 'Lonen en salarissen' uit bovenstaand overzicht (4.1) nader gespecificeerd.

(bedragen in €)	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	77.589.823	74.988.942	72.271.846
4.1.1.2 Sociale lasten	9.829.756	9.424.759	9.321.116
4.1.1.3 Pensioenpremies	12.502.260	11.809.591	11.992.750
Totaal 4.1.1 Lonen en salarissen	99.921.838	96.223.291	93.585.713

Brutolonen en -salarissen

Het gemiddeld aantal fte's is in 2022 gestegen, evenals de brutolonen en -salarissen. Dit komt voort uit het onderhandelaarsakkoord cao vo 2022: een loonsverhoging van 4,75% per 1 juli 2022 plus een eenmalige uitkering van € 500 bij een volledige aanstelling. Tevens ontvangt het ondersteunend personeel in oktober een jaarlijkse uitkering van € 275.

(bedragen in €)	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	4.104.852	1.044.819	1.911.427
4.1.2.1 Onttrekkingen personele voorzieningen	-1.598.543	-435.547	-1.444.964
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	2.424.783	931.299	1.983.360
4.1.2.3 Overig	2.898.786	2.829.274	2.644.969
Totaal 4.1.2 Overige personele lasten	7.829.878	4.369.845	5.094.792

Mutaties personele voorzieningen

De mutaties in de personele voorzieningen zijn circa 2,0 miljoen hoger dan de begroting en de realisatie van 2021. Dit komt grotendeels door vorming van de nieuwe voorziening WGA ad € 852.000, hogere dotatie aan de voorziening persoonlijk budget ad € 880.000 en hogere dotatie aan de voorziening jubileumgratificatie ad € 488.000.

Personeel niet in loondienst

In 2022 is er een significante afwijking ten opzichte van de begroting 2022. Dit komt grotendeels door: invulling interim-functies ondersteunend personeel ad € 155.000, inhuur docenten ad € 1,1 miljoen en invulling interim-functie directie ad € 100.000.

Uitkeringen

In 2022 heeft Quadraam € 407.000 aan zwangerschapsuitkering ontvangen van het UWV. De zwangerschapsuitkeringen vanuit het UWV worden niet begroot. Tevens heeft Quadraam een compensatie ontvangen van het UWV ad € 88.000 voor betaalde transitievergoedingen. Ten slotte zijn de uitkeringen ziektewet en IVA € 294.000 hoger dan begroot.

Gemiddeld aantal fte's

Het gemiddeld aantal fte's bedraagt in 2022: 1.237 (2021: 1.196). Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland.

(4.2) Afschrijvingen

(bedragen in €)	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.2.1 Immateriële vaste activa	4.863	-	-
4.2.2 Materiële vaste activa	4.715.476	4.933.922	4.909.831
Totaal 4.2 Afschrijvingen	4.720.339	4.933.922	4.909.831

(bedragen in €)	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Gebouwen en verbouwingen	1.810.583	1.779.145	1.778.078
Inventaris en apparatuur	2.904.893	3.154.776	3.131.754
Totaal 4.2.2 Afschrijvingen Materiële vaste activa	4.715.476	4.933.922	4.909.831

(4.3) Huisvestingslasten

(bedragen in €)		Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.3.1	Huur	448.417	291.885	311.433
4.3.2	Verzekeringen	59.195	50.000	53.754
4.3.3	Onderhoud	1.368.419	988.000	1.385.327
4.3.4	Energie en water	2.157.870	2.035.000	1.967.786
4.3.5	Schoonmaakkosten	2.496.610	2.586.000	2.408.921
4.3.6	Heffingen	596.145	441.400	412.195
4.3.8	Overige	544.101	594.063	450.002
Totaal 4.3 Huisvestingslasten		7.670.757	6.986.348	6.989.418

Huur

De huurlasten zijn toegenomen ten opzichte van de realisatie van 2021 en zijn hoger dan begroot. Dit komt met name door de huur van de tijdelijke noodlokalenvoorziening in Elst.

Onderhoud

De onderhoudslasten zijn hoger dan begroot en liggen in lijn met de realisatie van 2021. De realisatie is hoger dan de begroting, doordat de kosten rondom het verhelpen van storingen hoger waren en er meer kleine aanschaffingen rondom huisvesting zijn gedaan.

Heffingen

De heffingen zijn significant hoger dan de begroting en de lasten in 2021. Dit komt met name doordat in 2022 de gemeentelijke heffingen inzake de Metamorfosenallee 100 over 2021 en 2022 zijn ontvangen en voldaan.

(4.4) Overige lasten

(bedragen in €)		Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.4.1	Administratie en beheerslasten	6.561.472	8.207.551	6.369.435
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	3.725.325	3.421.428	3.632.807
4.4.3	Dotatie overige voorzieningen	1.074.963	731.222	1.061.461
4.4.4	Overige	6.980.944	3.884.987	3.916.131
Totaal 4.4 Overige lasten		18.342.704	16.245.188	14.979.834

Administratie- en beheerslasten

De administratie- en beheerslasten zijn in 2022 significant lager dan begroot. Dit komt grotendeels door lagere kosten inhuren van personeel vanuit subsidiegelden (post 'inhuren deskundigheid').

Dotaties overige voorzieningen

Dit betreft de dotatie aan de voorziening groot onderhoud. In 2022 is deze voorziening opnieuw beoordeeld.

Overige

De post 'Overige' is € 3,1 miljoen hoger dan de begroting en realisatie van 2021. Dit komt grotendeels door hogere lasten ad € 1,9 miljoen vanwege overdrachtsgelden inzake gedetacheerde leerlingen ISK Nieuwkomers. Daarnaast hogere lasten inzake activiteiten voor leerlingen ad € 663.000 en hogere kosten inzake leerlingbegeleiding ad € 243.000.

Honorarium accountantskosten

De accountantskosten zijn in 2022 lager, vanwege het feit dat de afrekening voor controlewerkzaamheden over 2020 in 2021 hoger uitviel dan geschat.

(bedragen in €)	Realisatie 2022			Realisatie 2021		
	Flynth	BDO	Totaal	Flynth	BDO	Totaal
Honorarium onderzoek jaarrekening	78.227	-	78.227	78.227	25.011	103.238
Honorarium fiscale adviezen	-	7.901	7.901	-	2.657	2.657
Totaal Accountantskosten	78.227	7.901	86.127	78.227	27.668	105.895

(5) Financiële baten en lasten

(bedragen in €)		Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
(5.1)	Rentebaten	324.640	-	636
(5.3)	Waardeveranderingen financiële vaste activa	-29.905	-	-1.868
(5.4)	Overige opbrengsten financiële vaste activa	22.908	60.000	54.245
(5.5)	Rentelasten	-68.358	-65.299	-75.263
Totaal 5 Financiële baten en lasten		249.284	-5.299	-22.249

Rentebaten

De rentebaten zijn verkregen door het contant maken van de voorziening jubileumgratificatie tegen een rentevergoeding van 2,8 procent.

8.7

MODEL E: VERBONDEN PARTIJEN

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2022	Resultaat 2022	Art 2:403 BW	Deelname	Consolidatie
Stichting SWV Passend Onderwijs V(S)O 25.06 Arnhem, De Verbinding	Stichting	Gemeente Arnhem	Voor elke leerling een passend onderwijsaanbod realiseren.	1,6 mln	-229K	Nee	12,50%	Nee

* Eigen vermogen en resultaat zijn in concept, doordat de accountantscontrole nog niet is afgerond.

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O 25.06 heeft per 31.12.2021 een eigen vermogen van 1,8 mln en het resultaat van 2021 betrof -573K

Stichting Samenwerkingsverband De Verbinding (SWV V(S)O 25.06) heeft haar zetel in de gemeente Arnhem. De stichting heeft ten doel:

- het vormen en in stand houden van een regionaal samenwerkingsverband in de zin van artikel 17a lid 2 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
- het realiseren van een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen, en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen;
- het verrichten van alle verdere werkzaamheden, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- het vaststellen van een ondersteuningsplan;
- het verdelen en toewijzen van ondersteuningsmiddelen en -voorzieningen aan de scholen;
- het beoordelen of leerlingen toelaatbaar zijn tot het voortgezet speciaal onderwijs, tot het praktijkonderwijs of aangewezen zijn op leerwegondersteuning, op verzoek van het bevoegd gezag van een school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven;
- het adviseren over de ondersteuningsbehoefte van een leerling op verzoek van het bevoegd gezag van een school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven;
- alle andere middelen die aan het doel van de stichting dienstbaar kunnen zijn.

De stichting beoogt niet het maken van winst.

8.8

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Quadraam van toepassing zijnde regelgeving: WNT-maximum voor het onderwijs, klasse F en 16 complexiteitspunten. Deze punten zijn als volgt opgebouwd:

- De totale baten over 2022 ligt tussen de € 75 en 125 miljoen (inclusief rentebaten). Complexiteitspunten: 8.
- Het aantal bekostigde leerlingen, deelnemers of studenten ligt tussen de 10.000 en 20.000 in het jaar 2022. Complexiteitspunten: 4.
- De gewogen onderwijssoorten of sectoren per 1 oktober 2020:

Onderwijssoort	Punten
Voortgezet onderwijs Praktijkonderwijs	1
Voortgezet onderwijs – Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs	1
Voortgezet onderwijs – Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs	1
Voortgezet onderwijs – Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs	1
Totaal complexiteitspunten bedragen	4

Het voor Quadraam toepasselijke bezoldigingsmaximum in 2022 is EUR 196.000. Dit maximum geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

1A. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	E. Diender- van Dijk	P. Eckringa
Functiegegevens	Voorzitter CvB	Lid CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-30/09	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	129.017	172.629
Beloningen betaalbaar op termijn	17.983	23.371
Subtotaal	147.000	196.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
	147.000	196.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terug- ontvangen bedrag		
	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	147.000	196.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		
	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschul- digde betaling		
	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021		
bedragen x € 1	E. Diender- van Dijk	P. Eckringa
Functiegegevens	Voorzitter CvB	Lid CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	165.932	158.159
Beloningen betaalbaar op termijn	23.608	22.932
Subtotaal	189.540	181.091
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
	190.000	190.000
Bezoldiging	189.540	181.091

1B. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing voor Stichting Quadraam in 2022.

1C. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	Drs. H. van Wijk	Dr. S.M. van der Lyke	Drs. L.U. Wenting
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1-31/12	1/1-31/12	1/3-31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	22.302	14.868	12.390
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	29.400	19.600	16.432
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	22.302	14.868	12.390
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021			
bedragen x € 1	Drs. H. van Wijk	Dr. S.M. van der Lyke	Prof. Dr. P.R.J. Simons
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-30/11
Bezoldiging			
Bezoldiging	21.753	14.490	13.283
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.500	19.000	17.386

Gegevens 2022				
bedragen x € 1	Mr. J. Langerhuizen	K. Hurkens EMFC	F. Belhirsch LL.M.	Prof. dr J.C. Rath
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1-31/12	7/7-31/12	1/1-31/12	1/3-31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	14.868	7.148	14.868	12.390
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	19.600	9.558	19.600	16.432
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	14.868	7.148	14.868	12.390
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021				
bedragen x € 1	Mr. J. Langerhuizen	K.Visser MBA	F. Belhirsch LL.M.	
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1-31/12	1/1-17/12	1/1-31/12	
Bezoldiging				
Bezoldiging	14.490	14.490	14.490	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	19.000	18.271	19.000	

1D. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder.

Niet van toepassing voor Stichting Quadraam in 2022.

1E.. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt, voor al zijn functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

Niet van toepassing voor Stichting Quadraam in 2022.

1F. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als

topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800.

Niet van toepassing voor Stichting Quadraam in 2022.

1G. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder.

Niet van toepassing voor Stichting Quadraam in 2022.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen in 2022.

3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

8.9

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

In artikel 15 van de statuten van Quadraam, met nummer JR – 20110270/1, staat het volgende opgenomen:

Artikel 15

Boekjaar en jaarstukken van Quadraam

1. Het boekjaar van Quadraam is gelijk aan het kalenderjaar.
2. Het College van Bestuur sluit per de laatste dag van het boekjaar de boeken van Quadraam af en maakt daaruit zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen zes maanden na afloop van het boekjaar, een balans en een staat van baten en lasten op over het verstreken boekjaar. De omvang en opbouw van de bezoldiging van de leden van het College van Bestuur alsmede de hoogte van de in enig jaar aan de leden van het College van Bestuur en de leden van de Raad van Toezicht verstrekte vergoedingen worden opgenomen in het financieel jaarverslag van Quadraam.
3. Het College van Bestuur laat, alvorens tot de vaststelling van de balans en de staat van baten en lasten over te gaan, deze stukken doen onderzoeken door een door de Raad van Toezicht aan te wijzen registeraccountant.
4. Deze deskundige brengt betreffende zijn onderzoek een goedkeurende verklaring uit aan het College van Bestuur en de Raad van Toezicht.

Het gerealiseerde exploitatieresultaat over 2022 wordt als volgt verdeeld:

(Voorstel) bestemming resultaat	
Resultaat Exploitatie 2022	2.764.932
Resultaatverdeling	
Algemene reserve	17.198
Bestemmingsreserve OCW (onderwijsconvenant)	-1.205.669
Bestemmingsreserve bekostiging OCW (Nationaal Programma Onderwijs)	2.339.274
Bestemmingsreserve subsidie Extra hulp voor de klas	-333.225
Bestemmingsreserve subsidie Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	-140.605
Bestemmingsreserve CAO VO 2022	2.087.958
Totaal resultaat	2.764.932

8.10

CONTROLEVERKLARING

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Quadraam

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Quadraam te Duiven gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Samenwerkingsverband VO Overbetuwe Quadraam op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Quadraam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zoetermeer, 13 juni 2023
Astrum Onderwijsaccountants
Onderdeel van Flynth Audit B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

A. van der Have MSc RA